TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SAĞLIK BAKANLIĞI'NIN HİZMET İÇİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

Arzu ÜZGÜL

SAĞLIK YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Münir ACUNER

2006-ANKARA

T.C.,

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Sağlık Yönetimi Yüksek Lisans Programı

Çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma, aşağıdaki jüri tarafından

Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi : 14.07.2006

Prof. Dr. Nilgün SARP
Ankara Üniversitesi
Jüri Başkanı

Doç. Dr. Birgül PİYAL
Ankara Üniversitesi

Doç. Dr. A. Ezel ESATOĞLU
Ankara Üniversitesi

Yrd Doç Dr Ahmet M.ACUNER
Ankara Üniversitesi
(Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Ömer R. ÖNDER
Ankara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER **Sayfa**

Kabul ve Onay ii
İçindekiler iii
Önsöz xix
Kısaltmalar xx
Şekiller xxi
Grafikler xxii
Tablolar xxxi

1. GİRİŞ.....1

1.1. Kavramsal Çerçeve 3

1.2. Hizmet İçi Eğitim.....7

1.2.1. Hizmet İçi Eğitim Türleri 11

1.2.1.1. Oryantasyon Eğitimi.....12

1.2.1.2. Hazırlık Eğitimi.....12

1.2.1.3. Temel Eğitim.....12

1.2.1.4. Geliştirme Eğitimi 13

1.2.1.5. Tamamlama Eğitimi 13

1.2.1.6. Yükseltme Eğitimi.....14

1.2.1.7. Özel Alan Eğitimi.....14

1.2.2. Hizmet İçi Eğitimin Özellikleri.....15

1.2.3. Hizmet İçi Eğitimin Genel Amaçları.....16

1.2.4. Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliği 18

1.2.5. Hizmet İçi Eğitim Gereksinmesinin Saptanması 21

1.2.6. Hizmet İçi Eğitimin Hedefleri.....23

1.2.7. Hizmet İçi Eğitimin Sağladığı Yararlar....24

1.2.8. Hizmet İçi Eğitimde Temel Yaklaşımlar....25

1.2.9. Hizmet İçi Eğitim Sürecinde Temel İşlemler....25

1.2.10. İşgörenin Eğitilmesi İçin Gerekli Koşullar....26

1.2.11. Hizmet İçi Eğitim Yöntemleri....26

1.2.12. Eğitimin Etkililiğini Belirleyen Etkenler....26

1.2.12.1. Bireysel Etkenler....27

1.2.12.2. Kurumsal Etkenler....27

1.2.12.3. Eğitim Programı İle İlgili Etkenler....27

1.3. Hizmet İçi Eğitimle İlgili Yasalar ve Uygulamalar....29

1.3.1. Yasalar ve Uygulamalar....29

1.3.2. Kalkınma Planlarında Hizmet İçi Eğitim....31

1.3.3. Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı....33

1.3.4. Türkiye'de Kurumlar Üstü Hizmet İçi Eğitim ve Eşgüdüm....34

1.3.4.1. Devlet Personel Başkanlığı....35

1.3.4.2. Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)....36

1.3.5. Hizmet İçi Eğitim Yapan Kuruluşlar....36

1.3.5.1. Bağımsız Kuruluşlar....37

1.3.5.2. Yabancı Eğitim Kuruluşları ve Temsilcilikleri....38

1.3.6. Hizmet İçi Eğitimin Kamu Yönetiminin Geliştirilmesindeki Rolü....38

1.4. Sağlık Bakanlığı'nda Hizmet İçi Eğitim Etkinlikleri....39

2. GEREÇ VE YÖNTEM 40

2.3. Araştırma Modeli 40

2.4. Araştırmanın Amacı 40

2.3. Araştırmanın Önemi 40

2.4. Araştırma Evren ve Örneklemi 40

2.5. Veri Toplama Tekniği, Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi 41

2.6. Sınırlılıklar 41

2.7. İzin 41

2.8. Araştırmada Karşılaşılan Sorunlar 41

2.9. Araştırmanın Orijinalliğinin Belirlenmesi 42

3. BULGULAR 43

3.1. Sağlık Bakanlığı Ana Hizmet Birimlerinin Düzenledikleri HİE Etkinlikleri .43

3.1.1. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 43

3.1.1.1. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 44

3.1.1.1.a. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 44

3.1.1.1.b. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 46

3.1.1.1.c. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 47

3.1.1.1.d. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 49

3.1.1.1.e. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri 50

3.1.1.1.f. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 52

3.1.1.1.g. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 53

3.1.1.2. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi.....53

3.1.2. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 54

3.1.2.1. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 55

3.1.2.1.a. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 55

3.1.2.1.b. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 56

3.1.2.1.c. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 58

3.1.2.1.d. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 59

3.1.2.1.e. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri 61

3.1.2.1.f. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri.62

3.1.2.1.g. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 64

3.1.2.2. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi.....64

3.1.3. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 65

3.1.3.1. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri.65

3.1.3.1.a. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri ...65

3.1.3.1.b. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2005, 2004, 2003 Yılları HİE Etkinlikleri 66

3.1.3.1.c. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri ...66

3.1.3.1.d. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri ...68

3.1.3.1.e. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 69

3.1.3.2. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi.....69

3.1.4. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 70

3.1.4.1. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 72

3.1.4.1.a. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 72

3.1.4.1.b. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 74

3.1.4.1.c. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri.....75

3.1.4.1.d. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 76

3.1.4.1.e. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri.....76

3.1.4.1.f. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 77

3.1.4.1.g. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 79

3.1.4.2. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 79

3.1.5. Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması (AÇSAP) Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 80

3.1.5.1. Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri.....81

3.1.5.1.a. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 81

3.1.5.1.b. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri.....83

3.1.5.1.c. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 84

3.1.5.1.d. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri.....86

3.1.5.1.e. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri 87

3.1.5.1.f. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri.....89

3.1.5.1.g. AÇSAP Genel Müdürlüğünün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri..91

3.1.5.2. AÇSAP Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Düzenlenen HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 91

3.1.6. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 92

3.1.6.1. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 92

3.1.6.1.a. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri.....93

3.1.6.1.b. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 93

3.1.6.1.c. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri.....94

3.1.6.1.d. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 95

3.1.6.1.e. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri.....95

3.1.6.1.f. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri.....96

3.1.6.1.g. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri.....96

3.1.6.2. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 96

3.1.7. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006).....97

3.1.7.1. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri.....97

3.1.7.1.a. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri.....98

3.1.7.1.b. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri.....98

3.1.7.1.c. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri.....99

3.1.7.1.d. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri.....100

3.1.7.1.e. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2002Yılı HİE Etkinlikleri.....100

3.1.7.1.f. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2001Yılı HİE Etkinlikleri.....100

3.1.7.1.g. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri.....101

3.1.7.2. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 101

3.1.8. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006).....102

3.1.8.1. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri ...103

3.1.8.1.a. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri.....103

3.1.8.1.b. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 104

3.1.8.1.c. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 105

3.1.8.1.d. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 106

3.1.8.1.e. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri 107

3.1.8.1.f. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 108

3.1.8.1.g. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 108

3.1.8.2. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 108

3.1.9. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 109

3.1.9.1. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 109

3.1.9.1.a. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 110

3.1.9.1.b. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın 2005, 2004, 2003, 2002 ve 2001 Yılları HİE Etkinlikleri 110

3.1.9.1.c. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 111

3.1.9.2. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 111

3.1.10. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 111

3.1.10.1. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 112

3.1.10.1.a. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 112

3.1.10.1.b. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 113

3.1.10.1.c. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 114

3.1.10.1.d. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 115

3.1.10.1.e. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri 115

3.1.10.1.f. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 115

3.1.10.1.g. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 115

3.1.10.2. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 115

3.1.11. Sağlık Bakanlığı Ana Hizmet Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirilmesi (2001-2006) 116

3.2. Sağlık Bakanlığı Danışma ve Denetleme Birimlerinin Düzenledikleri HİE Etkinlikleri 117

3.2.1. Teftiş Kurulu Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 117

3.2.1.1. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 118

3.2.1.1.a. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 118

3.2.1.1.b. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 118

3.2.1.1.c. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 119

3.2.1.1.d. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 119

3.2.1.1.e. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri 119

3.2.1.1.f. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 119

3.2.1.1.g. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri .. 120

3.2.1.2. Teftiş Kurulu Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 120

3.2.2. Araştırma, Planlama, Koordinasyon (APK) Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 120

3.2.2.1. APK Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 121

3.2.2.1.a. APK Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 121

3.2.2.1.b. APK Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 123

3.2.2.1.c. APK Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 123

3.2.2.1.d. APK Başkanlığı'nın 2003, 2002, 2001 Yılları HİE Etkinlikleri 124

3.2.2.1.e. APK Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 124

3.2.2.2. APK Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 124

3.2.3. Hukuk Müşavirliği Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 125

3.2.3.1. Hukuk Müşavirliği'nin Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 125

3.2.3.1.a. Hukuk Müşavirliği'nin 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 126

3.2.3.1.b. Hukuk Müşavirliği'nin 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 126

3.2.3.1.c. Hukuk Müşavirliği'nin 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 126

3.2.3.1.d. Hukuk Müşavirliği'nin 2003, 2002 Yılları HİE Etkinlikleri 126

3.2.3.1.e. Hukuk Müşavirliği'nin 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 126

3.2.3.1.f. Hukuk Müşavirliği'nin 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri.....127

3.2.3.2. Hukuk Müşavirliği Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi.....127

3.2.4. Sağlık Bakanlığı Danışma ve Denetim Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirilmesi (2001-2006).....127

3.3. Sağlık Bakanlığı Yardımcı Birimlerin Düzenledikleri HİE Etkinlikleri.....128

3.3.1. Personel Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 128

3.3.1.1. Personel Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 129

3.3.1.1.a. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri.....129

3.3.1.1.b. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri.....130

3.3.1.1.c. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri.....131

3.3.1.1.d. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri.....133

3.3.1.1.e. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri.....133

3.3.1.1.f. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 134

3.3.1.1.g. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 135

3.3.1.2. Personel Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 136

3.3.2. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 136

3.3.2.1. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 136

3.3.2.1.a. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 137

3.3.2.1.b. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 138

3.3.2.1.c. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 139

3.3.2.1.d. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 140

3.3.2.1.e. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri 140

3.3.2.1.f. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 140

3.3.2.1.g. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 141

3.3.2.2. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi.....141

3.3.3. Savunma Sekreterliği Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 142

3.3.3.1. Savunma Sekreterliği'nin Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 142

3.3.3.1.a. Savunma Sekreterliği'nin 2006 Yılı HİE Etkinlikleri.....142

3.3.3.1.b. Savunma Sekreterliği'nin 2005 Yılı HİE Etkinlikleri.....142

3.3.3.1.c. Savunma Sekreterliği'nin 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 143

3.3.3.1.d. Savunma Sekreterliği'nin 2003, 2002 ve 2001 Yılları HİE Etkinlikleri 143

3.3.3.1.e. Savunma Sekreterliği'nin 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri..... 143

3.3.3.2. Savunma Sekreterliği Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi..... 143

3.3.4. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 144

3.3.4.1. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 144

3.3.4.1.a. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 144

3.3.4.1.b. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 145

3.3.4.1.c. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri..... 145

3.3.4.1.d. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 146

3.3.4.1.e. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri..... 146

3.3.4.1.f. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 146

3.3.4.1.g. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 147

3.3.4.2. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 147

3.3.5. Sağlık Bakanlığı Yardımcı Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirilmesi (2001-2006) 148

3.4. Sağlık Bakanlığı'na Bağlı Kuruluşların Düzenledikleri HİE Etkinlikleri.... 148

3.4.1. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) 148

3.4.1.1. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 149

3.4.1.1.a. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 149

3.4.1.1.b. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 149

3.4.1.1.c. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 150

3.4.1.1.d. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 152

3.4.1.1.e. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri 153

3.4.1.1.f. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri 154

3.4.1.1.g. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 155

3.4.1.2. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi.....156

3.4.2. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı (RSHMB) Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006).....156

3.4.2.1. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri 157

3.4.2.1.a. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri 157

3.4.2.1.b. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri 158

3.4.2.1.c. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri 160

3.4.2.1.d. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri 161

3.4.2.1.e. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2001, 2002 Yılları HİE Etkinlikleri 162

3.4.2.1.f. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri 163

3.4.2.2. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 163

3.4.3. Sağlık Bakanlığı'na Bağlı Kuruluşların Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirilmesi (2001-2006) 164

3.5. Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi 164

4. TARTIŞMA 171

5. SONUÇ VE ÖNERİLER 180

5.1. Sonuçlar 180

5.2. Öneriler 185

ÖZET 186

SUMMARY 187

KAYNAKLAR 188

EKLER.....191

ÖNSÖZ

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi, işbölümünü ve uzmanlaşmayı artırmış insan kaynakları yönetiminde hizmet içi eğitimin önemini ön plana çıkarmıştır.

Özel ya da tüzel kişilere ait işyerlerinde belirli bir maaş ya da ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan işgörenlerin görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitim (Taymaz, 1992, s.:3) olarak tanımlanan hizmet içi eğitimin önemi artık mal, hizmet ya da düşünce üreten tüm örgütler tarafından kabul edilmektedir.

Bu kadar hızlı değişim ve gelişmelerin yaşandığı dünyamızda öğrenilen bilgiler de hızla değişmekte ya da gelişmektedir. Buna koşut olarak, örgün eğitimde öğrenilen bilgi, beceri ve tutumların, iş yaşamına girdikten sonra güncellenmesi ve yeni gelişmelere uyum sağlanması zorunluluğu ön plana çıkmaya başlamıştır. Bu zorunluluk ise, hizmet içi eğitim gereksinimini ortaya çıkarmıştır.

Sağlık, insan yaşamında önem sırası bakımından öncelikli bir konumdadır. Bu nedenle, sağlık sistemi ve sağlık işgörenleri de insan yaşamının ayrılmaz bir boyutu olarak önemli bir yere sahiptir. Bu önem çerçevesinde, onların yalnızca hizmet öncesi eğitimle yetinmeleri düşünülemez. Bu nedenle, sağlık işgörenlerinin, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hızına uygun olarak hizmetlerini etkin bir biçimde sürdürebilmeleri için hizmet içi eğitim etkinliklerinden yararlanmaları gerekmektedir. Buradan hareketle sağlık sistemimizin önemli bir parçası olan Sağlık Bakanlığı hizmet içi eğitim etkinlikleri, bu çalışma içerisinde değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma, "Sağlık Bakanlığı'nın Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Bir Değerlendirme" yapabilmek ve önerilerde bulunabilmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmada desteğini ve yardımını esirgemeyen danışmanım Yrd.Doç.Dr. Ahmet Münir ACUNER'e, araştırmanın hazırlanması sırasında değerli yardımlarından dolayı Sağlık Bakanlığı işgörenlerine teşekkür ederim.

Arzu ÜZGÜL
Temmuz 2006

KISALTMALAR

AB:	Avrupa Birliği.
AÇSAP:	Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması.
ADS:	Ağız Diş Sağlığı.
AIDS:	Acquired Immune Deficiency Syndrome.
APK:	Araştırma, Planlama, Koordinasyon.
BBSKBS:	Birinci Basamak Sağlık Kurumlarında Bilgisayar Sistemleri.
CSÜS:	Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı.
ÇİLYAD:	Çocuk İleri Yaşam Desteği.
ÇKYS:	Çekirdek Kaynak Yönetimi Sistemleri.
GBP:	Genişletilmiş Bağışıklama Programı.
HBS:	Hastane Bilgi Sistemleri.
HİE:	Hizmet İçi Eğitim.
HSSBS:	Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Bilgisayar Sistemleri.
ISO:	International Standarts of Organization.
İMİ:	İdari ve Mali İşler.
KAG:	Kızamık Aşı Günleri.
MR:	Menstrüal Regülasyon.
NBC:	Nucleer, Byologic, Cymyasal.
NRP:	Neonatal Resüsitasyon Programı.
PGM:	Personel Genel Müdürlüğü.
RİA:	Rahim İçi Araç.
RSHM:	Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi.
RSHMB:	Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı.
SEGM:	Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü.

SML:	Sağlık Meslek Lisesi.
THGM:	Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
TSİM:	Temel Sağlık İstatistikleri Modülü.
TKY:	Toplam Kalite Yönetimi.
TRK:	Travma Resüsitasyon Kursu.

ŞEKİLLER

Şekil 1: Eğitimin Etkililiğini Belirleyen Etkenler……..28

GRAFİKLER

Grafik 1: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE Sayısı (2006)….....45

Grafik 2: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)…….....46

Grafik 3: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005)…….....47

Grafik 4: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004)…..….....48

Grafik 5: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)……..…….....49

Grafik 6: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2003)…….....50

Grafik 7: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003)……..….....50

Grafik 8: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002)…..….....51

Grafik 9: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)…….....52

Grafik 10: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)…..….....53

Grafik 11: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE Sayısı (2006)……..…….....55

Grafik 12: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)….…….....56

Grafik 13: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005)……..…….....57

Grafik 14: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)……..…….....57

Grafik 15: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004)……..…….....59

Grafik 16: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)……..…….....59

Grafik 17: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2003)……..…….....60

Grafik 18: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003)……..…….....61

Grafik 19: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002)……..…….....62

Grafik 20: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)……..…….....62

Grafik 21: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)……..…….....63

Grafik 22: Konularına Göre İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002) ……..…….....67

Grafik 23: İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)……..…….....68

Grafik 24: Konularına Göre İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)……..…….....68

Grafik 25: İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001)……..…….....69

Grafik 26: Konularına Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE Sayısı (2006)……..…….....73

Grafik 27: Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)……..…….....73

Grafik 28: Konularına Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005)……..…….....74

Grafik 29: Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)……..…….....75

Grafik 30: Konularına Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004)…….....75

Grafik 31: Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)…….....76

Grafik 32: Konularına Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002) …….....77

Grafik 33: Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002) …….....77

Grafik 34: Konularına Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001) …….....78

Grafik 35: Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001) …….....79

Grafik 36: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE Sayısı (2006) ..…….....82

Grafik 37: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)……..…….....82

Grafik 38: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005) ……...…….....83

Grafik 39: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005) …….....84

Grafik 40: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004) ..…...…….....85

Grafik 41: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) …….....86

Grafik 42: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2003) ..…...…….....86

Grafik 43: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003) …….....87

Grafik 44: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002) ..…...…….....88

Grafik 45: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002) …….....89

Grafik 46: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001) …...…….....90

Grafik 47: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001) …….....91

Grafik 48: Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006) ... …….....93

Grafik 49: Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005) ... …….....94

Grafik 50: Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) ... …….....94

Grafik 51: Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003) .. …….....95

Grafik 52: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006) .. …….....98

Grafik 53: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005) ... …….....99

Grafik 54: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) .. …….....99

Grafik 55: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002) .. …….....100

Grafik 56: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001) ... …….....101

Grafik 57: Konularına Göre Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE Sayısı (2006) ..…….....103

Grafik 58: Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006) ... …….....104

Grafik 59: Konularına Göre Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2005) ..…….....104

Grafik 60: Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005) ... …….....105

Grafik 61: Konularına Göre Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2004) ……..…….....106

Grafik 62: Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) ... …….....106

Grafik 63: Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003) ... …….....107

Grafik 64: Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002) ... …….....108

Grafik 65: Konularına Göre Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE Sayısı (2006) …..…….....110

Grafik 66: Konularına Göre Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın Planladığı HİE Sayısı (2006) 113

Grafik 67: Konularına Göre Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2005) 114

Grafik 68: Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005) .....…….....114

Grafik 69: Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005) ……..….....119

Grafik 70: Konularına Göre APK Başkanlığı'nın Planladığı HİE Sayısı (2006) 122

Grafik 71: APK Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006) ..122

Grafik 72: Konularına Göre APK Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2004) .123

Grafik 73: APK Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) ..124

Grafik 74: Konularına Göre Personel Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE Sayısı (2006) ….....129

Grafik 75: Personel Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006) ……..……..130

Grafik 76: Konularına Göre Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005) ……. .131

Grafik 77: Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005) ……..……..131

Grafik 78: Konularına Göre Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004) ……. .132

Grafik 79: Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) ……..……..132

Grafik 80: Konularına Göre Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002) ……. .133

Grafik 81: Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002) …..……..134

Grafik 82: Konularına Göre Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001) ……. .135

Grafik 83: Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001) ……..……..135

Grafik 84: İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006) ……..…….. 138

Grafik 85: İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005) …..…….138

Grafik 86: Konularına Göre İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2004) ……..…… .139

Grafik 87: İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) ..…….139

Grafik 88: İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003) …..…….140

Grafik 89: Konularına Göre Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2004) ……. .145

Grafik 90: Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) ……..…….…….146

Grafik 91: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005) …….……...150

Grafik 92: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004) …….……....151

Grafik 93: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) …….…….151

Grafik 94: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2003) …….……...152

Grafik 95: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003) ..…..…….…….153

Grafik 96: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002) …….……...153

Grafik 97: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002) ...…….……154

Grafik 98: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001) …….……...155

Grafik 99: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001) ...…….……155

Grafik 100: Konularına Göre Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın Planladığı HİE Sayısı (2006) 158

Grafik 101: Konularına Göre Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2005) ….....159

Grafik 102: Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005) ...…….……159

Grafik 103: Konularına Göre Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2004) ….....160

Grafik 104: Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004) …….……161

Grafik 105: Konularına Göre Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2003) 162

Grafik 106: Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003) ..…..…….……162

Grafik 107: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Hekim Sayısı (2001-2006) ..……..……...……..165

Grafik 108: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Hemşire Sayısı (2001-2006) …..…….……...…...……..166

Grafik 109: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Ebe Sayısı (2001-2006) …..…….……...…...……..……..167

Grafik 110: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Sağlık Memuru Sayısı (2001-2006) ……..……...……..167

Grafik 111: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Teknisyen Sayısı (2001-2006) ……..……...…...……..168

Grafik 112: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Memur Sayısı (2001-2006) ……....……...…...……..…..168

Grafik 113: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Yönetici Sayısı (2001-2006) ……..……...…...……..169

Grafik 114: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Diğer İşgören Sayısı (2001-2006) ……..….……...…...……..170

TABLOLAR

Tablo 1: Yıllara Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ..……..……...54

Tablo 2: Yıllara Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) …….……64

Tablo 3: Yıllara Göre İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ...……...……70

Tablo 4: Yıllara Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ……80

Tablo 5: Yıllara Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ……92

Tablo 6: Yıllara Göre Sıtma Savaşı Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ..……...……97

Tablo 7: Yıllara Göre Verem Savaşı Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) …… 102

Tablo 8: Yıllara Göre Kanser Savaş Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ..……...…… 109

Tablo 9: Yıllara Göre Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ..…… 116

Tablo 10: Ana Hizmet Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerine Katılan İşgören Sayısının Yıllara Göre Dağılımı (2001-2006)…...……117

Tablo 11: Yıllara Göre Teftiş Kurulu Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ..…...…… 120

Tablo 12: Yıllara Göre APK Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ….…… 125

Tablo 13: Yıllara Göre Hukuk Müşavirliği Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ..……...…… 127

Tablo 14: Danışma ve Denetim Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerine Katılan İşgören Sayısının Yıllara Göre Dağılımı (2001-2006) ..…...……... 128

Tablo 15: Yıllara Göre Personel Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) …… 136

Tablo 16: Yıllara Göre İdari Mali İşler Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) …..…… 141

Tablo 17: Yıllara Göre Savunma Sekreterliği Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) …… 144

Tablo 18: Yıllara Göre Bilgi işlem Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) …… 147

Tablo 19: Yardımcı Birimlerin Düzenlediği HİE Etkinliklerine Katılan İşgören Sayısının Yıllara Göre Dağılımı (2001-2006) ……..... 148

Tablo 20: Yıllara Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ……. 156

Tablo 21: Yıllara Göre Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006) ..…… 163

Tablo 22: Bağlı Kuruluşların Düzenlediği HİE Etkinliklerine Katılan İşgören Sayısının Yıllara Göre Dağılımı (2001-2006) ……..... 164

Tablo 23: Yıllara Göre Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE Etkinliklerine Katılan İşgören Sayısı (2001-2006) ...……..…… 165

1. GİRİŞ

Çağımızda insan yaşamını etkileyen öğeler sürekli artış göstermektedir (Bilir, 2004). Hızla gelişen bilim ve teknoloji, birey ve toplum yaşantısını büyük ölçüde etkileyerek, sosyal kurumların yapı ve işlevlerini değişikliğe zorlamaktadır (Taymaz, 1997, s.:2). Bu teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeler birtakım sorunları da birlikte getirmektedir. Bu gelişmeler ve oluşturdukları sorunların temel nedeni, çağımızda bilginin üretilmesi ile üretilen bilginin ürüne dönüştürülerek insanların kullanımına sunulması arasında geçen sürenin giderek kısalmasıdır. Eskiden bir kişi hizmet öncesinde kazanmış olduğu bilgi, beceri ve tutumlarla mesleğini uzun yıllar sürdürebilirken bugün, bilginin baş döndürücü bir hızla üretilmesi, önceden öğrenilenlerin aynı hızla eskimesi anlamına gelmektedir (Bilir, 2004).

Değişim, en önemli gelişme olgusudur. Değişen dünyanın değişen koşullarına en uygun yanıtları verebilmek ancak "yaşam boyu öğrenim" denilen yaklaşımla olanaklıdır (Sözen, 2003). Bilgiler öylesine hızla gelişmektedir ki, varolan bilgiler her yıl hızla artmaktadır. Bunun sonucu olarak, bir işgörenin hizmet öncesi eğitimde aldığı bilgiler 3-5 yıl içinde yetersiz kalmakta, bu bilgilerle işgörenin mesleğini gereği gibi yürütmesi olanaklı bulunmaktadır (Tekışık, 2000).

Sanayileşmesini tamamlayan toplumlar, "Bilgi Toplumu", "Öğrenen Toplum" gibi terimlerle tanımlanmakta ve yeni çağa geçiş süreci yaşamaktadırlar (Sabaz, 2004). İnsan kaynakları ile rekâbet üstünlüğü sağlamayı amaçlayan bu ülkelerdeki örgütler, işgörenlerinin kısa dönemli gereklerini karşılayacak uygun nitelik ve eğitim programları dışında sürekli değişen iş gereklerini karşılayacak eğitim politikaları uygulamaktadırlar. Bunun için gerekli yatırımları yaparak işgörenlerinin yaşam boyu öğrenme kavramını benimsemelerini sağlamaktadırlar (Akgeyik, 1998, s.:147).

Örgütler kamu ya da özel sektörde kurulmuş olsunlar, amaçları mal, hizmet ve/ya da düşünce üretmektir. Amaçlarını gerçekleştirebilmek için çeşitli kaynakları -girdileri- kullanmaları gerekir. Önemli olan, yalnızca, bu kaynakları kullanarak amaçlara ulaşmak, mal, hizmet ya da düşünce üretmek değildir. Beklenen kaynak kullanımını ussal olarak gerçekleştirebilmek, üretilenin kalitesinden ödünde bulunmadan, daha çoğunu, daha ucuza üretebilmektir, yani verimli olabilmektir. Verimliliğin sağlanmasında insan kaynağının verimliliğinin önemi göz ardı edilemez.

İnsan verimliliği sağlanmadan örgütsel verimlilikten söz etmek çok güçtür. Çok gelişmiş ve çeşitli kaynaklara sahip olunması yetmez, bu kaynakların ussal kullanımının gerçekleştirilmesi gerekir ki, burada insan öğesinin verimliliğinin sağlanmasındaki önemi ortaya çıkmaktadır (Aksoy, 1984). Örgütlerde verimliliği artırmak için, işgörenlerin olası ilgisizliğini örgüte bağlılığa dönüştürecek eğitim programları hazırlanmalıdır (Vural, 2003, s.:136).

Örgütlerin eğitilmiş ve nitelikli işgörenlere sahip olmaları bir zorunluluktur. Eğitilmiş ve nitelikli işgörenler hem örgütsel işlevlerin gerçekleştirilmesinde, hem de gerekli yönetsel becerilerin sağlanmasında gereklidir (Can, 1999, s.:49). Eğitimin yapılması gerektiği ve hem işgörenler açısından, hem de örgüt açısından yararlı olduğu bütün örgütler tarafından kabul edilmektedir (Şenatalar, 1978). Örgütlerin, örgütlenme boyutunda, eğitim ve öğrenmeyi destekleyecek biçimde kurulacak bir öğrenen altyapı; hem bireysel değişimlerin, hem de örgüt içindeki gerekli değişim ve uyum süreçlerinin kolaylıkla gerçekleşmesini ve örgütün yaşayan bir örgüt olmasını kolaylaştıracaktır (Yazıcı, 2001, s.:179).

Görevin gerektirdiği nitelikler ile işgörenlerin nitelikleri arasında uyumsuzluk olduğunda işgörenlerin niteliklerini geliştirmek için hizmet içi eğitim gereksinimi ortaya çıkmaktadır. Bu gereksinme, işi daha iyi yapmak ve görevde yükselmek gibi yeni konumlar için gereklidir (Bozan, 2004). Gereksinme duyulan bilgi ve beceriler eğitim yoluyla sağlandığı için eğitim çok önemli bir olgudur (Aycan ve Balcı, 2001). Eğitim, ulusal kültürün kuşaktan kuşağa aktarılarak ulusun, dünyanın gidişine ayak uydurmasını sağlamakta ve kişiyi üretici duruma getirmektedir (Özbey, 2001).

Bütün ülkelerdeki gibi ülkemizde de en önemli üç öğenin sağlık, eğitim ve adalet olduğu düşünülmektedir. Sürekli değişen koşullara uyum sağlayabilmek, teknoloji ve yönetimdeki yeni uygulamalar karşısında başarı elde edebilmek, bu değişimlerden sürekli haberdar edilen, yeni bilgilerle donatılan insangücü sayesinde olabilecektir. Eğitim kavramı bu aşamada ortaya çıkmaktadır. Eğitim, değişimin merkezindeki insanı ve dolayısıyla toplumu bu güçlü süreçten yıkılmadan, tam tersine daha da güçlendirip çıkartabilecek en önemli araçtır (Karabulut, 2001). Dolayısıyla, günümüz toplumunda, tüm işgörenlerin kişilerarası iletişimlerini ve kişisel gelişimlerini sürekli hale getirmeleri gerekmektedir (Ashcroft, 1992).

Eğitim, eğitimci ile eğitilen ya da eğitilenler arasında gerçekleşen hedef davranışları kazandırmaya dönük bir süreçtir. Bu süreç içerisinde eğitilenin kazandırılması hedeflenen davranışları en etkili bir biçimde öğrenmesi ve ilgili durumlarda kendisinden beklenen hedef davranışları göstermesi gerekmektedir (Acuner, 2005).

Günümüzde sağlık kurumlarında çok hızlı bir teknolojik değişim gerçekleşmektedir. Sağlık kurumları yenilikleri anında izlemek ve kendilerini yeni koşullara uyarlamak zorundadırlar. Bu hızlı gelişim karşısında örgün eğitim kurumlarında ya da işbaşında edinilmiş olan mesleki bilgiler değişmekte ya da yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle, sağlık işgörenleri, çağı yakalayabilmek için yeni gelişmeleri izlemek ve bu gelişmeleri öğrenmek zorundadırlar (Kavuncubaşı, 2000, s.:228).

Sağlığın korunmasında önemli etmenlerden birisi ve sağlık hizmetlerinin kalite ve niteliğini belirleyen en önemli öğe, iyi yetişmiş sağlık insangücüdür (Doğramacı, 2001, Yaşar, 2001). Bu nedenle, sağlık hizmetlerinde planlanan hedeflere ulaşılabilmesi için, temel girdi olan insangücü etkeninin verimli bir biçimde kullanılabilmesi gerekmektedir (Bektaş ve Arslanerer, 2001).

Sağlık insangücü niteliğinde rol oynayan etkenlerin başında eğitimin geldiği düşünülmektedir. Çünkü eğitimin niteliği sağlık insangücünün niteliğinde, sağlık insangücünün niteliği de, sağlık hizmetlerinin niteliğinde rol oynayan önemli etkenlerdendir (Yaşar, 2001).

Sağlık hizmetlerinde kalitenin artırılabilmesi, sağlık çalışanlarının hizmet içinde de sürekli geliştirilmesine bağlıdır. Bu nedenle sağlık çalışanının eğitiminin, hizmet öncesi ve hizmet içinde devamlı ve uygulamalı bir süreç olması gerekir (Tekışık, 2000).

1.1. Kavramsal Çerçeve

İşgörenlerin eğitimleri ile ilişkili olduğu düşünülen kimi kavramların tanımları aşağıda verilmiştir.

Birim

Eğitimin uygulandığı örgütü yürürlükteki kurallara göre doğrudan ya da dolaylı olarak temsil edecek koşul, biçim ve olanaklar içinde çalışan, bağlı olduğu örgütün fiziksel ve yönetsel yapısının temel işlev organlarından birini oluşturan bölümdür (Ekdemir, 1972, s.:4).

Eğitim

En genel tanımı ile eğitim, planlı bir deneyim biçimidir. Bu tanıma göre eğitim, öğrenilenlerden elde edilen deneyimin sonucudur (Canman, 1979).

Geniş anlamda eğitim, belli bir konu ya da konular üzerinde yetişme ve gelişme; dar anlamda ise, eğitim teknolojisine uygun koşullar altında, işgörenlerin bilgi, görgü ve becerilerini artırmak, niteliklerini geliştirmek amacıyla yapılan çalışma ve uygulamaların tümüdür (Aslangil, 2000).

Eğitim, bireyin toplum yaşamına hazırlanması amacı ile onun gerekli bilgi, beceri ve tutum kazanmasına, kişiliğini geliştirmesine yardım etme sürecidir (Taymaz, 1997, s:2).

Eğitim, bireyin davranışlarında (kendi yaşantısı yolu ile) istenilen değişiklikleri meydana getirme ya da yeni davranışlar kazandırma sürecidir (Taymaz, 1997, s.:2).

Kısaca, eğitim, işgörenleri değiştirmeye yönelmiş çabaların tümüdür. Belli bir kurumda çalışan işgörenleri eğitmedeki amaç, o işgörenlerin bilgilerini artırmak, becerilerini geliştirmek, davranışlarına olumlu bir yön vermektir (Özkaya, 1967, s:13).

Öğretim ve eğitimin ortak yönü, bireylere bir şeyler öğretilmesi ve bireylerin de bunları öğrenmeleridir. Ancak kimi özellikleri nedeniyle de birbirinden ayrıldığı noktalar da vardır (Kalkandelen, 1979, s.:25). Eğitimde bilgi dahil eğitici olan ya da olmayan her türlü deneyim üzerinde durulur. Öğretim ise, güdümlü, planlı, programlı ve destekli bir biçimde gerçekleşir (Kurt, 2000, s.:63). Öğretim, bir kez yapıldıktan sonra tamamlanırken eğitim, kişilerin işlerinde kaldıkları sürece geçerliliğini korur (Kalkandelen, 1979, s.:25).

Öğretimin, genel olarak kişiyi yaşama hazırlamayı amaçladığı söylenebilir. Eğitimde ise, daima mesleğe yönelik bir amaç bulunmaktadır. Yani, eğitim, mesleğiyle ilgili gerekli bilgi ve becerileri işgörenlere kazandırmayı amaçlamaktadır (Canman, 1979). Eğitim daha geniş anlamda olmasına karşılık, öğrenme daha dar ve eğitimin sistemli olan kısmını oluşturmaktadır (Fındıkçı, 2003, s.:239).

Eğitim, bir öğrencinin bilgi yetenek ve davranışlar kazandığı ve geliştirdiği bir çalışma olarak tanımlanabilir ki, bu da belirlenen performans hedefleri ile koşut olarak davranışlarda değişikliklere neden olmaktadır. Eğitim genellikle özel gereksinimleri karşılayan yeteneklerin edinilmesi ve geliştirilmesi ile sınırlıdır. Öğretim ise öğrenmektir ki, bu da bütün yaşam gelişimine katkıda bulunur (Lewis ve ark., 1990, s.:5).

Öğretim ile eğitim arasındaki ayrımın kamu yönetiminde taşıdığı anlam ise şöyle açıklanabilmektedir:

Öğretim, gençlere kamu hizmetine girmeden önce kazandırılan genel nitelikteki kültürel hazırlıkların bütünüdür. Eğitim ise, hizmete girerken ya da hizmete girdikten sonra verilen ve görevlerin yerine getirilmesine yönelik özgül hazırlıklardır (Canman, 1979).

Eğitim, dinamik bir süreç ve hizmet ettiği toplumdaki sürekli değişmeler, gelişmeler eğitim sistemini de etkileyerek bu değişmeler ve gelişmelere göre biçimlendirmeye doğru götürür (Taymaz, 1997, s.:1).

Eğitim Metodu

Bir eğitim tipinin uygulama süresi içinde, öğretim üyesince seçilen usul ve yola eğitim metotu denir (Aslangil, 2000). Örneğin, kurs, seminer, konferans (Ekdemir, 1972, s.:3).

Eğitim Tipi

Eğitimin, belli bir yerde, önceden saptanan ilke ve amaçlara uygun olarak uygulanış biçimine eğitim tipi denir (Aslangil, 2000). Örneğin, hazırlık eğitimi, uyarlama eğitimi (Ekdemir, 1972, s.:3).

Ehliyet Eğitimi

Örgün eğitimden yararlanmış ya da yararlanmamış kişiler için, belirli bir konuda ön bilgilere ve yeteneklere sahip kişilerin bilgi ve yeteneklerinin geçerliliğini saptamaya yarayan ve onlara gerekli ehliyet kazandırmayı amaçlayan eğitimdir. Yaygın eğitimin bir türüdür (Aslangil, 2000). Örneğin, otomobil kullanmak için gereken ehliyetin alınmasından önce yapılan teorik ve pratik çalışmalar (Ekdemir, 1972, s.:2).

Halk Eğitimi

Örgün eğitim görememiş kişilere verilen yaygın eğitimin bir kolu olarak ele alınan eğitimdir (Aslangil, 2000). Örneğin, halk arasında açılan okuma-yazma kursları (Ekdemir, 1972, s.:2).

Hizmet Öncesi Eğitim

Örgüte gereken ama kıt olan ya da bulunmayan insangücünün sağlanması amacıyla, insangücü planına uygun olarak işgören aday adayının işe alınmadan önce yetiştirilmesine hizmet öncesi eğitim denir (Başaran, 2000, s.:168). Hizmet öncesi eğitim, örgün eğitimin öbür adıdır. Gerektiğinde yaygın eğitim kapsamına da girebilir. Örneğin, meslek öncesi ehliyet, adaylık eğitimleri (Aslangil, 2000).

Kimi kurumlarda işe alınması kesinleşen işgörenin kadroya atanması için ön koşul olarak hizmet öncesi eğitim, staj v.b. uygulamalardan geçmesi istenmektedir. Kamu kesimi ve kimi büyük örgütlerde bu iş kimi standartlara göre yapılmaktadır. İşe, statüye ve örgüte göre süresi ve yoğunluğu değişen hizmet öncesi eğitim kimi kez örgüt dışında işe yeni başlayan kişilerle birlikte, kimi kez de kişinin çalışacağı örgütte gerçekleştirilir (Fındıkçı, 2003, s.:245).

Kurum

Yasa ile kurulan, belli bir ekonomik, hukuksal, yönetsel ve mali yapısı olan, hizmet içi eğitim uygulamalarına uygun olan kamusal kuruluştur (Aslangil, 2000).

Öğretim

İnsanın yaşamı boyunca süren eğitimin bir kısmı okulda ya da sınıf ortamında planlı ve programlı bir biçimde yürütülmektedir. Bu etkinliğe öğretim denilmektedir (Kurt, 2000, s.:63).

Öğretimde kişinin belli bir mesleğe hazırlanmasına ve yöneltilmesine ilişkin çalışmalar söz konusudur. Öğretim ile kişi, belli bir mesleğin işgöreni haline getirilmektedir (Kalkandelen, 1979, s.: 24).

Öğrenme uyarıcı ile davranım arasında bir bağ kurma olarak ele alınmaktadır. Ayrıca hem zekanın, hem güdülemenin, hem de transferin ürünüdür (Sönmez, 1997, s.: 147).

Örgün Eğitim

Kişilerin, hizmete başlamadan ya da kurumlara görevli olarak girmelerinden önce okullarda ya da okul niteliği taşıyan örgütlerde, genel ve özel bilgiler yönünden öğrenim ve öğretim yoluyla yetişmelerini sağlayan eğitimdir (okul eğitimi) (Ekdemir, 1972, s.:1; Aslangil, 2000).

Yaygın Eğitim

Örgün eğitimden yararlanamamış kişilere uygulanan eğitimdir (Aslangil, 2000; Ekdemir, 1972, s.:1).

1.2. Hizmet İçi Eğitim

Eğitim, yalnızca örgün eğitim kurumlarında yapılan eğitim etkinliklerinden ibaret değildir. Örgün eğitim öncesi ve örgün eğitim sonrası değişik eğitim biçimleri ile karşılaşılır. Bu eğitimlerden biri de hizmet içi eğitimdir (HİE) (Can ve Ark., 1998, s.:185).

İşgören eğitiminin tarihçesi, antik Mısırlıların esirlerini ve ülke içindeki işçilerini ustabaşı olarak eğitmesine kadar dayanmaktadır. O dönemlerde eğitim doğrudan ve işbaşında gerçekleşmektedir. Eğitimin değerlendirilmesi ise, işgörenlerin etkinliklerine göre yapılan basit bir işlemdir (Pehlivan, 1997).

1940'lı yıllarda yapılan bir tanıma göre hizmet içi eğitim, düşünce ve eylemde uygun alışkanlıklar kazandırmak ve işgörenlere varolan ve gelecekteki işlerine ilişkin bilgilerinde, becerilerinde ve tutumlarında etkinlik kazandırmak için yapılan yardım sürecidir (Pehlivan, 1997).

1960'lı yıllar, hizmet içi eğitimin dar anlamda eğitim olarak algılandığı yıllardır. Modern endüstri ile kavram, yalnızca duyusal-motor yetkinliği geliştirme çabalarına işaret etmekten çok öteye geçmiştir. Hizmet içi eğitim, artık basit motor becerilerin kazanımından, karmaşık sosyal konulara yönelik tutum geliştirilmesi ve ileri düzeyde yönetim becerilerinin geliştirilmesine dek çok geniş bir alanı kapsamaktadır (Kurt, 2000, s.:74).

İşgörenlerin çalıştıkları alanda bilgilerini güncelleme ve kendi alanlarındaki gelişmeleri öğrenme istekleri sonucunda işgörenlerin yaptıkları görevle ilgili alanlarda eğitim almaları gerektiği anlayışı 1970'li yıllarda gündeme gelmiştir (Oldroyd ve Hall, 1991).

Bir örgütte bütün etkinlikler ve işlemler çeşitli alan ve kademede görevli işgörenler tarafından gerçekleştirilir. İşgören, örgüte emeği ile katkıda bulunan ve emeğine karşılık olarak, gereksinimlerinin bir kesimini örgütten karşılayan kişidir. İşgörenlerin örgüt içinde geçirdiği emeği etkili kılan en önemli araçlardan biri, eğitimdir (Pehlivan, 1995).

Hizmet içi eğitimin çeşitli tanımları aşağıda verilmiştir:

Hizmet içi eğitim, belirli bir örgütün gereksinimleri (işgören bakımından) dikkate alınarak düzenlenen, maliyeti (büyük bir kısmıyla) o örgüte ait olan eğitim etkinlikleridir (Çelikkol, 1964, s.:31).

Hizmet içi eğitim, özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde belirli bir maaş ya da ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan işgörenlerin görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere verilen eğitimdir (Köse ve Ark., 1993, s.:10).

Hizmet içi eğitim, işgörenlerin hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini amaçlayan ve örgütlerin genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimdir (Taymaz, 1997, s.: 4).

Hizmet içi eğitim, herhangi bir işgörenin, mesleğine başladığı ilk günden mesleğini bıraktığı güne değin kendini mesleği için sürekli olarak yetiştirmesi ya da yetiştirilmesidir (Başaran, 1966, s.:13).

Hizmet içi eğitim, işgörene, işi ile kesin hukuki ilişkisinin kurulduğu tarihten itibaren işten ayrıldığı tarihe dek geçen süre içinde, işin gerektirdiği performans düzeyine ulaşması için gereken bilgi, beceri ve davranışların sistemli bir biçimde öğretilmesi sürecidir (Can ve Ark., 1998, s.:185).

Hizmet içi eğitim, işgörenlerin hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimdir (Oğuzkan, 1974).

Harris'e göre hizmet içi eğitim, işgörenlerin işlerini daha iyi yapmaları, gelişmeleri, düşünmeleri, mutlu olmaları, daha üretici olmaları, yeni ve daha üst görevlere hazırlanmaları, v.b. konularda yürütülen eğitim etkinlikleridir (Pehlivan, 1995).

Hizmet içi eğitim, işgörenlerin bilgi, yetenek, tutum örgün eğitimde öğrendiği mesleki bilgilerini geliştirmek amacıyla örgün eğitim dışında yapılan planlı ve uygulamaya yönelik etkinlikleri kapsayan eğitimdir (Oldroyd ve Hall, 1991).

Hizmet içi eğitim kavramı, üç temel öğeye dayanmaktadır:

- İşgörenlere, işiyle ilgili becerilerin kazandırılması,
- Bu becerilerin kazanılabilmesi için gerekli olan bilgilerin işgörenlere verilmesi,
- İşgörenlerin davranışlarına olumlu bir yön verilmesi için çalışılması (Tanyeli, 1967, s.:63-64).

Bu üç temel öğeye eklenmesi gereken bir durum daha söz konusudur. İşgörenler belli bir ortam içerisindedir. Bu ortamın, fiziki, hukuki, idari ve beşeri koşulları bulunmaktadır (Tanyeli, 1967, s.:64). Örgün ve genel anlamda yaygın eğitim böyle bir ortamda yapılmamış olduğu için, teknik ve mesleki yönden ne denli gelişmiş olursa olsun, yine de çeşitli ana ve alt kesimlerin insangücü gereksinimini nitelikler bakımından karşılayamamaktadır. Hizmet içi eğitimin en önemli nedenlerinden biri de budur (Tanyeli, 1967, s.:64).

Hizmet içi eğitim; işgörene görevlerinin gereğini bilerek ve anlayarak yapma olanağı vermektedir. Böylece denetimin yönetsel yükümlülüğü de bir ölçüde azalmakta ve nitelikli insangücü sıkıntısını da azaltmaktadır (Yücel, 1989).

Hizmet içi eğitimin belirleyici özellikleri, göreve maaş ya da ücret karşılığı atanmış olan işgörenlerin görevlerini daha iyi yapmaları, görev yaptıkları işlevsel ve toplumsal çevre ile daha doyumlu ilişkiler kurmalarını sağlayıcı bir eğitim olmasıdır (Pehlivan, 1995).

İşgören, örgüt ve ülke zincirini etkileyen bilimsel, teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeler sürekli artış göstermektedir. Toplumların bu gelişim ve değişimlere uyum sağlayarak kendilerini sürekli yenileme zorunluluğu, tüm sistemleri olduğu gibi eğitim sistemlerini de etkilemektedir (Apps, 1985, s.:102).

Hizmet içi eğitim, işbaşında ya da iş dışında olabileceği gibi, merkezi ve kurumsal temelde de uygulanabilir.

İşbaşında hizmet içi eğitim, örgütlere bağlı birimlerde işe başlamış olan işgörenlere, çalışma saatleri içinde, işin fiilen yapıldığı yerde, bireysel ya da gruplar biçiminde uygulanan eğitimdir (Aslangil, 2000). İşbaşında eğitimin amacı, işgörenleri görevlerine uyumlu hale getirme ve işlerinde yeterliklerini artırmaktır (Başaran, 2000, s.:169).

İşbaşında hizmet içi eğitim türleri aşağıda belirtilmiştir (Efil, 1998, s.:139):

- Bir üst yönetici gözetiminde yetiştirme ve yol gösterme yöntemi,
- Yöneticiye yardımcı olma yöntemi,
- İş rotasyonu,
- Özel projeler ve seçilmiş okuma parçaları yöntemi,
- Komiteler yoluyla yetiştirme yöntemi,
- Yetki devri ve merkezkaç yöntemi.

İş dışında eğitim yurtiçinde ya da yurtdışında gerçekleşebilir.

Yurt içinde eğitim;

Örgütlere bağlı birimlerde, işgörenlerin görevini yaptığı yerin dışında belli sürelerle yurtiçinde yapılan eğitimdir.

Başka bir deyişle, örgüte bağlı eğitim merkezlerinde ya da kurumlar arası eğitim merkezlerinde uygulanan eğitim etkinliğidir (Aslangil, 2000).

İş dışında yetiştirme yöntemleri arasında aşağıda belirtilenler yer alabilir (Efil, 1998, s.:139).

- Örnek olay yöntemi,
- Rol oynama yöntemi,
- Yönetim simülasyonu (işletme oyunu) yöntemi,
- Bekleyen sorunlar yöntemi,
- Uygulamalı grup eğitimi,
- Dinleyici önünde yapılan grup tartışmaları yöntemi,
- Toplu tartışma (panel) ve toplu sunuş (sempozyum),
- Açık oturum (forum) yöntemi,
- Anlatma (konferans) yöntemi.

Yurtdışında eğitim, hizmetle ilgili örgütlerde ya da uluslararası eğitim merkezlerinde önceden belirlenen koşullara uygun olarak uygulanan eğitim programıdır (Aslangil, 2000).

Merkezi eğitim, kurumlara bağlı eğitim merkezlerinde uygulanan eğitimdir (Ekdemir, 1972, s.:3).

Kurumsal eğitim ise, bir örgütün bünyesinde uygulanan birimsel ve merkezi eğitim etkinliklerinin tümüdür (Ekdemir, 1972, s.:3).

Hizmet içi eğitimde de kavram bütünlüğü sağlanamamıştır. Genel olarak hizmet içi eğitim programlarına kurs ya da seminer gibi adlar verilmektedir. Kesin bir tanım ve ayırım yapmanın güç olmasıyla birlikte, kısa süreli ve zihinsel davranışların değiştirilmesi ya da kazandırılması beklenen etkinliklere **seminer,** uzun süreli ve beceri ile ilgili davranışların kazandırılması beklenen etkinliklere ise **kurs** denilmektedir (Taymaz, 1997, s.: 9).

1.2.1. Hizmet İçi Eğitim Türleri

İşgörenlerin eğitim gereksinmelerini karşılamak ve amaçlara ulaşmak üzere hazırlanan hizmet içi eğitim programları uygulama evrelerine ve genel amaçlarına göre aşağıdaki biçimde sınıflandırılabilir (Taymaz, 1997, s.:8).

1.2.1.1.Oryantasyon Eğitimi

Örgüte yeni gelen işgörenlerin örgütün amaç ve politikasını, yapısını, kendi görev, yetki ve sorumluluklarını tanımaları için yapılan eğitimdir. Bu tür eğitim programlarına giriş, ön, tanıtma, intibak, alıştırma, hazırlayıcı, eşik, yönlendirme eğitimi adlarından biri de verilebilir (Taymaz, 1997, s.:8).

Oryantasyon eğitimi, örgüte yeni atananların yanı sıra herhangi bir nedenle örgüt içinde yer değiştiren ve böylece değişik bir birime ya da kadroya atanan işgörenlere ve bir süre ayrı kaldıktan sonra yeniden örgüte geri dönen işgörenlere de uygulanır (Kalkandelen, 1979, s.:40). Her iki durumda da bireysel ve gerektiğinde grup halinde verilebilir (Öztürk, 1967, s.:99).

Örgütsel açıdan oryantasyon; "bir örgüte yeni atanan örgüt içinde departman değiştiren ya da uzun bir süre ayrılıp, yeniden örgütteki görevlerine dönen işgörenlere uygulanan ve işgörenleri örgütün amaçlarına, felsefesine, politikasına, organizasyona ve çalıştıkları ekibe uyumlarını sağlamak amacı ile düzenlenen, belirli bir başlangıç ve bitiş tarihi olan bir süreç" olarak tanımlanabilir (Philips, 1987, s.:144).

1.2.1.2.Hazırlık Eğitimi

Oryantasyon eğitiminden sonra, adaylara verilebilecek öteki eğitim, hazırlık eğitimidir. Hazırlık eğitiminin amacı, adaylara işlerinin yürütülmesinde uygulanacak yol ve ilkeler hakkında bilgi vermektir. Bu eğitim, adayın kendi kurumunda, başka bir kurumda ya da kurumlar arası eğitim merkezlerinde, bireysel ya da grup halinde, sabit ya da rotasyon biçiminde olabilir (Öztürk, 1967, s.:99).

1.2.1.3.Temel Eğitim

Bütün aday memurların asil memur olabilmeleri için tabi tutuldukları, Devlet memurlarının ortak nitelikleri ile ilgili özellikleri kapsayan eğitime temel eğitim denir (Yücel, 1989).

Bu eğitim ile işe aday olarak alınan işgörenlere belirli bir süre içinde işin gerektirdiği kadro gereklerinin yerine getirilişinde beceri ve deneyim kazandırmaya ve işgörenleri, mesleki çalışmalarında kullanacakları araç ve öteki olanaklardan

yararlanabilecek duruma getirmeye ve işgörenlerin tutum ya da davranışlarını olumlu düzeye yükseltmeye yönelik çalışmalar yapılır. Bu eğitim, önceden planlanan ilkelere göre başlatılıp yürütülme ve sonunda adayların beklenen beceri düzeyine erişip erişmediğini değerleme ve bundan elde edilen sonuçlara göre adayların asil olarak işe alınıp alınamayacaklarına karar vermede gereklidir (Kalkandelen, 1979, s.:40-41).

Temel eğitimin amacı, işgörenler için gereken hizmetle ilgili bilgi ve becerileri artırmak, yani, işgörenlerin hizmete yatkınlıklarını sağlamaktır (Öztürk, 1967, s.:99).

Bu tür eğitim programları, hazırlık, uyarlama, işe yönelme, stajyerlik, adaylık eğitimi olarak da bilinen eğitim programlarıdır. Birçok örgütte temel eğitim programları, oryantasyon eğitimi ile birlikte uygulanır. Böylece işgörene kurumu ve işi tanıtılır ve istenilen yeterlilik kazandırılır (Taymaz, 1997, s.: 8-9).

1.2.1.4.Geliştirme Eğitimi

Örgütte çalışmakta olan işgörenlerin kendi alanları ile ilgili gelişmeler ve yenilikler hakkında yetiştirilmesi ve yeteneklerini geliştirmesi amacıyla uygulanan eğitimdir. Bu eğitim türü işgörenlerin moralini yükseltmek, örgüte bağlılıklarını artırmak, duyarlık kazanmalarını sağlamak üzere de programlanabilir. Bu eğitim türüne, "geliştirme", "yeniliklere uyarlama", "yineleme", "tazeleme", "olgunlaştırma", "yeniden eğitim" gibi adlar da verilebilir (Taymaz, 1997, s.:9).

Adaylıktaki eğitimle aynı sonuçlara ulaşmayı amaçlar. Bu eğitimde, bir göreve asil olarak atanan işgörene, bu görev yerine (kadroya) ilişkin ödevler, yetkiler ve sorumlulukların; bu kadro ile görevsel ilişki içinde bulunan öteki kadroların ödevleri, yetkileri, sorumlulukları ve görev yeri ile çevresinin tanıtılması hedeflenmektedir (Kalkandelen, 1979, s.:41).

1.2.1.5.Tamamlama Eğitimi

Görev değişikliği yapacak işgörenler için yeni görevinin gerektirdiği yeterlikleri kazanması için uygulanan eğitim programlarıdır. Bu eğitim, işgörenlerin örgütte görev değiştirmesi gerekliliği, kadrolama, yaş durumu ve üretim süreçlerindeki değişikliklerden kaynaklanabilir. Kadro ünvanının yükseltilmesini ve iş ya da görev

alanını değiştirmeyi amaçlayan bu tür programlar uzmanlık ve meslek eğitimi niteliğindedir (Taymaz, 1997, s.: 9).

1.2.1.6.Yükseltme Eğitimi

Kurum yapısındaki kadrolama ve işgörenlerin yükselme gereksinimini karşılamak üzere hazırlanan eğitim programlarıdır. Gelecekteki işgören gereksinimini karşılamayı amaç edinmesi nedeniyle program hazırlanırken, işgörenlerin yetiştirileceği alan ve kademenin gerektirdiği yeterlilikler temel alınır. Bu tür programlara işgörenlerin yetiştirildiği alan düzeyini tanımlayan ilk, orta, üst kademe yöneticileri, şefler ya da müdürler eğitimi gibi adlar da verilebilir (Taymaz, 1997, s.: 9).

1.2.1.7.Özel Alan Eğitimi

İşgörenleri özel hizmetler için çeşitli alanlarda yetiştirmek üzere uygulanan eğitim programlarıdır. Örgüt içinde özel uzmanlık kazandırmak ya da yabancı dil öğretmek amacıyla hazırlanabilir. Diğer örgütler tarafından yürütülen ve işgörenlerin katılması sağlanan yurt içinde ya da dışında yapılan hizmet içi eğitimin tümü de bu eğitim türüne girer. Bu eğitim programlarına, ilk yardım, iş güvenliği eğitimleri, bilgisayar, yabancı dil, temel geliştirme ve tercüme kursları örnek verilebilir (Taymaz, 1997, s.: 9).

Eğitime alınanların görev ve niteliklerine göre yapılan sınıflandırmada, “geniş hizmet sınıfları için yapılan eğitim” programları ve “dar kapsamlı hizmet sınıfları için yapılan eğitim” programları olarak iki alt gruba ayrılır (Kestane, 2000).

Burada söz konusu olan, görev ve nitelikleri açısından birbirine benzeyen işgören gruplarının belirlenmesidir. Bu grupların belirlenmesinde, sınıflandırma yapısı ve pratik gereksinimler rol oynar. Büro hizmetleri, sekreterlik eğitimi, ilk ve orta düzey yöneticilerinin eğitimi gibi eğitim etkinlikleri birinci kümeyi; dosya memuru, daktilograf ve muhasebeci gibi belli görevleri üstlenenler ile işgören yönetimi, mali yönetim ve uzmanlık alanlarında çalışanlar için yapılan eğitimin etkinlikleri ise ikinci grubu kapsar (Kestane, 2000).

1.2.2. Hizmet İçi Eğitimin Özellikleri

Eğitim programlarının uygulanması sonunda sağlanacak başarının derecesi, program varlığının belirli nedenlere dayanma ve uygulanmasında ilkelere uyulma durumu ile doğru orantılıdır (Taymaz, 1997, s.: 12). Eğitim ve geliştirme dikkatli bir araştırma sonucu planlanmalıdır (Can ve Ark., 1999, s.:393). Hizmet içi eğitim etkinliklerinde aşağıdaki özellikler göz önünde bulundurulmalıdır. (Taymaz, 1997, s.:12).

- Hizmet içi eğitimin amaçları belirlenirken ve plan hazırlanırken örgütün amaç ve politikası göz önünde bulundurulur ve uygun olmasına önem verilir,
- Hizmet içi eğitim programları hazırlanırken işgörenlerin eğitim gereksinimleri, öğrenim durumları, özgeçmişleri göz önünde bulundurulur. Örgütün amaçları ile işgörenlerin beklentileri arasında denge sağlanır,
- Hizmet içi eğitim programları, eğitime katılan işgörenlerin psikolojik ve sosyolojik gereksinmelerine, sorunlarına ve amaçlarına uygun biçimde hazırlanır,
- Hizmet içi eğitim programlarına katılan işgörenler yetişkin insanlardır. Yaşları, deneyimleri, öğrenim alan ve düzeyleri birbirinden farklıdır. Bu nitelikler göz önünde bulundurularak küçük ve homojen gruplar oluşturulur,
- Hizmet içi eğitim programları, iş ya da hizmetin gerektirdiği davranış değişikliğini sağlayabilecek ya da yeni davranışlar kazandırabilecek nitelikte hazırlanır ve uygulanır,
- Kısa sürede uygulamalı olarak yürütülecek eğitim programları işgörenleri hizmet içi eğitimin gerekliliğine ve yararına inandırabilecek, bu gereklilik ve yararı kanıtlayacak biçimde düzenlenir,
- Örgütte her alan ve kademede çalışan işgörenlerin yetiştirilmesi için eğitim programları işgörenler ile birimler arasındaki ilişki ve işbirliğini sağlayabilecek biçimde düzenlenir,
- Hazırlanan eğitim programları iş ya da görevin gerektirdiği yeterlikleri kazandırabilecek biçimde, örgüt içinde ya da örgüt dışında, işbaşında ya da işdışında, uygun yerde gerekli ortam sağlanarak uygulanır,

- Hizmet içi eğitimde uygulanacak eğitim yöntemi; eğitim araçları, işgörenlerin durumu ve örgütteki eğitim ortamı göz önünde bulundurularak saptanır,
- Hizmet içi eğitim programlarına katılan işgörenleri tanımak amacıyla ön, program uygulamasındaki eksikleri saptamak amacıyla ara, katılanların başarısı ve programın yararlılık derecesini belirlemek için son değerlendirmeler yapılabilir. Ayrıca programın yararlı olma derecesini saptamak üzere katılan işgörenlerin işlerine döndüklerinden üç ya da altı ay sonra izleme değerlendirmesi de yapılmalıdır.

1.2.3. Hizmet İçi Eğitimin Genel Amaçları

Hizmet içi eğitimin temel amacı, işgörenlerin örgüt tarafından istenen standartlara uygunluğunu sağlamaktır. Hizmet içi eğitimin planlanmasında ilk basamak amaçların belirlenmesidir. Belirlenen amaçlara göre sırasıyla planlar hazırlanır, bu planlara bağlı politikalar belirlenir, sonra usul ve kurallar saptanır. Amaçlar, aynı zamanda hizmet içi eğitim programının değerlendirilmesinde de bir ölçüt olarak kullanılır (Can ve Ark., 1998, s.:186). Hizmet içi eğitimin genel amaçları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Taymaz, 1997, s.:6; Can ve Ark., 1998, s.:186; Kestane, 2000).

- Üretilen mal ya da hizmetin nitelik ve niceliğini artırmak,
- Üretimde verimlilik ve kazancı artırmak, yanlış üretimi azaltmak,
- Malzeme ve enerji tasarrufunu, üretimin zamanında yapılmasını sağlamak,
- Teknolojiden yararlanmak ve üretim araçlarının yerinde kullanılmasını sağlamak,
- Üretim metotlarını geliştirmek, gelişmelere ve yeniliklere uyumu sağlamak,
- İş güvenliğini sağlamak, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek,
- İşgörenler arasında iletişim, ilişki ve eşgüdümü güçlü kılmak,
- Örgütte disiplin olaylarını, anlaşmazlıkları ve yakınmaları azaltmak,
- İşgörenleri tanımak, kadrolaşmayı kolaylaştırmak ve kaliteli işgücü sağlamak,
- Denetim yükünü azaltmak, rekâbet gücü etkinliğini artırmak,

- İşgörenlerin güven duygusunu geliştirmek, güdülemek ve moralini yükseltmek,
- İşgörenlere gerekli yeterlikleri kazandırmak, memnuniyet ve iş doyumunu sağlamak,
- Yenilikleri yakından izlemek, işgörenlerin ortama uyumunu kolaylaştırmak,
- İşgörenlerin hareketliliğini önlemek, örgüt içinde yer değiştirme ve yükselme olnağını sağlamak,
- Örgütün çevrede, işgörenlerin işinde başarısını, değerini ve saygınlığını artırmak,
- Dış çevreden gelen değişmelere karşı örgüt yapısını esnek hale getirmek,
- Bakım ve onarım giderlerini azaltmak,
- İşe geç kalma ve devamsızlıkları en aza düşürmek,
- Yönetim sorumlularına, eğitime katılan işgörenlerin yetenekleri hakkında bilgi vermek, gördükleri eğitimin neticesinde bu işgörenlerden en iyi biçimde yararlanılmasını sağlamak.

Hizmet içi eğitim amaçlarını gerçekleştirmeyi etkili kılan örgütsel eğitim ilkeleri aşağıda belirtilmiştir (Başaran, 2000, s.:167).

- Süreklilik,
- Kapsamlılık,
- İsteklilik,
- Katılma,
- Uygunluk,
- Güdüleyici ortam.

Hizmet içi eğitimin genel amaçları saptanırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır (Taymaz, 1997, s.:5; Köse ve Ark., 1993,s.:10).

- Hizmet içi eğitim amaçları, örgütün amaçları içinde yer almalı ve sistem amaçlarını bütünleştirmelidir,

- Hizmet içi eğitim amaçları kendi içinde tutarlı olmalıdır,
- Hizmet içi eğitim amaçları, hizmet içi eğitim yoluyla kazandırılacak davranışları da tanımlamalıdır,
- Hizmet içi eğitim amaçları ulaşılabilecek nitelikte olmalıdır,
- Hizmet içi eğitim amaçları, ölçülebilecek nitelikte olmalıdır,
- Hizmet içi eğitim amaçları, işgörenlerin gereksinmelerini de kapsamalı ve karşılamalıdır,
- Hizmet içi eğitim amaçları geliştirilebilecek nitelikte olmalıdır,
- Hizmet içi eğitimin amaçları, işgörenlerin yeteneklerine uygun ve ilginç olmalıdır,
- Amaçları, hizmet içi eğitimin sonuçlarını ve ürünlerini ortaya koymalıdır.

1.2.4. Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliği

Birçok meslekteki işgörenler, bir okulu ya da fakülteyi bitirdikten sonra artık meslekleri için gerekli her türlü bilgiye sahip olduklarını düşünerek, meslekteki hizmetleri süresinde yetişmeleri gerektiğine inanmazlar ya da yetişmenin külfetinden kurtulmak için hizmet içinde yetişmenin gerekliliğine inanmaz görünürler. Oysa bir işgörenin mesleğindeki hizmeti boyunca yetişmesi gerektiğini gösteren pek çok neden vardır (Başaran, 1966, s.:13).

Hızla değişen bir toplumun ve mesleğin koşullarını önceden görmüş oldukları eğitim ile karşılamakta güçlük çeken işgörenlerin hizmet içinde yetiştirilmesinin zorunluluğu artmaktadır. Aslında hizmet içi eğitimin amaçlarından biri, eğitimin sürekliliğini sağlamaktır (Taymaz, 1997, s.:7). İşgörenlerin, örgütün amaçlarını gerçekleştirebilmek için istenilen yeterlikte olması gerekmekte ve bunun sağlanabilmesi ise, hizmet içi eğitimi zorunlu hale getirmektedir (Kestane, 2000).

Bir örgütte hizmet içi eğitim gerekliliğini gösteren durumlar sınırlı olmamakla birlikte aşağıda sıralanan belirtilerden biri ya da daha fazlası olabilir (Taymaz, 1997, s.:7-8; Kestane, 2000; Pehlivan, 1997).

- Okul eğitiminin, bireyin tüm yeteneklerini ortaya çıkartıp yönlendirmeye yeterli olmaması,
- Her meslek alanında yalnız okulda kazandırılan bilgiler ile çözümlenemeyecek sorunlarla karşılaşılması,
- Toplumun, kültürel, sosyal ve ekonomik yapısının sürekli olarak değişmesi ve gelişmesi,
- Teknolojik yeniliklerin uygulandığı örgütlerde kol işçisinin yerini bilgi işçisinin alması,
- Çok pahalı olan makine ve cihazların kullanılmasını gerektiren bir yetiştirme programının, okullarda genellikle tam olarak sağlanamaması,
- İşgörenlerin hizmet öncesi eğitiminin yetersiz olması,
- Her düzeydeki işgörenlerin her aşamada mesleki gelişmeye tabi tutulması,
- Teknik ve bilimde görülen gelişme ve değişmelere uyma zorunluluğu,
- Hizmet içi eğitimin öğrenmeyi rastlantılara bırakmayıp öğrenmeyi sistemli bir duruma getirmesi,
- Örgütte üretilen mal ya da hizmetin saptanan ya da beklenen kalitenin, niteliğin altında olması,
- Üretilen mal ya da hizmetin gerekli niceliğin, planlanan miktarın altına düşmesi, verimin azalması,
- Üretimin zamanında gerçekleşmemesi, gecikmesi, süre standartlarına uygun olmaması ve verimliliğin azalması,
- Üretim için gereğinden fazla malzeme kullanılması, malzeme kaybının artması,
- Örgütte bakım ve onarım giderlerinin amortisman sınırlarını aşması ve artış göstermesi,
- Mal ya da hizmetin üretim sürecinde yanlış ve iş kazalarının artması, iş düzeninin bozulması,

- Örgüte yeni alınan işgörenlerin ortama ve işe uyum sağlama sürecinde kimi sorunlarla karşılaşmaları,
- İşin ya da hizmetin kabulünde ve uygulanmasında beklenen algılama, benimseme ve istekle çalışmaların azalması,
- Örgütte iletişim, işbirliği ve eşgüdümünde sorunların meydana gelmesi,
- İşgörenlerin moralinin bozulduğunun görülmesi ve güdülenmesi gereğinin duyulması,
- Örgüt işgörenleri arasında uyuşmazlık ve disiplin olaylarının artması,
- Örgütte işgören hareketliliğinin, yer değiştirme ve işten ayrılmalarının artması,
- Örgütün, etkinlik alanı ile ilgili değişiklik ve yenilikleri yürütecek işgörenleri sağlamada güçlük çekmesi,
- Rakip olan diğer örgütlerin rekâbet prensiplerine karşı işgörenlerin uyanık olması gerekliliği,
- Örgüt içinde ve dışında kazanılan, beklenilen saygınlığın azalması,
- Örgüt içinde işgörenlerin teknik ve uzmanlık becerilerinin, kavramsal becerilerinin ve iletişim becerilerinin geliştirilmesinin zorunlu olması.

Kamu kesiminde insangücü gereksinimlerinin karşılanmasının bir aracı olan hizmet içi eğitimin, kısa sürede işgücü açıklarını kapatabilmesi ve örgün eğitime kıyasla maliyetinin düşük olması, varolan işgörenlerin gereksinim duyulan nitelikte mesleki düzeylerini yükseltmesi ve kapasitesinin günün gereksinimlerine göre düzenlenmesi açısından önemi büyüktür (Pehlivan, 1995).

Türkiye'de kamu hizmetlerinin niteliği, o hizmetleri yerine getiren işgörenlerin nitelikleriyle doğru orantılı olarak değişmektedir. Kamu kesiminde yurttaş-devlet ilişkilerinin en etkili aracı insangücüdür. Bu aracılığın başarısı, toplumun birçok siyasal ve toplumsal gelişmelerinde rol oynamakta, kamu işgörenlerinin hizmetten önce ve hizmet içinde güçlü bir eğitim ve kapsamlı bir yetişmeye sahip kılınması da bu başarıyı olumlu yönde etkilemektedir (Pehlivan, 1995).

İşgörenlerin kendilerindeki yetenekleri bulup geliştirmesi, işindeki sorunları çözmesi, toplumun ilerlemesine ayak uydurması, hatta toplumun ilerlemesini sağlaması, bilim ve teknolojinin yeni buluşlarından yararlanması açılarından sürekli olarak kendilerini hizmet süresince yetiştirmesi gerekmektedir (Başaran, 1966, s.:14).

1.2.5. Hizmet İçi Eğitim Gereksinmesinin Saptanması

Sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik alanlarda 2000'li yıllarda yaşanan hızlı gelişmeler, değişik mesleklerde çalışan işgörenlerin hizmet öncesinde edinmiş oldukları bilgi ve becerilerinin gereksinmelere yanıt veremez hale gelmesine neden olmaktadır. Bunun yanı sıra, hizmet öncesi eğitimden getirilen noksanlıklar da çalışma yaşamını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu olumsuzlukları gidermek için hizmet içi eğitime gereksinim vardır (Ekinci ve Ark., 1988, s.:32). Hizmet içi eğitim uygulamalarının gereksinimleri karşılayacak biçimde olması zorunluluktur (Kurt, 2000, s.:77).

Hizmet içi eğitim gereksinmesi, bir işte çalışan işgören için, işin yerine getirilmesinde, bilgi, beceri ve tutum bakımından duyulan eksiklik ya da gerekliliktir. Eğitim gereksiniminin belirlenmesi, bir veri toplama sürecidir. Eğitim gereksiniminin belirlenmesi, programının birim, içerik ve amaçları konusunda karar vermek için gerekli bilgileri sağlar (Kalkandelen, 1979, s.: 67).

Hizmet içi eğitim gereksiniminin saptanması, gereksinme analizi denilen çalışma ile belirlenir. Hizmet içi eğitim gereksinmesini belirlemek için, iş analizleri ve işgören başarı değerlendirme sonuçlarından yararlanılır. Bunlardan başka örgütte görülen çeşitli örgütsel sorunlar da hizmet içi eğitim gereksinimini gösterebilir. Bu yöntemler aşağıdaki gibidir (Can ve Ark., 1998, s.:187-190).

- Gözlem, görüşme ve anket yöntemleri,
- İş analizlerinden yararlanma yöntemi,
- İşgören başarı değerlendirme sonuçlarından yararlanma yöntemi,
- Örgüt içi sorunlardan yararlanma yöntemi.

Örgütlerde eğitim gereksinmelerini saptama sürecinde, üç tür çözümlemenin yapılması zorunludur. Bunlar, örgüt çözümleme, iş çözümleme ve işgören çözümlemedir (Pehlivan, 1997).

Örgüt Çözümleme: Örgütün kısa ve uzun dönemli amaçları ve bu amaçları etkilemesi ihtimal dahilinde olan bir yöntemin gerektirdiği eğitimle ilgili beklentilerin araştırılmasını içerir. Örgütsel çözümleme ihmal edilirse planlama güçleşir. Örgütlerin eskimesinin önlenmesinin yolu yenileşmeyi destekleyici eğitimdir. Özellikle işgören seçimi, yerleştirme ve iş çevrelerinin yeniden düzenlenmesi ile ilgili sorunların çözümünde eğitim en etkili araç olarak bilinmektedir.

İş Çözümleme: Gereksinim saptama programının ikinci boyutudur. Eğitim programları düzenlenmeden önce işgörenler tarafından yapılan işlerin çözümlenmesini içerir. Bu çözümleme süreci, işin başarılması için ne yapılacağı, nasıl yapılacağı, kim için ve kim tarafından yapılacağı hakkında bilgi verir.

İşgören Çözümleme: İşgören çözümlemenin amacı, belli bir işi başarmak için gerekli görevleri yüklenecek işgörenlerin ne gibi özellikler taşıması gerektiğini ortaya çıkarmadır. işgören çözümleme, daha çok görevin gerçekleştirilmesi için gerekli bilgi, beceri ve yeteneklerin belirlenmesini kapsar. Ayrıca, iş ediminin ölçülmesinde de bir ölçüt olarak kullanılabilir .

Eğitim gereksinmesinin saptanması, hizmetlerin yerine getirilmesinde eğitime duyulan gereksinmenin bulunup, ortaya konulması anlamını taşımaktadır. Bu da, iki temele göre yapılabilmektedir. Birincisi, bir görevin, onu yapan işgörende bulunmasını gerekli gördüğü niteliklerle, bu işgörenin sahip olduğu nitelikler arasındaki olumsuz farkın bulunmasıyla belirlenmektedir (Kalkandelen, 1979, s.:67). İkincisi ise, geçerli nitelik taşıyan performansın temel alınması yoluyla yapılmaktadır. Buna göre, bir görevin onu yerine getiren işgörende öngördüğü performans ile bu işgörenin sahip olduğu performans arasındaki olumsuz fark bulunarak eğitim gereksinmesi belirlenmektedir (Kurt, 2000, s.:77).

Son yıllarda eğitim ve geliştirme alanında en çok önem verilen konu, eğitim gereksinmesinin doğru belirlenmesidir. Giderek daha çok örgüt, gereksinme belirleme için yetkinlik temelli ölçümleri kullanmaya başlamıştır. İşgörenlerin

işlerini yapabilmeleri için gerekli yetkinlikler belirlenerek işgörenler bunlar üzerinden değerlendirilmekte ve eğitimler belirlenen yetkinlik eksikliklerinin geliştirileceği biçimde planlanmaktadır (Andersen, 2000, s.:72).

Eğitim gereksinmelerinin doğru belirlenmesi konusunda yapılan bir araştırmaya göre, gelen eğitim talepleri değerlendirilerek, talebe neden olan temel performans sorunları irdelenmiştir. Bu uygulamanın sonucunda eğitim taleplerine neden olan sorunların %80'inin eğitim dışında başka yöntemlerle çözüldüğü görülmüştür. Doğru gereksinme tespiti örgütün eğitim için ayırdığı bütçeyi daha etkin bir biçimde kullanabilmesini sağlamıştır (Andersen, 2000, s.:72).

1.2.6. Hizmet İçi Eğitimin Hedefleri

Hizmet içi eğitim gereksinmelerinin belirlenmesinden sonra hizmet içi eğitim hedefleri saptanır. Yani, hizmet içi eğitim planlaması yapılır (Can ve Ark., 1998, s.:190). Hizmet içi eğitimin hedefleri, eğitim yapılacak örgütlerin politika ve hedeflerine uygun olarak belirlenir. Bu hedeflerin, örgütlerin ve eğitime alınacak işgörenlerin gereksinmelerine yanıt verecek biçimde belirlenmesi temeldir. Bu bakımdan hizmet içi eğitimin hedeflerini aşağıdaki biçimde açıklamak olanaklıdır: (Ekinci ve Ark., 1988, s.:32)

- İşgörenlerin mesleklerine uyumlarını sağlamak ve verimliliklerini artırmak,
- İşgörenleri üst görevler ve daha büyük sorumluluklar üstlenmeye yöneltmek,
- İşgörenlerin kendilerine güvenlerini ve güdülenmelerini artırmak,
- İşgörenlere hizmet öncesi eğitimde elde edemediği yeni gelişen bilgileri öğretmek,
- İşgörenlerin davranışlarına olumlu bir yön vermek,
- İşgörenlerin gizli güçlerini açığa çıkarıp geliştirmek ve en iyi biçimde yararlanmayı sağlamak,
- Örgüte somut yararlar sağlamak (maliyetin düşürülmesi, kalitenin iyileştirilmesi, üretimde artış sağlanması, v.b.).

Hizmet içi eğitimde sistematik planlama basamakları aşağıdaki gibi belirtilebilir: (Oldroyd ve Hall, 1991).

- Politikaların belirlenmesi,
- Gereksinimlerin ve önceliklerin belirlenmesi,
- Planlama ve düzenlemenin yapılması,
- Uygulama ve izleme,
- Değerlendirme ve gözden geçirme,

1.2.7. Hizmet İçi Eğitimin Sağladığı Yararlar

Hizmet içi eğitimin sağladığı örgütsel ve bireysel yararların verimliliğe katkıları büyüktür. Ancak, hizmet içi eğitimin beklenen verim artışını sağlayabilmesi belli koşulların gerçekleşmesi ile olanaklıdır. Bu koşullardan en önemlisinin, örgütlerde verimliliği düşüren etkenlerin gerçekçi olarak belirlenmesi olduğu düşünülmektedir. Örgütlerde verimliliği azaltan durumlar tarafsız bir yaklaşımla belirlendikten sonra, bu etkenlerin ortadan kaldırılmasında hizmet içi eğitimden nasıl yararlanılabileceği saptanabilir (Pehlivan, 1995).

Hizmet içi eğitim programının sonunda örgüt ve işgörenlerin aşağıdaki yararları sağlamaları beklenir (Taymaz, 1997, s.:13).

Kurumsal Yararlar, ürünün miktarı artar; ürünün maliyeti azalır; ürünün kalitesi yükselir; üretim zamanında yapılır; verimlilik artışı sağlanır; sağlanan kazanç artar; iş güvenliği sağlanır; malzeme ve enerji tasarrufu sağlanır; üretimde zayiatlar azalır; makine ve araçlar az yıpranır; bakım, onarım giderleri azalır; kurum kendisini kolaylıkla yeniler; teknoloji üretilir ve uygulanır; gelişmelere uyum sağlanır; iş kazaları azalır; meslek hastalıkları önlenir; iş metotları geliştirilir; kusurlu üretim azalır; işgören yakınmaları azalır; disiplin sorunları halledilir; işgören tanınır; anlaşmazlıklar azalır; iletişim kolaylıkla sağlanır; işten ayrılmalar azalır; kaliteli iş gücü sağlanır; kadrolaşma kolaylaşır; rekâbet gücü artar; denetim işlem ve yükü azalır; toplumda saygınlık kazanılır.

Bireysel Yararları, güven duygusu gelişir; işinden memnuniyet artar; huzurlu olarak çalışır; morali yükselir; güdülenir, kazancı artabilir; ortama uyum kolaylaşır;

mutluluk duyar; yeterlik kazanır; ufkunu genişletir; çekingenliği azalır; yenilikleri izler; işine yatkınlığı artar; ünvan elde eder; iş kazalarından korunur; sağlığını korur; sınama yanılma süresi azalır; kendini yetiştirir; yakınması azalır; işyerine uyum sağlar; işgörenlerin değeri artar; kültürünü artırır; kolaylıkla anlaşma sağlar; işinde devamlı olur; başarısını artırır; işyerinde yükselebilir; bireysel doyum sağlar; rolünü rahatlıkla oynar; işinde saygınlık kazanır (Taymaz, 1997, s.:13).

1.2.8. Hizmet İçi Eğitimde Temel Yaklaşımlar

Eğitimde amaçlara ulaşmayı olanaklı kılan yaklaşımlar, üç bölümde incelenebilir. Bunlar; (Kalkandelen, 1979, s.:52)

- Eğitimden işgörenlerin sorumlu olması, yani, işgörenlerin kendilerini eğitmesi,
- Örgütlerin, çeşitli yollar ve olanaklar aracılığıyla işgörenlerini eğitmesi, yani, eğitimden örgütlerin sorumlu olması,
- Bir yandan işgörenlere kendilerini sürekli olarak eğittirirken, öte yandan bu eğitim süreci dışında kalan konularda örgütlerin devreye girmesi ve işgörenlerini eğitmesi.

1.2.9. Hizmet İçi Eğitim Sürecinde Temel İşlemler

Eğitim, işgören yönetimi içinde bir süreçtir. Eğitime ilişkin işlemlerin öteki işgören işlemleri ile birlikte ve işgören yönetiminin amaçları doğrultusunda işlemesi, ilgili yönetimlerin başarısının bir zorunluluğudur (Kalkandelen, 1979, s.:60).

Eğitimin kendi sistemi içinde tutarlılığı ve geçerliliği, eğitim sürecinin ussal ve gerçekçi olarak kurulması ve çalıştırılmasıyla olanaklıdır. Bu durum, eğitim sürecindeki temel işlemler sorununu dikkat alanına taşımaktadır (Kalkandelen, 1979, s.:60).

Eğitim sürecindeki temel işlemler dörde ayrılabilmektedir. Bunlar; (Kalkandelen, 1979, s.:60).

- Eğitimin planlanması,
- Eğitimin programlanması,

- Eğitimin uygulanması,
- Eğitimin değerlemesi'dir.

1.2.10. İşgörenin Eğitilmesi İçin Gerekli Koşullar

İşgörenlerin eğitilebilmesi ve örgütün amaçlarına ulaşabilmesi için aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi gerekir: (Taymaz, 1997, s.:3)

- Eğitilecek işgörenlerin eğitime istekli olması, ilgi duyması, eğitimi benimsemesi ve algılaması,
- Eğitilecek işgörenlerin zihinsel ve bedensel güçlerinin, yeteneklerinin uygun olması,
- Eğitim için yer, zaman, araç ve eğitimci açılarından uygun ortam sağlanması,
- İşgörenlerin davranışlarını değiştirebilecek gerekli bilgi, beceri ve tutum kazandırılması.

1.2.11. Hizmet İçi Eğitim Yöntemleri

Hizmet içi eğitimin uygulanmasında çeşitli öğretim tekniklerinden yararlanılabilir. Yöntemler, işgörenlerin katılımı ve konuların işgörenler ya da eğitmenler tarafından belirlenmesine göre çeşitlilik gösterir.

Bu yöntemler, anlatım; gösterim; skeçler ve rol oynama; gözlem gezileri; örnek olay; duyarlılık eğitimi; psikolojik testler; değerleme merkezleri; sempozyum ve panel; beyin fırtınası; tartışma grupları; evrak sepeti yöntemi (????????); kendi kendine geliştirme; yaratıcılık eğitimi (Can ve Ark., 1998, s.:194-201).

1.2.12. Eğitimin Etkililiğini Belirleyen Etkenler

Eğitimin etkililiğini belirleyen etkenler üç ana başlık altında gösterilebilir. Bunlar; bireysel etkenler, kurumsal etkenler ve eğitim programı ile ilgili etkenlerdir. Bunlar aşağıda ve Şekil 1'de özetlenmiştir (Aycan ve Balcı, 2001, Tutum, 1967).

1.2.12.1. Bireysel Etkenler

Bireysel etkenler, kişilik ve işe karşı tutumlar, eğitime hazır olma ve eğitim hakkındaki beklentiler, tutumlar ve güdüler olarak belirlenmiştir. Kişilik ve işe karşı tutumlar, kariyer odaklı olmak ve kariyerinde ilerleme konusunda öz yeterliğe sahip olmak (career self-efficacy), kendini işe vermek (job involvement) ve denetim odağından (locus of control) oluşmaktadır .

Eğitime hazır olma; yaş, eğitim düzeyi, iş deneyimi ve eğitim konusunda önceden edinilmiş bilgi ve deneyimlerden meydana gelmektedir .

İşgörenin eğitimle ilgili olarak sahip olduğu beklenti, güdü ve tutumlar, doğrudan gereksinme belirlenmesi ile ilişkilidir.

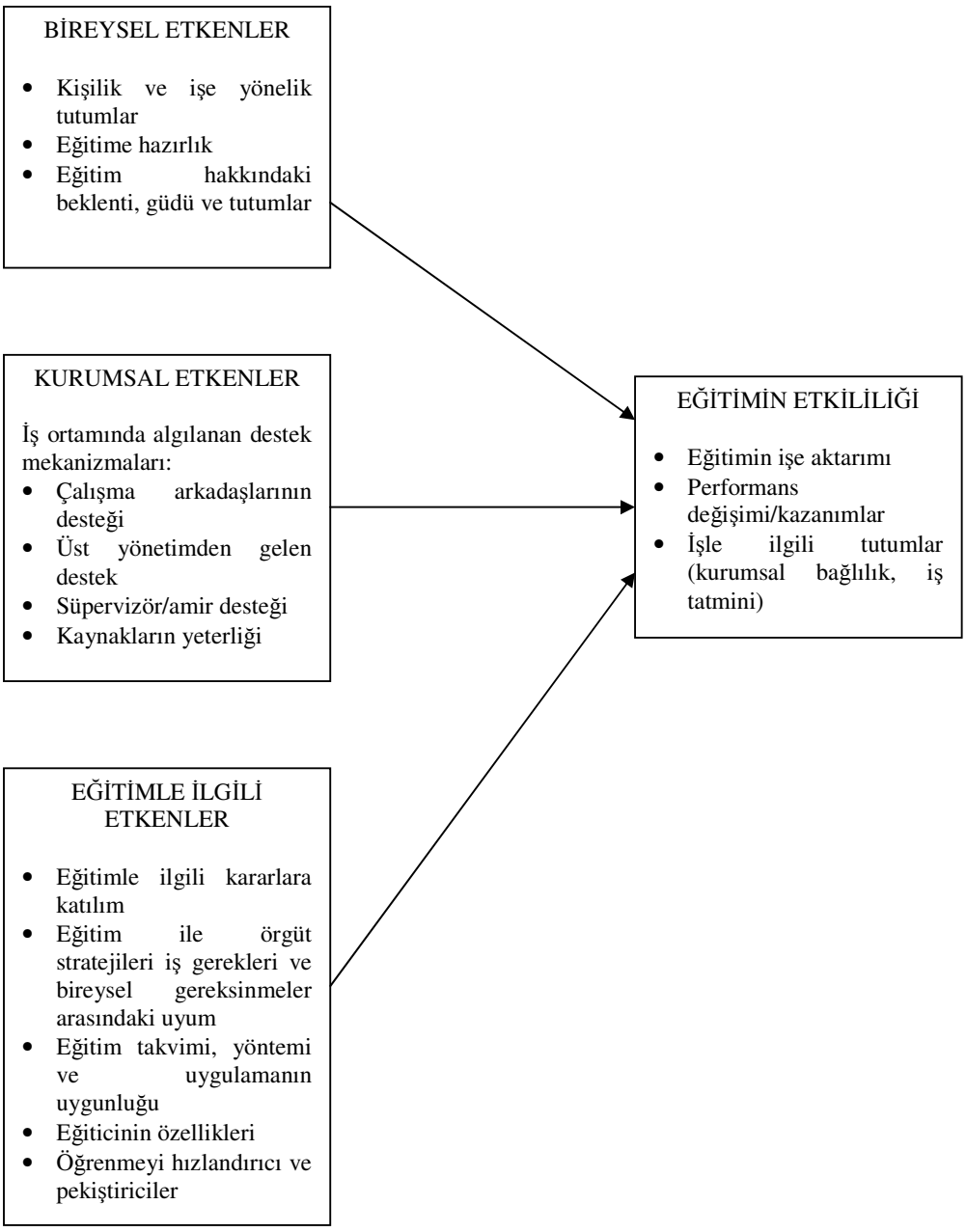
1.2.12.2. Kurumsal Etkenler

Kurumsal etkenler, iş ortamında algılanan destek mekanizmalarıdır. Bunlar, eğitimin işe aktarımını hızlandıracak kaynakların yeterliliği, ekip arkadaşlarının desteği ve üst yönetimin desteğinden oluşmaktadır. Bunlar arasında en önemlisi, üst yönetimin desteğidir. Amirin eğitimden edinilen bilgilerin işe aktarımı ile ilgili olarak tutumu; engelleyici, destekleyici, nötr, talep edici ve eğitimden elde edilen bilgilerin işe aktarımını hızlandırıcı etkenleri kullanıp kullanmaması (geribildirim, izleme, amaç belirleme, destek, pekiştirme) eğitimin istenen sonucu verip vermemesinde çok önemli bir yer tutar.

1.2.12.3. Eğitim Programı İle İlgili Etkenler

Eğitim programı ile ilgili etkenler, eğitim programlarının algılanan uygunluğunu ölçmeye yönelik etkenlerdir. Bunlardan birincisi, eğitim takviminin (yeri, saati, ortamı, v.b.) yönteminin ve dokümanlarının işgörenlerin öğrenme yöntemleri ve gereksinimlerine uygunluğu, eğitim uygulamasının yeterliği ve kalitesidir. İkincisi ise, eğitimin örgüt stratejilerine, iş gereklerine ve bireysel gereksinmelerine uygunluğudur.

Eğitimin etkililiğini belirleyen etkenler; bireysel etkenler, kurumsal etkenler ve eğitim programları ile ilgili etkenler olmak üzere üç ana başlık altında sınıflandırılabilir (Aycan ve Balcı, 2001).

Şekil 1. Eğitimin Etkililiğini Belirleyen Etkenler, (Aycan ve Balcı, 2001).

Hizmet içi eğitim çalışmasının başarı derecesini ölçmek için bir değerlendirme sistemine gereksinme vardır. Bu sistemin belli başlı özellikleri şöyledir:

- Eğitim öncesi performans durumunu gösteren bir temel nokta belirlenmelidir,
- Eğitimle gerçekleştirilmesi istenen amaçlar, standartlar açık bir biçimde belirlenmelidir,

- Eğitim sonuçlarının belirlenmesinde her türlü yöntemden yararlanılmalıdır,
- Ölçme işleminde eğitim sonuçlarının tümü hesaba katılmalıdır,
- Eğitim sonuçlarının ölçümlerinde karşılıklı denetim sisteminden yararlanılmalıdır.

1.3. Hizmet İçi Eğitimle İlgili Yasalar ve Uygulamalar

1.3.1. Yasalar ve Uygulamalar

Çağdaş sanayi toplumlarının en belirgin özelliklerinden birisi, çalışan nüfus yapısının giderek hizmetler yönünde değişmesi ve hizmetlerin giderek birinci sırada yer almasıdır. Hizmet sektöründe işgören nüfusunun önemli bir bölümünü kamu ve özel kesimde çalışanlar oluşturmaktadır (Peker, 1991).

Eğitim, modern kamu yönetiminin bütünleyici bir yönüdür. Kamu işgörenlerinin gereği gibi üretken, verimli, kârlı ve etkin olabilmesi hatta alışılmış olağan görevlerini normal olarak yürütebilmesi, yani, kamu hizmetini "en iyi" biçimde yerine getirebilmesi (diğer öğelerin olumluluğu varsayımı altında) mesleki bilgi ve eğitim düzeyine bağlıdır (Kestane, s2000).

Hizmet içi eğitim, devletin isteklerini daha etkili bir biçimde karşılamak için insan kaynaklarını geliştirir; halka daha iyi hizmet için yönetimde gelişmeyi sağlar ve devlet memurlarına üstün beceriler ve bilgi dolayısıyla daha büyük bir güven ve moral kazandırır (Hopper, 1967, s.:44).

Dünyada gelişmiş ve kalkınmış ülkelerin tümü eğitimin önemini anlamış ve eğitimi gerek kamu sektöründe, gerekse özel sektörde verimli bir etkinlik haline getirmiş bulunmaktadır. Eğitim gideri de insangücü kaynağının yetiştirilmesi için yapılan bir "yatırım gideri" niteliğindedir (Kestane, 2000).

Demokratikleşme, çağdaşlaşma belki de bir anlatımla kalkınma kavramlarının temelinde "insan yaşantısının iyileştirilmesi" vardır. Ekonomik kalkınma hedefleri de, bu amaca yönelik olarak, çağı yaşayan insanlar için gerçek, insancıl ortamı hazırlamaktır (Peker, 1991).

Türkiye'de hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin yasal çalışmalar ve uygulamalar 1960'lı yıllarda artmaya başlamıştır. Bunun iki önemli nedeni

bulunmaktadır. Birincisi, özel sektörün önemli biçimde yaşam bulma uğraşıları ve bunlara nitelik kazandırma eğilimi, ikincisi, planlı döneme geçiş ve kimi öncü örgütlerin gösterdikleri etkin çabalardır (Taymaz, 1997, s.:16).

Örgütlerde hizmet içi eğitimin zorunlu oluşu bir açıdan yasalar gereğidir. Türkiye'de özellikle kamu kuruluşlarının kuruluşu ve işleyişi ile ilgili olarak çıkarılan yasalarda hizmet içi eğitimin yapılmasını öngören hükümler yer almaktadır. Bu yasalardan kimileri aşağıda belirtilmiştir. (Taymaz, 1997, s.:16).

- Sanayi Müesseselerde ve Sigorta Şirketlerinde Çalıştırılan Ecnebilerle Mukabil Türk Memur ve Mütehassısı Yetiştirme Hakkındaki Kanun (1927 tarih ve 3293). Cumhuriyet döneminde işgörenlerin yurt içinde ve yurtdışında yetiştirilmesini öngören bir yasadır.
- Sümerbank Kuruluşu Kanunu (1933 tarih ve 2262 sayılı), ülke ve kendi fabrikaları için gerekli işçi, usta ve mühendislerin yetiştirilmesi için kurslar açılmasına, yurt içinde ve yurtdışında öğrenci okutulmasına yetki vermiştir. Bu yasada hizmet içi eğitim ile ilgili olarak yer alan hükümler, daha sonraki yıllarda çıkartılan ilgili diğer yasalarda da yer almıştır .
- Yabancı Memleketlere Gönderilecek Memurlar Hakkındaki Kanun (1943 tarih ve 4489 sayılı), kamu ve tüzel kişiliği olan örgüt işgörenlerinin yurt dışında yetiştirilmesi ile ilgili özellikleri kapsamaktadır.
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (1965 tarih ve 657 sayılı), örgütlerde çalışan memurların hizmete yatkınlıklarını sağlamak, verimliliklerini artırmak ve daha üst kadrolara hazırlamak amacıyla hizmet içi eğitime tabi tutulmalarını öngörmektedir.
- Esnaf ve Sanatkârlar Kanunu (1964 tarih ve 507), derneklere üye olan sanatkârların kendi alanlarında ilerleyebilmeleri için kurslar açılmasını zorunlu hale getirmektedir .
- Esnaf Birlikleri ve Esnaf Dernekleri Kanunu (1950 tarih ve 5373 sayılı), dernek üyelerinin meslek ve sanatlarında gelişmelerini sağlamak amacıyla meslek kursları açılmasını öngörmektedir.

- Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları ve Odalar Birliği Kanunu (1950 teşvik ve 5590), odalara bağlı örgüt işgörenlerini yetiştirme ve onun içinde fon ayırma görevini vermektedir. Ayrıca diğer odalarla ilgili kanunların her birinde hükümlere de yer verilmektedir.
- Sendikalar Kanunu (1983 tarih ve 2821), sendikaya bağlı işgörenlerin yetiştirilmesinde sendikalara görev vermektedir.
- Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu (1986 tarih ve 3308 sayılı), örgütlerde çalışan çırak, kalfa ve ustaların örgütlerde ya da eğitim merkezlerinde yetiştirilmesini öngörmekte ve bu konuda örgütlere yükümlülükler getirmektedir. Bu yasa 3457 sayılı yasayı yürürlükten kaldırmıştır .

Devlet memurlarının nitelikleri, atanmaları, ödevleri ve yetkileri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerini düzenleyen 657 sayılı Yasasında "Devlet Memurlarının Yetiştirilmesi" konusuna özel bir yer verilmiştir (Kestane, 2000).

Devlet Memurları Yasası, hizmet içi eğitimin, hizmetlerin gereklerine uygun olarak yerine getirilmesi için, örgütlerin değer yargılarına ve önemsemelerine bırakmamıştır. Yasanın en gerçekçi yönü, bu noktada kendisini göstermektedir. Bu nokta, memurlara yönelik hizmet içi eğitimin zorunluluğudur. Bu zorunluluk, 214. maddede "Yükümlülük" sözcüğüyle anlatılmaktadır. Yükümlülükte, zorunlu bir görev niteliği bulunmaktadır (Kalkandelen, 1979, s.:151).

Devlet memurları yasasının 7. kısmı "Devlet Memurlarının Yetiştirilmesi" başlığı altında, kurumların memurlarını hizmet içinde yetiştirme ilkelerini düzenlenmiştir. Kamu hizmetini yürütmekle görevli, kamu kurum ve kuruluşlarının işgören gereksinmelerinin karşılanmasını amaçlayan hizmet öncesi eğitime, hizmet içi eğitime, aday memurların eğitimine, bu kurum ve kuruluşların eğitim birimlerine ve bu eğitim etkinliklerinin yürütülmesine ilişkin hükümler yer almaktadır (Kestane, 2000).

1.3.2. Kalkınma Planlarında Hizmet İçi Eğitim

Ülkemiz planlı kalkınma dönemine girdikten sonra bütün kalkınma planlarında hizmet içi eğitime yer verilmiştir. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967)'nda istihdam hedefleri arasında, "çalışanların mesleki düzeylerini yükseltmek"

hedefi yer almaktadır. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972)'nda hizmet içi eğitim ayrı bir başlık altında ele alınarak çalışanlara okul süresi içinde kazanamadıkları işleri ile ilgili bilgi ve yetenekleri geliştirmek, işgücünün kademeler arasındaki dikey hareketliliğini sağlamak, teknolojik gelişmelere göre işgörenleri bilgi sahibi kılmak amacıyla bütün sektörlerde ve her kademede "Hizmet içi Eğitim" verilecek denilmektedir. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma planı (1973-1977)'nda " her kademe sevk idarecilere nitelik kazandıracak hizmet içi eğitim programları geliştirip uygulanacaktır" denilmektedir. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979-1983)'nda, genel olarak yetişkinler için yurdun her yöresinde sürekli meslek eğitimi sağlanacağı ve işbaşında eğitim ve çıraklık eğitiminin yaygınlaştırılacağı hedef olarak saptanmıştır (Eraslan ve Ark., 2003).

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın (1985-1989) genel ilkeler bölümünün 529. maddesinde, "Mesleki ve teknik alanda iş öncesi ve hizmet içi eğitim programları, kamu ve özel bütün işyerlerinde verimliliği artırıcı ilkeler gözetilerek yürütülecek; özel sektör iş öncesi ve işbaşı eğitim uygulamalarında teşvik edilecektir." 551. maddesinde ise, "Devlet-işçi-işverenin katılacağı hem yaygın, hem hizmet içi eğitim maksadıyla mesleki yaygın eğitim fonu kurulacaktır." kararları ile hizmet içi eğitime verilen önem anlatılmaktadır (Eraslan ve Ark., 2003).

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planının (1996-2000) amaçlar, ilkeler ve politikalar bölümünde, "Örgün ve yaygın eğitim kurum ve programları arasında her aşamada yatay ve dikey geçişlere olanak veren esnek bir yapı oluşturulacaktır. Eğitim ve öğretimini tamamlayarak yaşama atılan ya da herhangi bir nedenle okuldan ayrılmış herkese eğitim olanağının sağlanması gerekliliği vurgulanmaktadır (Eraslan ve Ark., 2003).

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planının (2000-2005) amaçlar, ilkeler ve politikalar bölümünün 681. maddesinde, "Eğitim kurumlarının gereksinimi olan öğretmen ve öğretim üyeliği çekici hale getirilerek nitelikli öğretmen ve öğretim üyesi yetiştirilecek, yurt düzeyinde dengeli dağılımı sağlanacak ve hizmet içi eğitimleri özlük haklarına yansıtılacaktır. Eğitimin her kademesinde öğretmen ve öğretim elemanı gereksinimin karşılanabilmesi amacıyla sözleşmeli statüde eğitim işgörenleri istihdamı konusunda çalışmalar başlatılacaktır." 704. maddesinde, "Öğretmen ve öğretim üyelerini aldıkları hizmet içi eğitimlerin özlük haklarına

yansıtılabilmesi ve gereksinme duyulan alanlarda sözleşmeli öğretmen ve öğretim üyesi istihdam edilebilmesi için gerekli hukuki ve kurumsal düzenlemeler yapılacaktır (Eraslan ve Ark., 2003).

1.3.3. Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı

Hizmet içi eğitim için yasal durum 657 sayılı Devlet Memurları Yasası ile belirlenmiştir. 657 sayılı Yasa'nın 217. maddesi gereğince hazırlanan, 19 Ekim 1983 tarih ve 18196 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı" 25.7.1983 tarih ve 83/6854 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmiştir (Yücel, 1989). Yasa, bu planı hazırlama görevini, işgören politikasının ilkelerini hazırlamakla ve bunların uygulanmasını izlemekle görevli bulunan Devlet Personel Dairesine vermiştir (Mıhçıoğlu, 1967, s.:43).

Devlet Memurları Eğitimi Genel Planı'nın amacı; eğitimin bütünlüğü ilkesi içinde, hizmet içi eğitime yön verici ilkeleri ve önlemleri belirterek, devlet kamu hizmeti görevlerinin bağlı olacağı eğitim etkinliklerinin niteliğine, hizmet içi eğitim görecek işgören gruplarına ve hizmet içi eğitim sorumluluklarının yürütülmesine ilişkin ilkeleri düzenlemektir. Bu plan, 657 sayılı Devlet Memurları Yasası ile Devlet Personel Başkanlığı kurulması hakkındaki yasa kapsamına giren kurum ve kuruluşlardaki işgörenleri kapsamaktadır (Yücel, 1989).

Plan, Türk Kamu İdaresinin eşgüdüm eksikliği olan, örgütlerin ya da işgörenlerin değer yargılarına göre eğitime verdikleri öneme dayanan bir eğitim politikası yerine, örgütlerin her kademede hizmet gören işgörenlerinin hizmet öncesi ve hizmet içinde bir bütün olarak eşgüdümlü bir biçimde yetiştirilmelerini sağlayıcı, yol ve yöntemleri belirleyici genel bir plan çerçevesinde yürütülmesini sağlamayı amaçlamaktadır (Aksoy, 1984).

Hizmet içi eğitimi, "Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan işgörenlerin görevleri ile ilgili bilgi ve becerilerini artırmak" olarak tanımlayan Devlet Memurları Eğitimi Genel Planında, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için şu ilkeler çerçevesinde örgütlenmesi gerektiği belirtilmektedir (Aksoy, 1984).

- Devlet memurları, adaylık aşamasından başlayarak sürekli hizmet içi eğitim programlarına tabi tutulacaklardır. Adaylık dönemi hizmet içi eğitim

programları “Temel eğitim”, “Hazırlayıcı Eğitim” ve “Staj” aşamalarından oluşacak biçimde düzenlenecektir.

- Devlet memurlarına uygulanması öngörülen eğitim programlarının bir plan çerçevesinde ve yıllık uygulama durumları somutlaştırılarak yürütülmesi istenmektedir. Yani, yıllık olarak hazırlanacak programlarda eğitimin nasıl ve hangi grup işgörenlere uygulanacağına ilişkin saptamaların yapılması ve bu saptamalar çerçevesinde hizmet içi eğitim etkinliklerinin yürütülmesi öngörülmektedir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet içi eğitime tabi tutulacak işgörenlerin, eğitimde kazandırılan niteliklere ve eğitime gönderilme amacına uygun görevlerde çalıştırılmaları gerektiği vurgulanmaktadır. Eğitimin yararlı olabilmesi için, eğitim yoluyla kazanılmış bilgi, beceri ve davranış ile uygulanmasına olanak sağlayacak görevde çalıştırma arasında ilişki kurulmasına özen gösterilmesi istenmektedir .

Kamu işgörenlerinin hizmet içi eğitim ile yetiştirilmesinde Yasaya göre üç ana amaçtan söz edilebilir: (Kestane, 2000)

- Memurların yetişmesini sağlama,
- Verimliliği artırma,
- Daha ileri ve üst görevlere hazırlama.

1.3.4. Türkiye’de Kurumlar Üstü Hizmet İçi Eğitim ve Eşgüdüm

Hizmet içi eğitimde, sorumluluk örgütlere bırakılmıştır. Her örgütte, hizmet içi eğitimi yürütmek üzere bir eğitim birimi kurulur. Örgütler, gerek görürse, eğitim merkezleri de açabilirler. 657 sayılı Devlet Memurları Yasasının öngördüğü kurumlar da, eğitim birimleri, eğitim merkezleri, meslek okulları ve kurslardır. Kamu görevlilerinin hizmet içi eğitiminden sorumlu olacak kurumlar üstü hizmet içi eğitim ve eşgüdümü sağlayan iki kurum bulunmaktadır. Bunlar Devlet Personel Başkanlığı ile Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsüdür (TODAİE) (Kestane, 2000).

1.3.4.1.Devlet Personel Başkanlığı

Devlet Personel Başkanlığına, eğitim programlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında yol göstermek, hizmet içi eğitim alanında eşgüdümü sağlamak ve eğitim etkinliklerini denetlemek görevi verilmiştir (Kestane, 2000). Devlet Personel Başkanlığı, kurumlara, eğitim hizmetlerinin planlanması ve yürütülmesinde yol gösterici, düzenleyici ve denetleyici olarak üç yönlü çalışmalarla yardımcı olmaktadır (Kalkandelen, 1967, s.:30).

"Devlet Personel Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"ye göre söz konusu Başkanlığa kamu işgörenlerinin eğitimine ilişkin olarak verilen görevlerden bir kısmı şöyledir: (Kestane, 2000)

- Eğitimle ilgili her türlü çalışmaları yapmak, önerilerde bulunmak ve işbirliğini sağlamak,
- Temel eğitim programlarını hazırlamak,
- Devlet memurları eğitimi genel planını hazırlamak,
- Hizmet içi eğitim programlarının genel ilkelerini düzenlemek,
- Kurumların hizmet içinde yetiştirme yönetmeliklerinin çıkarılmasında yardımcı olmak,
- Kurumlar arası eğitim merkezlerinin açılmasını sağlamak,
- Eğiticilerin ve eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesini sağlamak,
- Yönetimin çeşitli uzmanlık alanlarında görevlendirilecek işgörenlerin yetiştirilmesini sağlamak,
- Üst kademe yöneticilerin yetiştirilmesini sağlamak,
- Kamu işgörenlerinin eğitiminden sorumlu olmak,
- Kamu eğitim politikasını belirlemek,
- Kamudaki eğitim etkinliklerinin eşgüdümünü sağlamak,
- Kurumların eğitim etkinliklerini denetlemek .

1.3.4.2.Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)

Türkiye Ortadoğu ve Amme İdaresi Enstitüsü Genel Müdürlüğü 1958 yılında 7163 sayılı Yasayla kurulan, bilimsel, yönetsel ve mali özerkliği olan bir kuruluştur. Kamu yönetiminin çağdaş yönetim anlayışına göre gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapmak ve bu anlayış doğrultusunda kamu görevlilerini hizmet içinde eğitmek amacı ile etkinliklerini sürdürmektedir (Yücel, 1989).

Kurumlardaki eğitim, çoğunlukla kurumların görevleriyle ilgili mesleki ve teknik alanlarda yapıldığından, yönetici ve yönetici adaylarının hizmet içi eğitimlerinin kurumları dışında merkezi bir kurumda yapılması zorunluluğu doğar. Bu merkezi kurum, kurumlar arası nitelikte, sistemli sayılabilecek eğitim yapan Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü'dür (TODAİE) (Kestane, 2000).

TODAİE'nin kuruluş amaçları şöyledir: (Kestane, 2000)

- Kamu yönetiminin çağdaş yönetim anlayışına göre geliştirilmesi için çalışmalar yapmak,
- Yönetim konusunda öğretim elemanı yetiştirmek, bu konuda çalışan diğer kurumlara katkılar sağlamak,
- Kamu görevlilerinin yönetim alanında gelişmelerini, uzmanlaşmalarını sağlamaktır.

TODAİE'de gerçekleştirilen eğitim programlarını üç grupta toplayabiliriz: (Yücel, 1989)

- Enstitüce kamu kurum ve kuruluşları için düzenlenen,
- Enstitü tarafından idari işgören için düzenlenen,
- Başka kurumlar için düzenlenen eğitim programlarıdır.

1.3.5. Hizmet İçi Eğitim Yapan Kuruluşlar

Türkiye'de Cumhuriyet döneminde hizmet içi eğitim etkinliklerine Sümerbank, Makine ve Kimya Endüstrisi, Devlet Demiryolları gibi kamu iktisadi teşekküllerinde başlanmıştır. Endüstriyel hizmet içi eğitim endüstrileşme sürecine koşut olarak özellikle planlı dönemde önem kazanmış, gereksinim duyulan nitelikli işgörenlerin

yetiştirilebilmesi için eğitim kurumları kurulmuştur. Hizmet içi eğitim yapan kuruluşlar bağımsız, bağımlı ve yabancı kuruluşlar olarak üç grupta incelenebilir (Taymaz, 1997, s.:17).

1.3.5.1.Bağımsız Kuruluşlar

Hizmet içi eğitim etkinliklerinde karar alma, planlama, uygulama ve değerlendirme yetkileriyle donanmış kamu ve özel mülkiyetli kuruluşlardır. Bu gruba giren kuruluşlar yükseköğretim, kamu ve özel hizmet içi eğitim kuruluşlarıdır .

- **Yükseköğretim Kurumları**

Profesyonel işgörenleri örgün eğitim yolu ile yetiştiren üniversiteler ayrıca araştırma ve hizmet içi eğitim etkinliklerine daha fazla önem vermeye başlamışlardır. Bu eğitim hizmetlerini üniversite vakıfları biçimindeki yapılanmalarla ya da döner sermayeleri aracılığıyla gerçekleştirmektedirler.

- **Kamusal Kuruluşlar**

Ülkemizde kamu kurumu olarak diğer etkinlikleri yanı sıra hizmet içi eğitim yapan kuruluşlar vardır. Milli Produktivite Merkezi (MPM), Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) bu kuruşlara örnek gösterilebilir .

- **Hizmet İçi Eğitim Yapan Özel Kuruluşlar**

Türkiye'de de gelişmiş ülkelerde olduğu gibi çeşitli alan ve kademelerdeki işgörenlere hizmet içi eğitim yapan özel kuruluşlar kurulmuştur.

- **Bağımlı Kuruluşlar**

Hizmet içi eğitim etkinliklerinde karar verme, planlama ve uygulamada Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) gibi ait olduğu kuruma bağlı olan kuruluşlardır.

- **Kamu Kurumlarına Bağlı Birimler**

Devlet Memurları Kanunu bütün kamu kurumlarında kendi işgörenlerinin hizmet içinde yetiştirilmesini sağlamak amacıyla birer hizmet içi eğitim biriminin kurulmasını öngörmüştür .

- **Kamu İktisadi Teşekküllerine Bağlı Birimler**

Türkiye'de endüstriyel hizmet içi eğitimde en etkili olan kuruluşlardır. Bu kuruluşlar, kendi bünyelerindeki eğitim birimleri aracılığıyla hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenlemektedirler.

- **İşçi ve İşveren Kuruluşlarına Bağlı Birimler**

Birer meslek kuruluşu olan işçi ve işveren sendikaları ya da oluşturdukları konfederasyonların kurdukları vakıflar aracılığıyla endüstriyel hizmet içi eğitim programları hazırlamaktadırlar. Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS)'in kurduğu eğitim vakfı (MAV) örnek olarak gösterilebilir.

- **Özel Sanayi Kuruluşları Bünyesinde Kurulan Birimler**

Özel sanayi kuruluşları ve oluşturdukları örgütler grubunun işgörenlerinin hizmet içi eğitim gereksinmelerini karşılayabilmek üzere eğitim merkezleri kurmuşlardır. Koç Holding Eğitim ve Geliştirme Merkezi (KOGEM) örnek olarak gösterilebilir (Taymaz, 1997, s.:19).

1.3.5.2.Yabancı Eğitim Kuruluşları ve Temsilcilikleri

Bu amaçla, gelişmiş ülkelerdeki bağımlı ve bağımsız hizmet içi eğitim yapan kuruluşlardan yararlanılmaktadır .

1.3.6. Hizmet İçi Eğitimin Kamu Yönetiminin Geliştirilmesindeki Rolü

Modernleşme sürecine girmiş ülkelerde, karmaşık, birbirine bağımlı ve hızla değişen ulusal sorunları çözmek üzere maddi ve insan kaynaklarının harekete geçirilmesi devletin görevi olması nedeniyle, modern kamu yönetiminin bütünleyici bir yönü de eğitim olmaktadır. Kamu örgütlerinin görevlerini etkili ve verimli biçimde yerine

getirebilmelerinin ve böylece ulusal kalkınmaya katkıda bulunabilmelerinin önemli bir koşulu, tüm örgütsel düzeylerde değişik görevleri yerine getirmeye yetenekli kamu işgörenlerinin yetiştirilmesidir. Bu nedenle hizmet içi eğitim etkinlikleri, kamu yönetimi sisteminde insangücü kaynağını geliştirmekte çok önemli bir rol oynamaktadır (Canman, 1979).

1.4. Sağlık Bakanlığı'nda Hizmet İçi Eğitim Etkinlikleri

Sağlık Bakanlığı merkez örgütünde; ana hizmet birimleri, danışma ve denetleme birimleri, yardımcı birimler ve Bakanlığa bağlı kuruluşlar vardır.

Sağlık Bakanlığı'nın ana hizmet birimleri; Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü, İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü, Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü, Ana-Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı, Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı, Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı, Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı'dır.

Danışma ve denetleme birimleri; Teftiş Kurulu Başkanlığı, Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Bakanlık Müşavirleri, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği'dir.

Yardımcı birimler; Personel Genel Müdürlüğü, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, Savunma Sekreterliği, Özel Kalem Müdürlüğü'dür.

Bağlı kuruluşlar ise; Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü ve Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü Başkanlığı'dır (Bardak ve Ark., 2002, s..16).

Sağlık Bakanlığı'nın tüm hizmet birimleri hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenlemektedir. Düzenlenen bu eğitimlerin genel amaç ve ilkelerini belirlemek, eğitimleri uygulamak, uygulatmak veya eşgüdümünü sağlamakla görevli olan birim Hizmet İçi eğitim ve Sertifikasyon Daire Başkanlığı'dır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.3. Araştırma Modeli

Bu araştırma, betimsel nitelikte, genel tarama modeli an'sal bir alan araştırması niteliğindedir.

2.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, "Sağlık Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin bir değerlendirme yapmaktır". Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

2.2.1. Sağlık Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim politikası nedir ve kimlere yöneliktir?

2.2.2. Sağlık Bakanlığı'nda bugüne değin yürütülen hizmet içi eğitim etkinlikleri neler olmuştur?

2.3. Araştırmanın Önemi

Örgütlerin bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyum sağlamak için kullandıkları yöntemlerden biri de hizmet içi eğitim etkinlikleridir. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler etkilerini sağlık sektöründe daha çok göstermektedir. Sağlık Bakanlığı'nın işgörenlerine yönelik olarak uyguladığı hizmet içi eğitim etkinliklerine bu açıdan bakıldığında, hem bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hızına uyum sağlayabilmek ve hem de İşgörenlerin hizmet öncesi eğitimlerinin yaptıkları görevle uyumunu sağlayabilmek bakımlarından önem kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu nedenlerden hareketle, Sağlık Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim etkinliklerinin betimlenmesi ve değerlendirilmesi bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

2.4. Araştırma Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın çalışma evreni olarak, Sağlık Bakanlığı'nın işgörenlerine yönelik hizmet içi eğitim etkinlikleri hedeflenmiş olup, ulaşılabilen veriler çerçevesinde 2001-2006 yılları içerisindeki hizmet içi eğitim etkinlikleri üzerinde çalışılmıştır.

2.5. Veri Toplama Tekniği, Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Verilerin toplanmasında öncelikle ilgili literatür taranmıştır. Daha sonra Sağlık Bakanlığı'nın işgörenlerine yönelik hizmet içi eğitim etkinliklerinin yürütülmesi ile görevli işgörenlerle iletişim kurulmuştur. İlgili literatür taraması yapıldıktan ve işgörenlerle görüşüldükten sonra ulaşılan veriler, ilgili başlıklar altında değerlendirmeye alınmıştır.

2.6. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları aşağıda belirtilmiştir.

2.6.1. Araştırma Sağlık Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim etkinlikleri ile sınırlıdır.

2.6.2. Araştırmada, Sağlık Bakanlığı'nın işgörenlerine yönelik hizmet içi eğitim etkinliklerinden ulaşılabilen veriler 2001-2006 yılları arasındakiler olmuştur. Bu nedenle bu araştırma, 2001-2006 yılları arasındaki etkinliklerle sınırlı kalmıştır.

2.7. İzin

Bu araştırmada incelenen verilere ulaşılabilmesi amacıyla, Sağlık Bakanlığı'ndan gerekli izin alınmıştır (Ek-1).

2.8. Araştırmada Karşılaşılan Sorunlar

Bu araştırmada incelenen verilere ulaşmak için Sağlık Bakanlığı'ndaki yetkililerle görüşülmüştür. Bu yetkililerden alınan bilgilere göre; Sağlık Bakanlığı'nda hizmet içi eğitimle 2004 yılına dek Sağlık Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü ilgilenmiş, 2004 yılından sonra Sağlık Bakanlığı Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü ilgilenmiş, Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'ndeki 2004 ve 2005 yılları verilerine ulaşılmıştır. Ancak, önceki yıl verilerine ulaşmada sıkıntılar yaşanmıştır. Personel Genel Müdürlüğü'ndeki yetkililerle görüşülmüş, yetkililerden alınan bilgilere göre, ilgili verilerin bilgisayarda çok yer tutması ve görevin o müdürlükten alınması nedeniyle verilerin imha edildiği yanıtı alınmıştır. Yapılan araştırmalar sonucu yıllık eğitim planlarının Başbakanlık Personel Genel Müdürlüğü'ne bildirildiği öğrenilmiştir. Oradaki ilgili işgörenlerle yapılan görüşmelerde 2001-2005 yılı eğitim planları

verilerine ulaşılmıştır. Önceki yıllara ait verilerin değersiz evrak olması nedeniyle imha edildiği öğrenilmiştir.

Sağlık Bakanlığı'nda arşivinde yapılan çalışmalarda da, yukarıda belirtilenler dışında bir veriye ulaşılamamıştır.

2.9. Araştırmanın Orijinalliğinin Belirlenmesi

Bu araştırmada, Sağlık Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim etkinlikleri incelenmiştir. Yapılan literatür taramasında, bu konuyu içeren bir araştırmaya ulaşılamamıştır. Araştırma bu nedenle orijinaldir.

3. BULGULAR

3.1.Sağlık Bakanlığı Ana Hizmet Birimlerinin Düzenledikleri HİE Etkinlikleri

Sağlık Bakanlığı ana hizmet birimlerinin işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasındaki hizmet içi eğitim etkinliklerinin birimlere göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.1.1. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, birinci basamak sağlık hizmetleri veren kuruluşların işletilmesi ve koruyucu hizmetlerin yürütülmesinden sorumludur. Genel Müdürlüğün hizmet alanına giren etkinlikler 1920 yılında kurulan Sağlık Bakanlığı'nın ilk bütçe tasarısında "Hıfzıssıhha Dairesi" olarak adlandırılan birim tarafından yürütülmüştür. 1936 yılında çıkarılan 3017 sayılı "Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilatı ve Memurin Yasası"nda "Hıfssıhha İşleri Umum Müdürlüğü" adını almıştır. 1963 yılında çıkarılan 4862 sayılı yasayla da "Sağlık İşleri genel Müdürlüğü" adını almıştır.

28.02.1982 gün ve 17619 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlıkların yeniden düzenlenmesi ve çalışma esasları hakkında kararname ile yapılan reorganizasyonla Sağlık İşleri Genel Müdürlüğü "Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü" adını almıştır:

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.:18)

- Toplum Sağlığını ilgilendiren her türlü koruyucu sağlık hizmetlerinin verilmesini ve bu hizmetlere halkın katkı ve katılımını sağlamak,
- Bulaşıcı, salgın, sosyal ve dejeneratif hastalıklarla mücadele, aşılama ve bağışıklama hizmetlerini yürütmek,
- Sağlıklı çevre sağlamak için, çevre sağlığını ilgilendiren her türlü önlemi almak ve gayrısıhhi müesseselerin halkın sağlığına zarar vermesini engellemek ve gerekli denetimleri yapmak,

- Gıda ve katkı maddelerinin üretildiği işyerlerine çalışma izni vermek, gıda ve gıda katkı maddelerinin satıldığı işyerlerini denetlemek, toplum sağlığını ilgilendiren eşya ve levazımın sağlık yönünden kontrol ve denetimini yapmak,
- İçilecek ve kullanılacak nitelikte su temini, sıcak ve soğuk hamamlar ile içmeceler tesisi, mezbaha inşaatı, mezarlıklar tesisatı, ölü defni işleri ve lağım ile ilgili sağlık düzenlemeleri yapmak ve bunları denetlemek, insan sağlığını tehlikeye düşürecek etkenlerle mücadele etmek,
- Zehirli ve uyuşturucu maddelerle insan sağlığında kullanılan her cins serum ve aşıları, bunların yapıldığı ve satıldığı yerleri denetlemek,
- Sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması çalışmalarını yürütmek, sağlık ocaklarının yataklı tedavi kurumları ile işbirliğini düzenlemek,
- Serbest olarak çalışan tıp ve tıp mensuplarının hizmetlerinin ve işyerlerinin sağlık ve teknik denetimini yapmak, ücret tarifelerini saptamak,
- Bakanlıkça verilen diğer görevleri yapmaktır.

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.1.1.Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

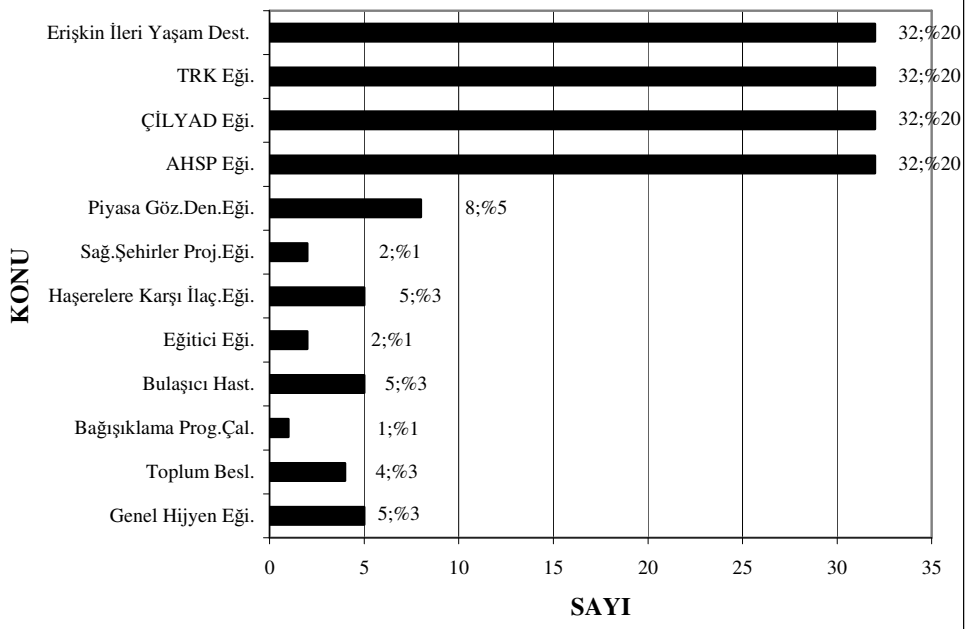
3.1.1.1.a. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2006 yılında toplam 160 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere toplam 6408 işgörenin katılması planlanmıştır.

Düzenlenmesi planlanan 160 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenmesi planlanan hizmet içi eğitim sayısı Grafik 1'de gösterilmiştir.

Düzenlenmesi planlanan 160 eğitimin 5'ini "Genel Hijyen Temizliği Eğitimi" (%3), 4'ünü "Toplum Beslenmesi Eğitimi" (%3), 1'ini "Bağışıklama Programlarının Çalışması Eğitimi" (%1), 5'ini "Bulaşıcı Hastalıklar Eğitimi" (%3), 2'sini "Eğitici Eğitimi" (%1), 5'ini "Haşerelere Karşı İlaçlama Eğitimi" (%3), 2'sini "Sağlıklı Şehirler Projesi Eğitimi" (%1), 8'ini "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Eğitimi" (%5), 32'sini "Temel Yaşam Desteği Multitravmalı Hasta (AHSP) Eğitimi" (%20), 32'sini "Çocukluk İleri Yaşam Desteği (ÇİLYAD) Eğitimi" (%20), 32'sini "Travma Resüsitasyon Kursu (TRK)" (%20) ve 32'sini "Erişkin İleri Yaşam Desteği Eğitimi" (%20) konuları oluşturmaktadır.

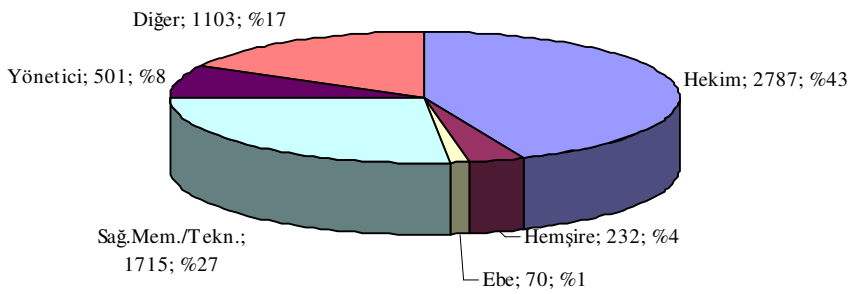
Grafik 1: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE Sayısı (2006)

Eğitimlere katılması planlanan toplam 6408 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 2'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılması planlanan işgörenlerin 2787'sini hekimler (%43), 232'sini hemşireler (%4), 70'ini ebeler (%1), 1715'ini sağlık memurları/teknisyenler (%27), 501'ini yöneticiler (%8) ve 1103'ünü diğer işgörenler (%17) oluşturmaktadır.

Grafik 2: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)

3.1.1.1.b. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

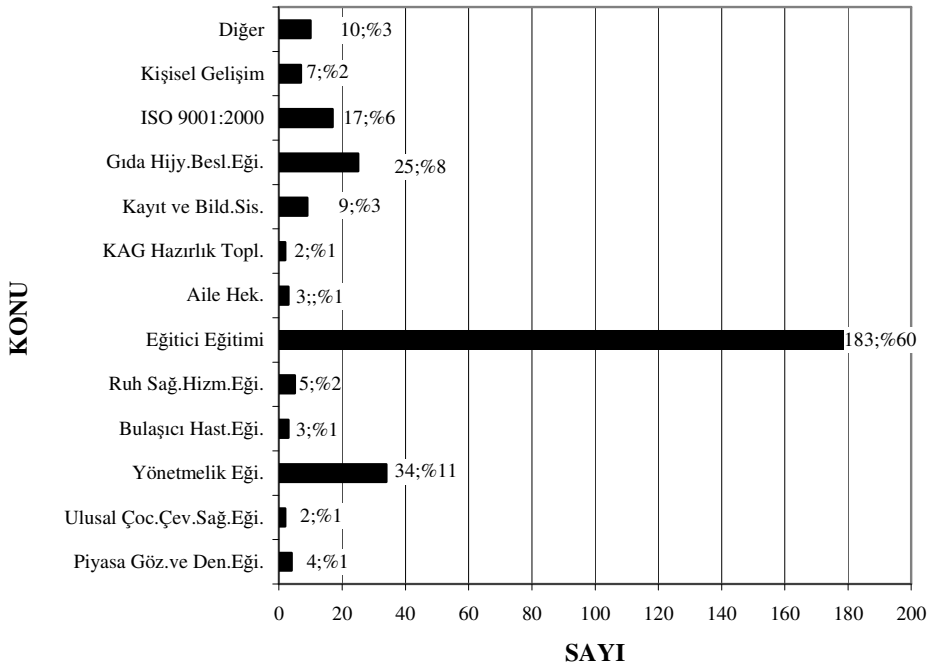
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılında toplam 304 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 3522 işgören katılmıştır. 25 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitim İşgörenlerin kapsam dışı tutulmuştur.

Düzenlenen 304 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 3'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 304 eğitimin 4'ünü "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Eğitimi" (%1), 2'sini "Ulusal Çocuk ve Çevre Sağlığı Eğitimi" (%1), 34'ünü "Yönetmelik Eğitimi" (%11), 3'ünü "Bulaşıcı Hastalıklar Eğitimi" (%1), 5'ini "Ruh Sağlığı Hizmetleri Eğitimi" (%2), 183'ünü "Eğitici Eğitimi" (%60), 3'ünü "Aile Hekimliği Eğitimi" (%1), 2'sini "Kızamık Aşı Günleri (KAG) Hazırlık Toplantısı" (%1), 9'unu "Kayıt ve Bildirim Sistemleri Eğitimi" (%3), 25'ini "Gıda Hijyeni ve Beslenme Eğitimi"

(%8), 17'sini "ISO 9001:2000 Eğitimi" (%6), 7'sini "Kişisel Gelişim Eğitimi" (%2) ve 10'unu "Diğer Eğitimler" (%3) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 3: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005)

Eğitimlere katılan işgörenlerin meslek grupları verilerine ulaşılamamıştır. Bu nedenle eğitimlere katılan işgören sayısı gösterilememiştir.

3.1.1.1.c. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

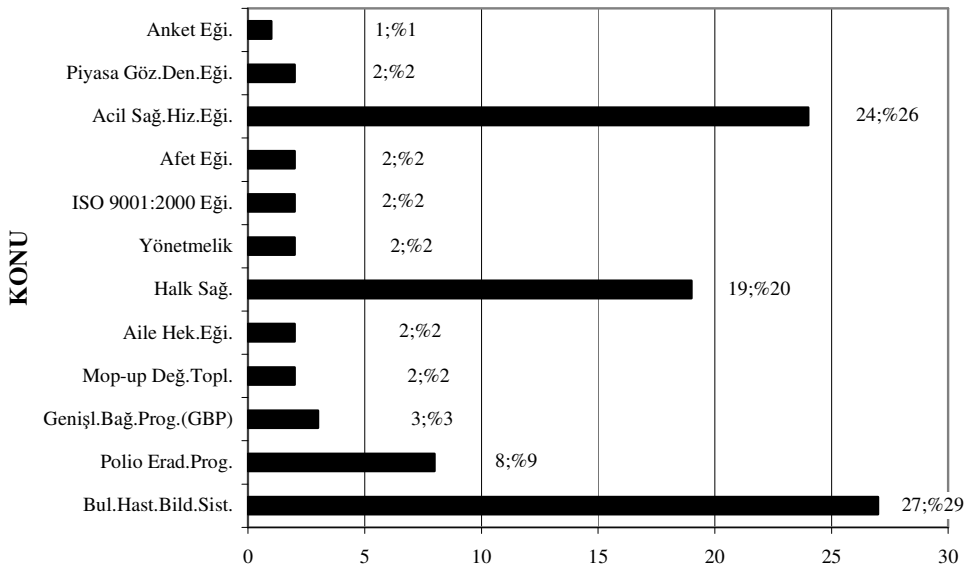
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2004 yılında toplam 94 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 7205 işgören katılmıştır.

Ancak 2 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitimlere katılan işgören sayısı "0" kabul edilmiştir.

Düzenlenen 94 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 4'te gösterilmiştir.

Düzenlenen 94 eğitimin 27'sini "Bulaşıcı Hastalıklar Eğitimi" (%29), 8'ini "Polio Eradikasyon Programı Eğitimi" (%9), 3'ünü "Genişletilmiş Bağışıklama Programı (GBP) Eğitimi" (%3), 2'sini "Mop-Up Değerlendirme Toplantısı" (%2), 2'sini "Aile Hekimliği Eğitimi" (%2), 19'unu "Halk Sağlığı Eğitimi" (%20), 2'sini "Yönetmelik Eğitimi" (%2), 2'sini "ISO 9001:2000 Eğitimi" (%2), 2'sini "Afet Eğitimi" (%2), 24'ünü "Acil Sağlık Hizmetleri Eğitimi" (%24), 2'sini "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Eğitimi" (%2) ve 1'ini "Anket Eğitimi" (%1) konuları oluşturmaktadır.

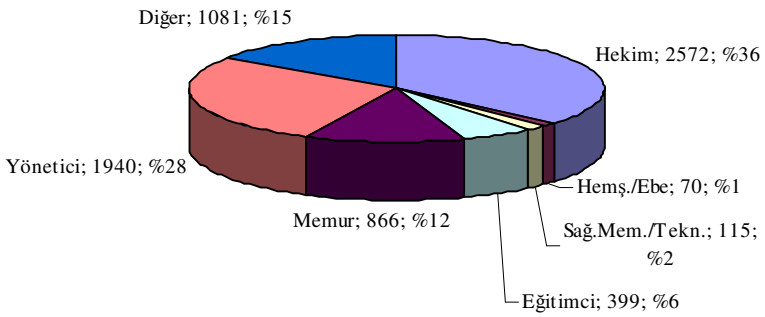
Grafik 4: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004)

Eğitimlere katılan toplam 7205 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 5'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 2572'sini hekim (%36), 70'ini hemşire/ebe (%1), 115'ini sağlık memuru/teknisyen (%2), 399'unu eğitimci (%6), 866'sını memur (%12), 1940'ını yönetici (%28) ve 1081'ini diğer işgören (%15) oluşturmaktadır.

Grafik 5: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

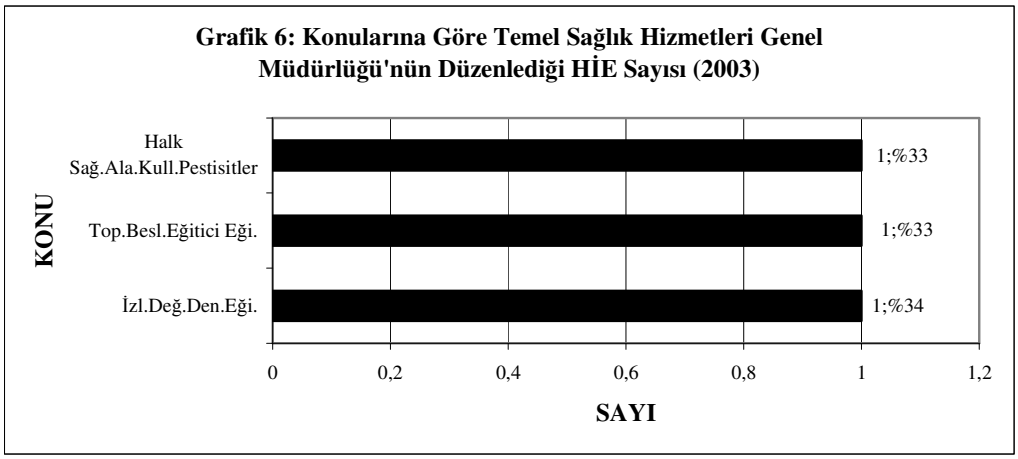

3.1.1.1.d. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2003 yılında toplam 3 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 223 işgören katılmıştır.

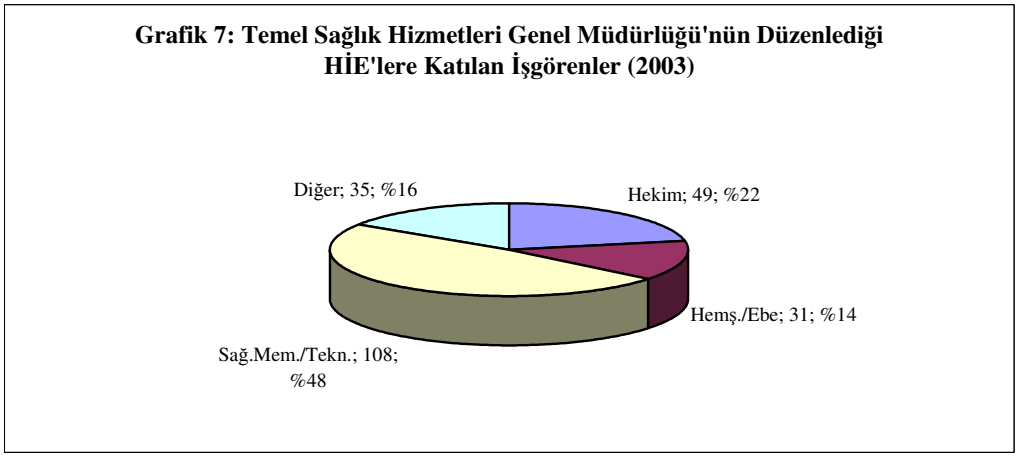
Düzenlenen 3 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 6'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 3 eğitimin 1'ini "İzleme Değerlendirme ve Denetim Eğitimi" (%34), 1'ini "Toplum Beslenmesi Eğitici Eğitimi" (%33) ve 1'ini "Halk Sağlığı Alanında Kullanılan Pestisitler Eğitimi" (%33) konuları oluşturmaktadır.

Eğitimlere katılan toplam 223 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 7'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 49'unu hekim (%22), 31'ini hemşire/ebe (%14), 108'ini sağlık memuru/teknisyen (%48) ve 35'ini diğer işgören (%16) oluşturmaktadır.

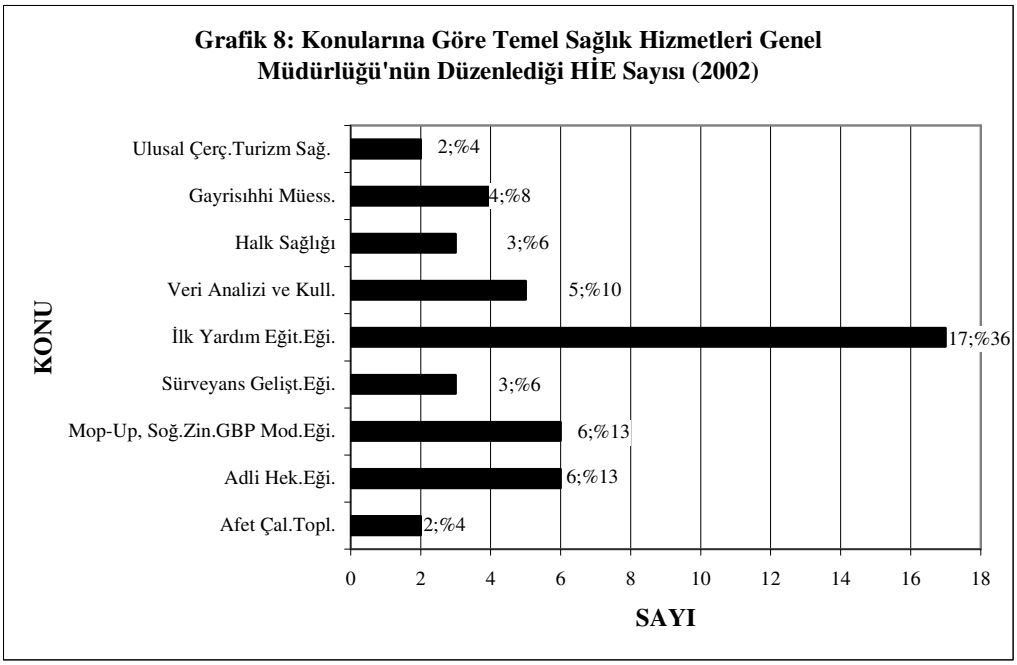
3.1.1.1.e. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2002 yılında toplam 48 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 2528 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 48 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 8'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 48 eğitimin 2'sini "Afet Çalışma Toplantısı" (%4), 6'sını "Adli Hekim Eğitimi" (%13), 6'sını "Mop-Up, Soğuk Zincir ve GBP Modül Eğitimi" (%13), 3'ünü "Sürveyans Geliştirme Eğitimi" (%6), 17'sini "İlk Yardım Eğitici Eğitimi" (%36), 5'ini "Veri Analizi ve Kullanımı Eğitimi" (%10), 3'ünü "Halk Sağlığı Eğitimi" (%6), 4'ünü "Gayrisıhhı Müesseseler Eğitimi" (%8) ve 2'sini "Ulusal Çerçeve Turizm Sağlığı Eğitimi" (%4) konuları oluşturmaktadır.

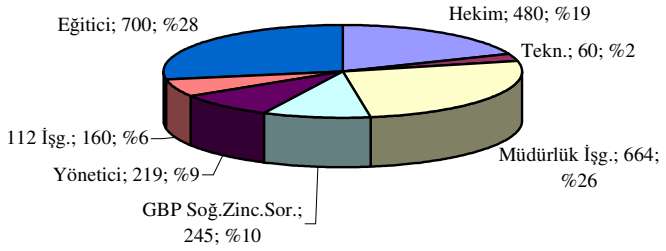
Grafik 8: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002)

Eğitimlere katılan toplam 2528 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 9'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 480'ini hekim (%19), 60'ını teknisyen (%2), 664'ünü müdürlük işgöreni (%26), 245'ini GBP ve soğuk zincir sorumlusu (%10), 219'unu yönetici (%9), 160'ını 112 işgöreni (%6) ve 700'ünü eğitici ekip (%28) oluşturmaktadır.

Grafik 9: Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)

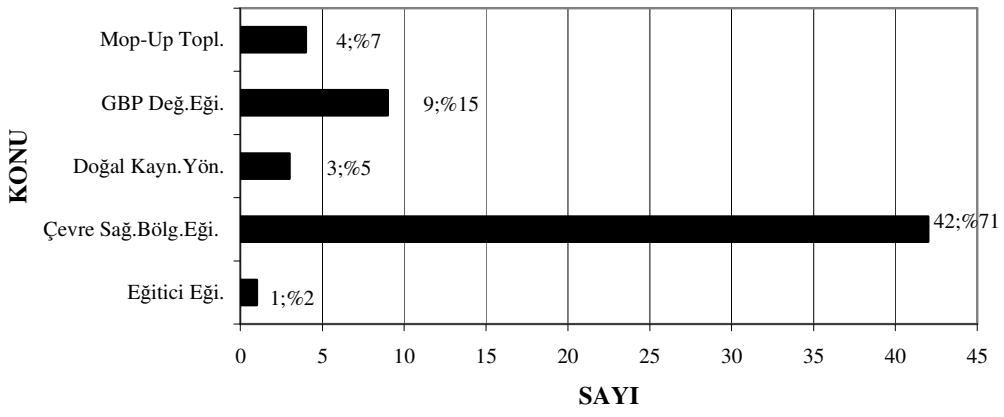
3.1.1.1.f. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılında toplam 59 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 793 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 59 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 10'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 59 eğitimin 1'ini "Eğitici Eğitimi" (%2), 42'sini "Çevre Sağlığı Bölge Eğitimi" (%42), 3'ünü "Doğal Kaynak Yönetimi Eğitimi" (%3), 9'unu "GBP Değerlendirme Eğitimi" (%9), 4'ünü "Mop-Up Eğitimi" (%7) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 10: Konularına Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)

Eğitimlere katılan işgörenlerin meslek grupları verilerine ulaşılamamıştır. Bu nedenle katılımcıların meslek gruplarına göre dağılımı gösterilememiştir.

3.1.1.1.g. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.1.2.Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 1'de gösterilmiştir.

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 668 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2001 ve 2005 yıllarında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan İşgörenlerin meslek grupları belirlenememiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 793 işgören, 2002 yılında toplam 2528 işgören, 2003 yılında toplam 223 işgören, 2004 yılında toplam 7205 işgören, 2005

yılında toplam 3522 işgören, 2006 yılında toplam 6408 işgören katılmıştır. 2001-2006 yılları arasında düzenlenen eğitimlere toplam 20679 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 5888 hekim, 281 hemşire, 122 ebe, 126 sağlık memuru, 1792 teknik işgören, 866 memur, 3720 diğer işgören katılmıştır.

Tablo 1: Yıllara Göre Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Ebe	Sağ.Mem.	Tek. İşg.	Mem.	Yön.	Diğer		
2001	59	-	-	-	-	-	-	-	-	793	4
2002	48	480	-	-	-	60	-	1128	860	2528	12
2003	3	49	14	17	21	87	-	-	35	223	1
2004	94	2572	35	35	35		866	1940	1722	7205	35
2005	304	-	-	-	-	-	-	-	-	3522	17
2006	160	2787	232	70	70	1645	-	501	1103	6408	31
Topl.	668	5888	281	122	126	1792	866	3569	3720	20679	
% (Yüzde)		35	2	1	1	11	5	22	23		

3.1.2. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 22)

- Bakanlığa bağlı yataklı tedavi kurumları ile bu kurumlara bağlı sağlık kuruluşlarını açmak, kapasitelerini artırmak, mali, idari ve teknik her türlü işlemleri düzenlemek, bu işleri takip etmek, yürütmek ve gerektiğinde bu kurumları kapatmak,
- Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı yataklı tedavi kurumları dışında kalan genel ve katma bütçeli kamu kuruluşlarına özel sektöre, yabancılara ait yataklı tedavi kurumlarına açılış ruhsatı vermek, gerekenlerin yatak ve tedavi ücret tarifelerini tespit etmek, bu kurumların fiziki yapılarını incelemek ve gerektiğinde çalışmalarını yasaklamak,
- Kan ve kan ürünlerini sağlamak için kan merkezleri ve istasyonları açmak, açtırmak, bunları denetlemek ve gerektiğinde kapatmak,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.2.1.Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

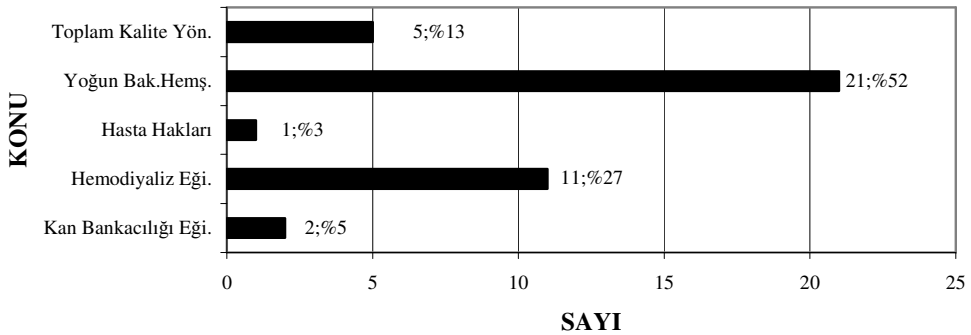
3.1.2.1.a. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2006 yılında toplam 40 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere toplam 2194 işgörenin katılması planlanmıştır.

Düzenlenmesi planlanan 40 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenmesi planlanan hizmet içi eğitim sayısı Grafik 11'de gösterilmiştir.

Düzenlenmesi planlanan 40 eğitimin 2'sini "Kan Bankacılığı Eğitimi" (%5), 11'ini "Hemodiyaliz Eğitimi" (%27), 1'ini "Hasta Hakları Eğitimi" (%3), 21'ini "Yoğun Bakım Hemşireliği Eğitimi" (%52) ve 5'ini "Toplam Kalite Yönetimi Eğitimi" (%13) konuları oluşturmaktadır.

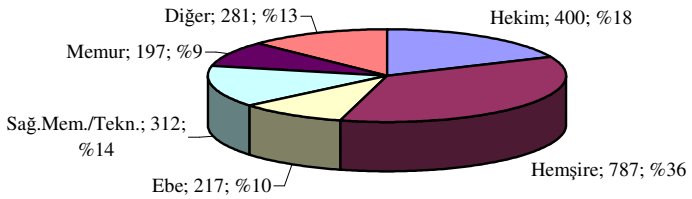
Grafik 11: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE Sayısı (2006)

Eğitimlere katılması planlanan toplam 2194 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 12'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılması planlanan işgörenlerin 400'ünü hekim (%18), 787'sini hemşire (%36), 217'sini ebe (%10), 312'sini sağlık memuru/teknisyen (%14), 197'sini memur (%9) ve 281'ini diğer işgören (%13) oluşturmaktadır.

Grafik 12: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)

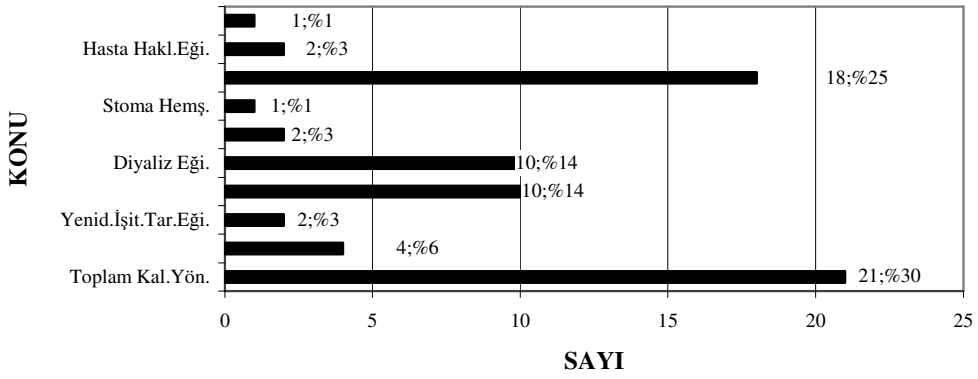
3.1.2.1.b. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılında toplam 71 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 2921 işgören katılmıştır. 1 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitim İşgörenlerin meslek gruplarına göre dağılımının incelenmesinde kapsam dışı tutulmuştur.

Düzenlenen 71 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 13'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 71 eğitimin 21'ini "Toplam Kalite Yönetimi Eğitimi" (%30), 4'ünü "Kişisel Gelişim Eğitimi" (%6), 2'sini "Yenidoğan İşitme Tarama Eğitimi" (%3), 10'unu "Yoğun Bakım Hemşireliği Eğitimi" (%14), 10'unu "Diyaliz Eğitimi" (%14), 2'sini "Kan Bankacılığı Eğitimi" (%3), 1'ini "Stoma Hemşireliği Eğitimi" (%1), 18'ini "Acil Hemşireliği Eğitimi" (%25), 2'sini "Hasta Hakları Eğitimi" (%3) ve 1'ini "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Eğitimi" (%1) konuları oluşturmaktadır.

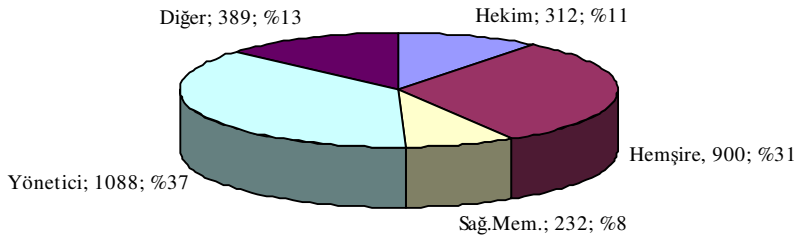
Grafik 13: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005)

Eğitimlere katılan toplam 2921 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 14'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 312'sini hekim (%11), 900'ünü hemşire (%31), 232'sini sağlık memuru (%8), 1088'ini yönetici (%37) ve 389'unu diğer işgören (%13) oluşturmaktadır. Diğer işgören grubuna yardımcı sağlık işgöreni, hasta hakları sorumluları ve tedavi hizmetleri genel müdürlüğü işgörenleri girmektedir.

Grafik 14: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

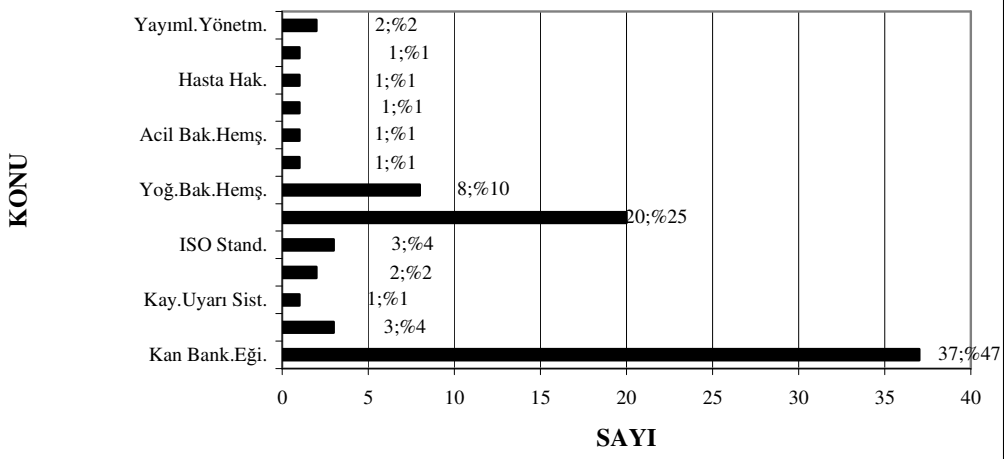
3.1.2.1.c. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2004 yılında toplam 71 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 1803 işgören katılmıştır. 1 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitim İşgörenlerin meslek gruplarına göre dağılımının incelenmesinde kapsam dışı tutulmuştur. Ancak 2 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitimlere katılan işgören sayısı 0 kabul edilmiştir.

Düzenlenen 71 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 15'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 71 eğitimin 37'sini "Kan Bankacılığı Eğitimi" (%47), 3'ünü "Diyaliz Eğitimi" (%4), 1'ini "Kayıt Uyarı Sistemleri Eğitimi" (%1), 2'sini "Daire Başkanlığı İşlemleri Hakkında Bilgi Paylaşımı Eğitimi" (%2), 3'ünü "ISO Standartları Eğitimi" (%4), 20'sini "Piyasa Gözetimi ve Denetimi Eğitimi" (%25), 8'ini "Yoğun Bakım Hemşireliği Eğitimi" (%10), 1'ini "Yenidoğan Hemşireliği Eğitimi" (%1), 1'ini "Acil Bakım Hemşireliği Eğitimi" (%1), 1'ini "Stoma Hemşireliği Eğitimi" (%1), 1'ini "Hasta Hakları Eğitimi" (%1), 1'ini "Sahte Diş Hekimleriyle Mücadele Eğitimi" (%1) ve 2'sini "Yayımlanan Yönetmelikler Eğitimi" (%2) konuları oluşturmaktadır.

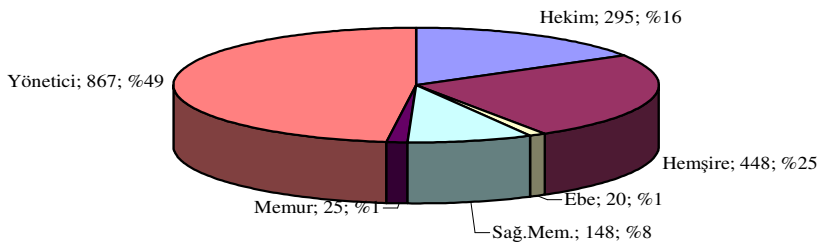
Grafik 15: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004)

Eğitimlere katılan toplam 1803 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 16'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 295'ini hekim (%16), 448'ini hemşire (%25), 20'sini ebe (%1), 148'ini sağlık memuru (%8), 25'ini memur (%1) ve 867'sini yönetici (%49) oluşturmaktadır.

Grafik 16: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

3.1.2.1.d. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

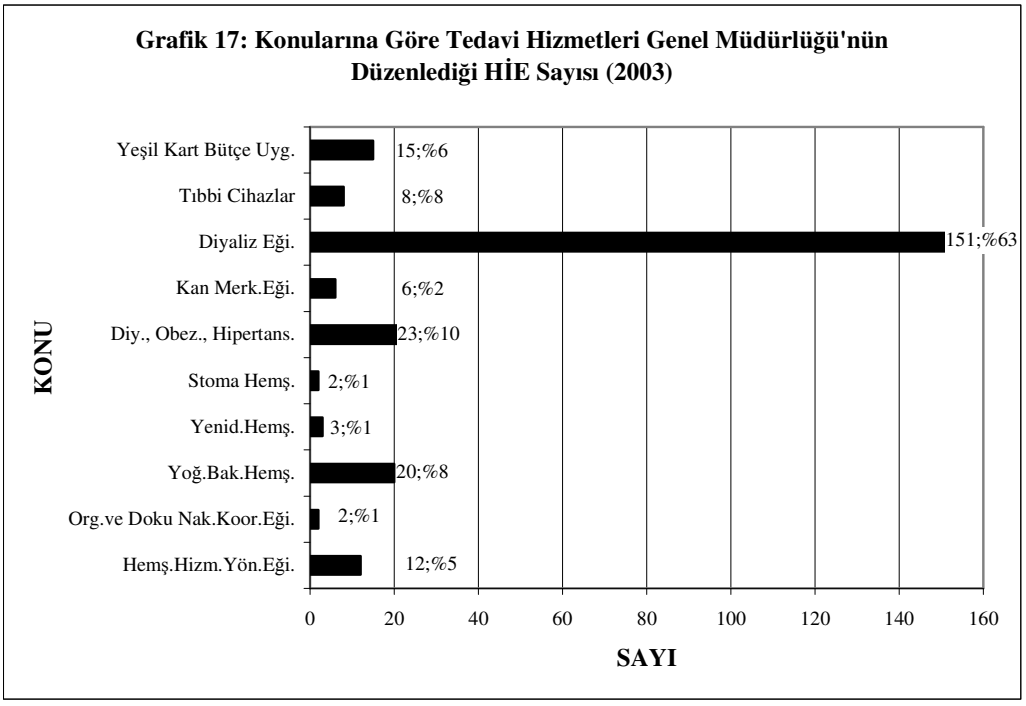
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2003 yılında toplam 242 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 4845 işgören katılmıştır. Ancak 2

eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitimlere katılan işgören sayısı 0 kabul edilmiştir.

Düzenlenen 242 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 17'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 242 eğitimin 12'sini "Hemşirelik Hizmetleri Yönetmeliği Eğitimi" (%5), 2'sini "Organ ve Doku Nakli Eğitimi" (%1), 20'sini "Yoğun Bakım Hemşireliği Eğitimi" (%8), 3'ünü "Yenidoğan Hemşireliği Eğitimi" (%1), 2'sini "Stoma Hemşireliği Eğitimi" (%1), 23'ünü "Diyabet, Obezite, Hipertansiyon Eğitimi" (%10), 6'sını "Kan Merkezi Eğitimi" (%2), 151'ini "Diyaliz Eğitimi" (%63), 8'ini "Tıbbi Cihazlar Eğitimi" (%8) ve 15'ini "Yeşil Kart Bütçe Uygulamaları Eğitimi" (%6) konuları oluşturmaktadır.

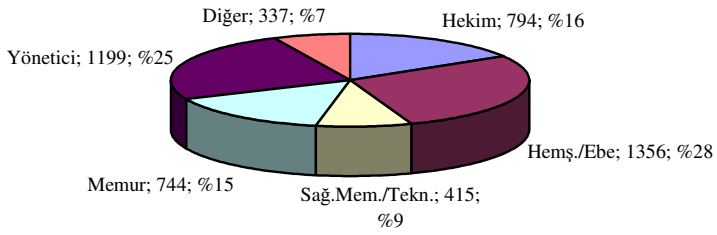
Grafik 17: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2003)

Eğitimlere katılan toplam 4845 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 18'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 794'ünü hekim (%16), 1356'sını hemşire/ebe (%28), 415'ini sağlık memuru/teknisyen (%9), 744'ünü memur (%15), 1199'unu yönetici (%25), 337'sini diğer işgören (%7) oluşturmaktadır.

Grafik 18: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003)

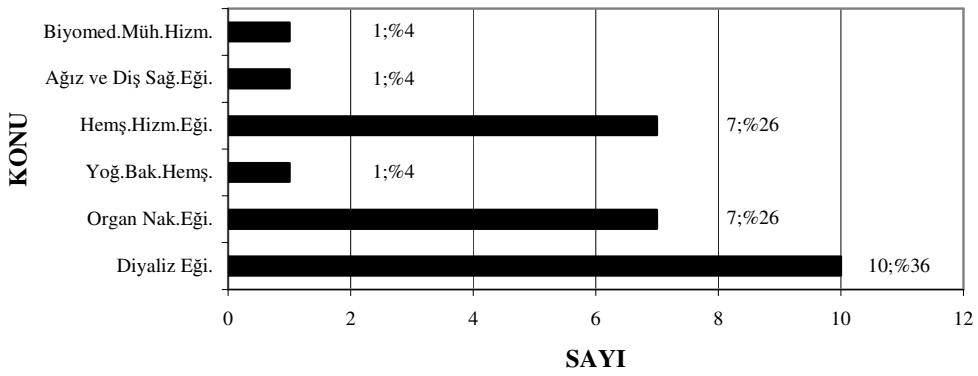
3.1.2.1.e. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2002 yılında toplam 27 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 1053 işgören katılmıştır. Ancak 3 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitimlere katılan işgören sayısı "0" kabul edilmiştir.

Düzenlenen 27 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 19'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 27 eğitimin 10'unu "Diyaliz Eğitimi" (%36), 7'sini "Organ ve Doku Nakli Eğitimi" (%26), 1'ini "Yoğun Bakım Hemşireliği Eğitimi" (%4), 7'sini "Hemşirelik Hizmetleri Eğitimi" (%26) ve 1'ini "Ağız ve Diş Sağlığı Eğitimi" (%4), 1'ini "Biyomedikal Mühendislik Hizmetleri Eğitimi" (%4) konuları oluşturmaktadır.

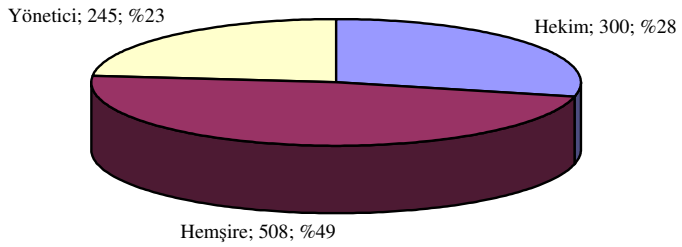
Grafik 19: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002)

Eğitimlere katılan toplam 1053 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 20'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 300'ünü hekim (%28), 508'ini hemşire (%49) ve 245'ini yönetici (%23) oluşturmaktadır.

Grafik 20: Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)

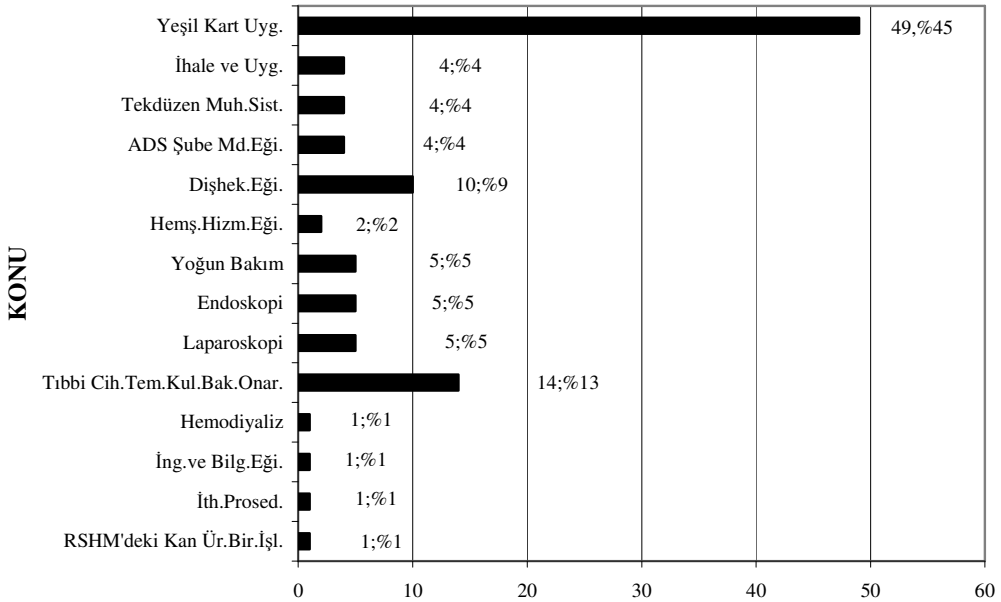
3.1.2.1.f. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılında toplam 106 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 4574 işgören katılmıştır. Ancak 2 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitimlere katılan işgören sayısı 0 kabul edilmiştir.

Düzenlenen 106 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 21'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 106 eğitimin 1'ini "Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Kan Ürünleri Biriminin İşleyişi Eğitimi" (%1), 1'ini "İthalat Prosedürü Eğitimi" (%1), 1'ini "İngilizce ve Bilgisayar Eğitimi" (%1), 1'ini "Hemodiyaliz Eğitimi" (%1), 14'ünü "Tıbbi Cihazların Temini, Kullanımı, Bakımı ve Onarımı Eğitimi" (%13), 5'ini "Laparoskopi Eğitimi" (%5), 5'ini "Endoskopi Eğitimi" (%5), 5'ini "Yoğun Bakım Hemşireliği Eğitimi" (%5), 2'sini "Hemşirelik Hizmetleri Eğitimi" (%2), 10'unu "Diş Hekimleri Eğitimi" (%9), 4'ünü "Ağız ve Diş Sağlığı Şube Müdürleri Eğitimi" (%4), 4'ünü "Tekdüzen Muhasebe Sistemi Eğitimi" (%4), 4'ünü "İhale ve Uygulamaları Eğitimi" (%4) ve 49'unu "Yeşil Kart Uygulamaları Eğitimi" (%45) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 21: Konularına Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)

Eğitimlere katılan işgörenlerin meslek grupları verilerine ulaşılamamıştır. Bu nedenle katılımcıların meslek gruplarına göre dağılımı gösterilememiştir.

3.1.2.1.g. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.2.2.Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 557 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2001 yılında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan İşgörenlerin meslek grupları belirlenememiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 4574 işgören, 2002 yılında toplam 1053 işgören, 2003 yılında toplam 4845 işgören, 2004 yılında toplam 1803 işgören, 2005 yılında toplam 2921 işgören, 2006 yılında toplam 2194 işgören katılmıştır. 2001-2006 yılları arasında düzenlenen eğitimlere toplam 17390 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 2401 hekim, 3974 hemşire, 262 ebe, 947 sağlık memuru, 744 memur, 3099 yönetici, 1389 diğer işgören katılmıştır.

Tablo 2: Yıllara Göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Ebe	Sağ.Mem.	Eğit.	Mem.	Yön.	Diğer		
2001	106	-	-	-	-	-	-	-	-	4574	26
2002	27	300	508	-	-	-	-	245	-	1053	6
2003	242	794	1331	25	355	-	744	1199	397	4845	28
2004	71	595	448	20	148	-	-	567	25	1803	10
2005	71	312	900	-	232	-	-	1088	389	2921	17
2006	40	400	787	217	212	-	-	-	578	2194	13
Topl.	557	2401	3974	262	947	-	744	3099	1389	17390	
% (Yüzde)		19	31	2	7	-	6	24	11		

3.1.3. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 24)

- Tıbbi müstahzarların yurt içi ve yurt dışı maliyet etütlerini yapmak, ithalat/ihracatları için değerlendirmelerde bulunarak gerekli izinleri vermek,
- Kozmetik ürünlerin inceleme ve değerlendirmelerini yapmak, ithaline veya üretimine izin vermek, piyasa denetimlerini yapmak,
- Tüketiciye uygun nitelikte ilaç kullanımını sağlamak, tüketicinin ilaç konusunda bilinçlenmesine katkıda bulunmak, problem ve şikayetleri değerlendirmek,
- Uyuşturucu ve psikotrop maddelerin ulusal ve uluslar arası mevzuat çerçevesinde yasal denetimlerini yapmak,
- Türkiye'de üretilecek, ithal edilecek tıbbi müstahzarlar için gerekli değerlendirmeleri yaparak ruhsat düzenlemek,
- Eczaneler, ecza depoları ve kimyevi madde satışı yapan yerlere ilişkin açma, kapama, nakil, devir izinlerini vermek,
- Türk farmakopesi ve uygulanacak standartlarla ilgili çalışmalar yapmak,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.3.1.İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.1.3.1.a. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından 2006 yılında toplam 2 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere toplam 28 işgören katılması planlanmıştır.

Düzenlenecek eğitimlerin konusu, "Aday Memurların Eğitimi"dir. Bu eğitimlere 27 eczacı ve 1 diyetisyen katılması planlanmıştır.

3.1.3.1.b. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2005, 2004, 2003 Yılları HİE Etkinlikleri

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından 2005, 2004 ve 2003 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

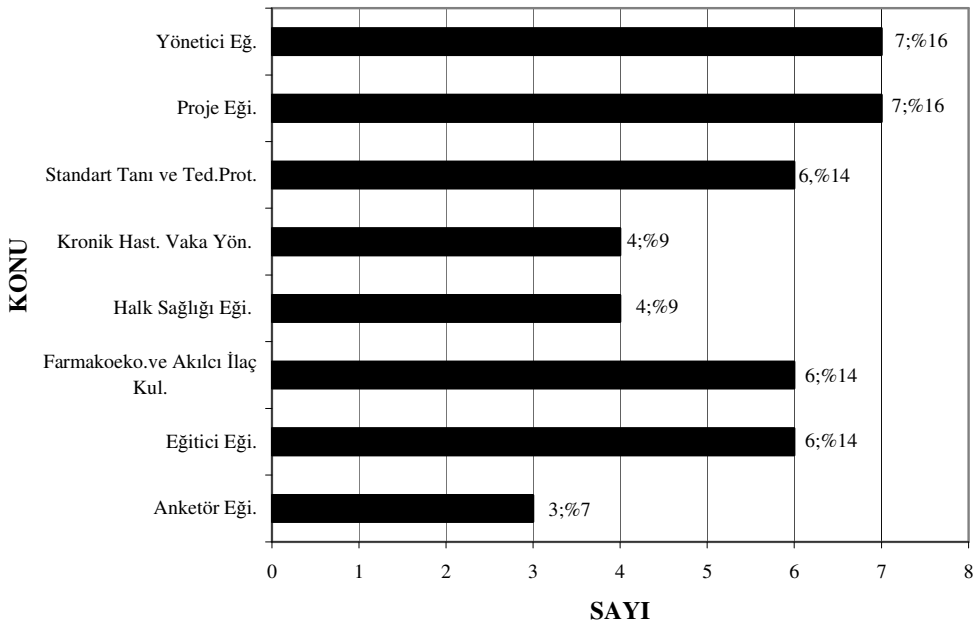
3.1.3.1.c. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından 2002 yılında toplam 43 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 842 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 43 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 22'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 43 eğitimin 3'ünü "Anketör Eğitimi" (%7), 6'sını "Eğitici Eğitimi" (%14), 6'sını "Farmakoekonomi ve Akılcı İlaç Kullanımı Eğitimi" (%14), 4'ünü "Halk Sağlığı Eğitimi" (%9), 4'ünü "Kronik Hastalıklarda Vaka Yönetimi Eğitimi" (%9), 6'sını "Standart Tanı ve Tedavi Protokolleri Eğitimi" (%14), 7'sini "Proje Eğitimi" (%16) ve 7'sini "Yönetici Eğitimi" (%16) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 22: Konularına Göre İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002)

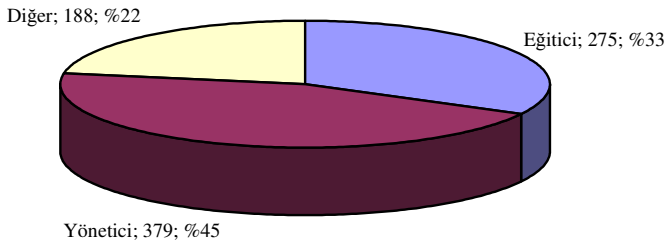

Eğitimlere katılan toplam 842 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 23'de gösterilmiştir. Ancak 2 eğitime katılan işgören sayısına ulaşılamamıştır. Bu yüzden bu eğitimlere katılımcı sayısı 0 kabul edilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 275'ini eğitici ekip (%33), 379'unu yönetici (%45), 188'ini diğer işgören (%22) oluşturmaktadır.

Yönetici grubu, başhekimler, başhemşireler, il sağlık müdürleri, il sağlık müdür yardımcıları ve üst ve orta düzey yöneticilerde, diğer işgören grubu ise. Bakanlık işgörenleri, proje sorumlulları ve anketörlerden oluşturmaktadır.

Grafik 23: İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)

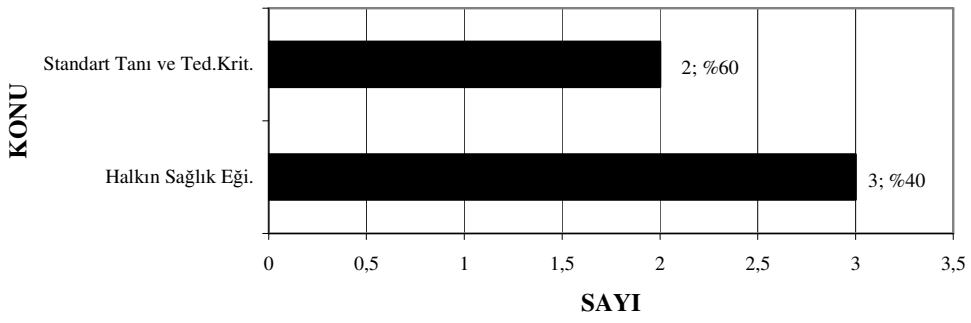
3.1.3.1.d. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılında toplam 5 adet, 3-5'er günlük hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 175 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 5 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 24'te gösterilmiştir.

Düzenlenen 5 eğitimin 3'ünü "Halkın Sağlık Eğitimi Toplumun Katılımı Eğitimi" (%60), 2'sini "Standart Tanı ve Tedavi Kriterleri Eğitimi" (%40) konuları oluşturmaktadır.

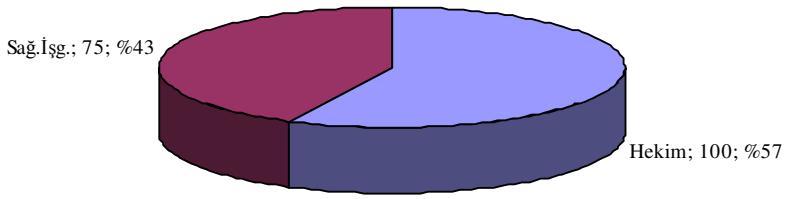
Grafik 24: Konularına Göre İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)

Eğitimlere katılan toplam 175 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 25'de gösterilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 100'ünü hekim (%57), 75'ini sağlık işgöreni (%43) oluşturmaktadır.

Grafik 25: İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001)

3.1.3.1.e. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.3.2.İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 3'te gösterilmiştir.

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 7 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2003, 2004 ve 2005 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 175 işgören, 2002 yılında toplam 842 işgören, 2006 yılında toplam 28 işgören katılmıştır. 2001-2006 yılları arasında düzenlenen eğitimlere toplam 1045 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 100 hekim, 75 sağlık işgöreni, 379 yönetici, 491 diğer işgören katılmıştır.

Tablo 3: Yıllara Göre İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı				Topl.	% Yüzde
		Hekim	Sağ. İşg.	Yön.	Diğer		
2001	5	100	75	-	-	175	17
2002	-	-	-	379	463	842	80
2003	-	-	-	-	-	-	0
2004	-	-	-	-	-	-	0
2005	-	-	-	-	-	-	0
2006	2	-	-	-	28	28	3
Topl.	7	100	75	379	491	1045	
% (Yüzde)		10	7	36	42		

3.1.4. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 30)

- Sağlık insan gücü planlaması yapmak, yetiştirilmesi için ilgili kurumlarla işbirliği yapmak,
- Tıpta uzmanlık eğitimi ile ilgili işlemleri yürütmek,
- İşgören eğitimi planını hazırlamak, eğitim programlarını düzenlemek, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak,
- Halkın sağlık bilincinin geliştirilmesi amacıyla eğitim programları hazırlamak, yürütmek ve eşgüdümünü sağlamak,
- Bakanlığın yayın faaliyetlerinin esaslarını belirlemek ve eşgüdümünü sağlamak,
- İlgili kuruluşlarla işbirliği yaparak sağlık mesleklerinin standartlarını belirlemek,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü, 7 daire başkanlığından oluşmaktadır. Bunlar: "Tıpta Uzmanlık Eğitimi Daire Başkanlığı", "Sağlık Mesleki Eğitim Daire

Başkanlığı", "Sağlık İnsangücü Planlaması Daire Başkanlığı", "Sağlık Meslek Standartları Daire Başkanlığı", **"Hizmet İçi Eğitim ve Sertifikasyon Daire Başkanlığı"**, "Halkın Sağlık Bilincini Geliştirme Daire Başkanlığı", "İdari İşler Daire Başkanlığı"dır.

Hizmet İçi Eğitim ve Sertifikasyon Daire Başkanlığı'na bağlı 3 şube müdürlüğü vardır. Bunlar; "Hizmet İçi Eğitim Şube Müdürlüğü", "Sertifikalı Eğitim ve Sertifikasyon Şube Müdürlüğü" ve "Eğitim Araçları ve Yayın Şube Müdürlüğü"dür.

Hizmet İçi Eğitim ve Sertifikasyon Daire Başkanlığı'nın görevleri;

- Bakanlıkça yapılacak hizmet içi eğitimlerin genel amaç ve ilkelerini belirlemek,
- Bakanlık hizmet içi eğitim yıllık planını yapmak,
- İhtiyaç duyulan hizmet içi eğitim konularını belirlemek,
- Hizmet içi eğitimlerine ilişkin eğitim programlarını yapmak veya yaptırmak,
- Hizmet içi eğitim programlarını uygulamak, uygulatmak ve eşgüdümlemek,
- Hizmet içi eğitimlerde uygulanacak ölçme ve değerlendirme usul ve esaslarını belirlemek,
- Hizmet içi eğitimler sonucunda eğitime katılan işgörenin hizmette verimliliğini değerlendirmek,
- Hizmet içi eğitimlerde kullanılacak araç, gereç ve her türlü materyali hazırlamak, hazırlatmak veya temin etmek,
- Hizmet içi eğitime katılan işgörenlere yönelik hazırlanan belgelerin özlük dosyalarına kayıt edilmesini ve ilgili kişi ve birimlere bildirilmesini sağlamak,
- Hizmet içi eğitime katılan işgörenlerin eğitimdeki performansının değerlendirilmesini sağlamak, hizmet içi eğitim konularında ulusal ve uluslar arası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- Bakanlık yayın hizmetlerini düzenlemek ve eşgüdümlemek,
- Bakanlık yayın kurulu sekreteryasını yapmak,

- Sertifikalı eğitim programlarını ve standartlarını belirlemek,
- Sertifikalı eğitimleri uygulamak, uygulatmak veya eşgüdümlemek,
- Sertifikalı eğitim veren kuruluşlarla işbirliği yapmak ve eşgüdümünü sağlamak,
- Sertifikalı belgelerinin tescil işlemlerini yapmak,
- Genel Müdürlük makamınca verilen diğer görevleri yapmaktır.

Sağlık Bakanlığı Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.4.1.Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

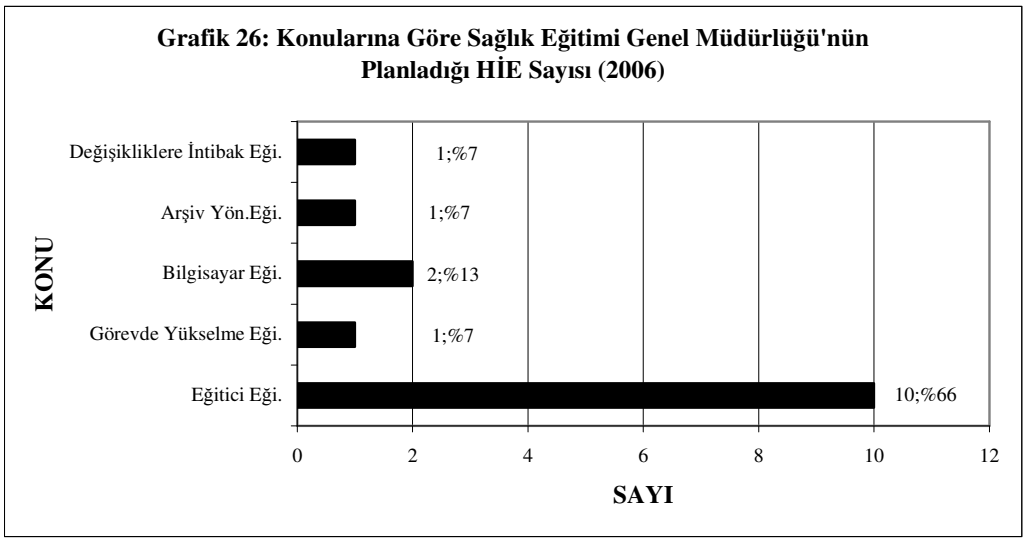
Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.1.4.1.a. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2006 yılında toplam 15 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere toplam 1680 işgörenin katılması planlanmıştır. Ancak 5 eğitime katılması planlanan işgören sayısına ulaşılamamıştır. Bu nedenle bu eğitimlere katılan işgören sayısı "0" kabul edilmiştir.

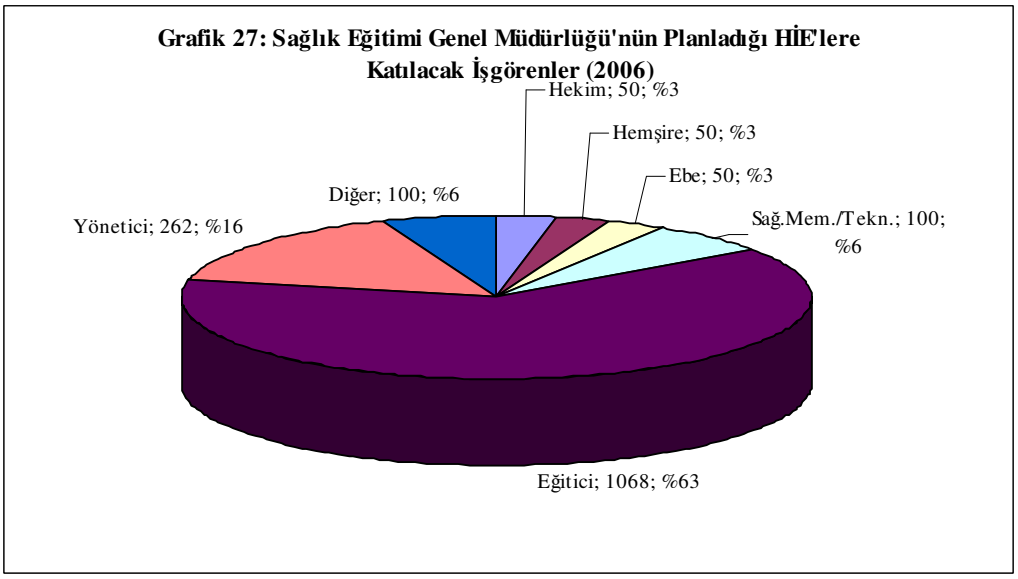
Düzenlenmesi planlanan 15 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenmesi planlanan hizmet içi eğitim sayısı Grafik 26'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 15 eğitimin 10'unu "Eğitici Eğitimi" (%66), 1'ini "Görevde Yükselme Eğitimi" (%7), 2'sini "Bilgisayar Eğitimi" (%13), 1'ini "Arşiv Yönetmeliği Eğitimi" (%7) ve 1'ini "Değişikliklere İntibak Eğitimi" (%7) konuları oluşturmaktadır.

Eğitimlere katılması planlanan toplam 1680 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 27'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılması planlanan işgörenlerin 50'sini hekim (%3), 50'sini hemşire (%3), 50'sini ebe (%3), 100'ünü sağlık memuru/teknisyen (%6), 1068'ini eğitici ekip (%63), 262'sini yönetici (%16) ve 100'ünü diğer işgören (%6) oluşturmaktadır.

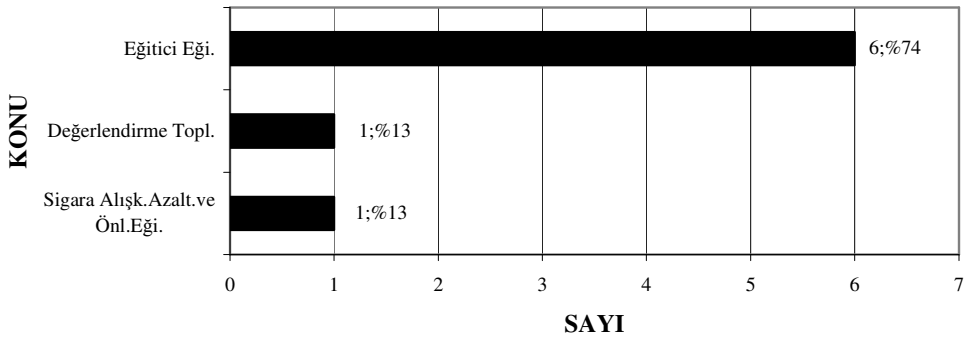
3.1.4.1.b. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılında toplam 8 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 720 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 8 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 28'te gösterilmiştir.

Düzenlenen 8 eğitimin 1'ini "Sigara Alışkanlığının Azaltılması ve Önlenmesi Eğitimi" (%13), 1'ini "Değerlendirme Toplantısı" (%13) ve 6'sını "Eğitici Eğitimi" (%74) konuları oluşturmaktadır.

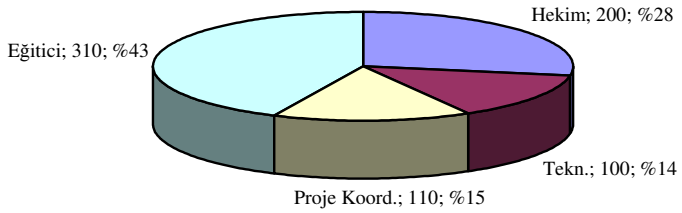
Grafik 28: Konularına Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005)

Eğitimlere katılan toplam 720 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 29'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 200'ünü hekim (%28), 100'ünü teknisyen (%14), 110'unu proje koordinatörü (%15)ve 310'unu eğitici ekip (%43) oluşturmaktadır.

Grafik 29: Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

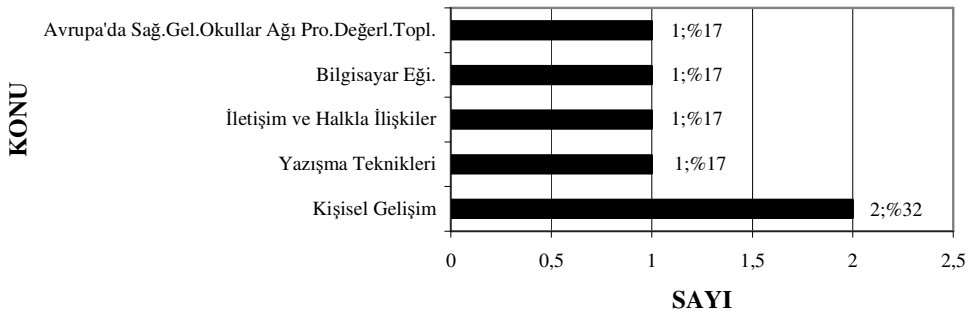
3.1.4.1.c. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2004 yılında toplam 6 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 350 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 6 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 30'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 6 eğitimin 2'sini "Kişisel Gelişim Eğitimi" (%32), 1'ini "Yazışma Teknikleri Eğitimi" (%17), 1'ini "İletişim ve Halkla İlişkiler Eğitimi" (%17), 1'ini "Bilgisayar Eğitimi" (%17) ve 1'ini "Avrupa'da Sağlığı Geliştiren Okullar Ağı Projesi Değerlendirme Toplantısı" (%17) konuları oluşturmaktadır.

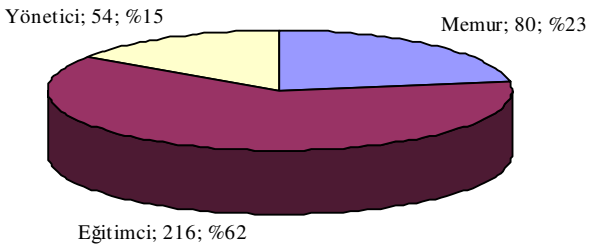
Grafik 30: Konularına Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004)

Eğitimlere katılan toplam 350 işgörenin görevlerine göre dağılımı Grafik 31'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 80'ini memur (%23), 216'sını eğitimci (%62) ve 54'ünü yönetici (%15) oluşturmaktadır.

Grafik 31: Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

3.1.4.1.d. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2003 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

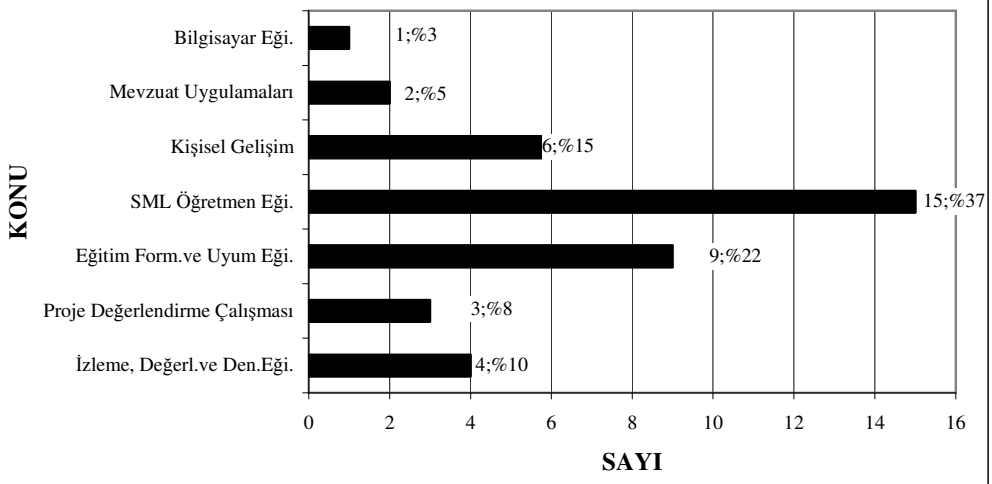
3.1.4.1.e. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2002 yılında toplam 40 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 3193 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 40 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 32'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 40 eğitimin 4'ünü "İzleme, Değerlendirme ve Denetleme Eğitimi" (%4), 3'ünü "Proje Değerlendirme Çalışması" (%3), 9'unu "Eğitim Formasyon ve Uyum Eğitimi" (%9), 15'ini "Sağlık Meslek Lisesi Öğretmenleri Eğitimi" (%37), 6'sını "Kişisel Gelişim Eğitimi" (%18), 2'sini "Mevzuat Uygulamaları Eğitimi" (%5) ve 1'ini "Bilgisayar Eğitimi" (%3) konuları oluşturmaktadır.

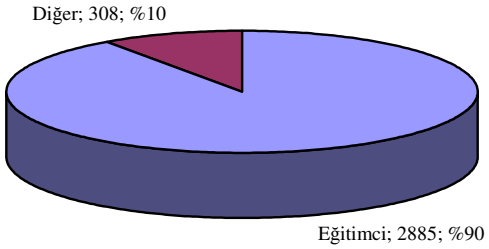
Grafik 32: Konularına Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002)

Eğitimlere katılan toplam 3193 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 33'te gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 2885'ini eğitimci (%90) ve 308'ini diğer işgören (%10) oluşturmaktadır.

Grafik 33: Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)

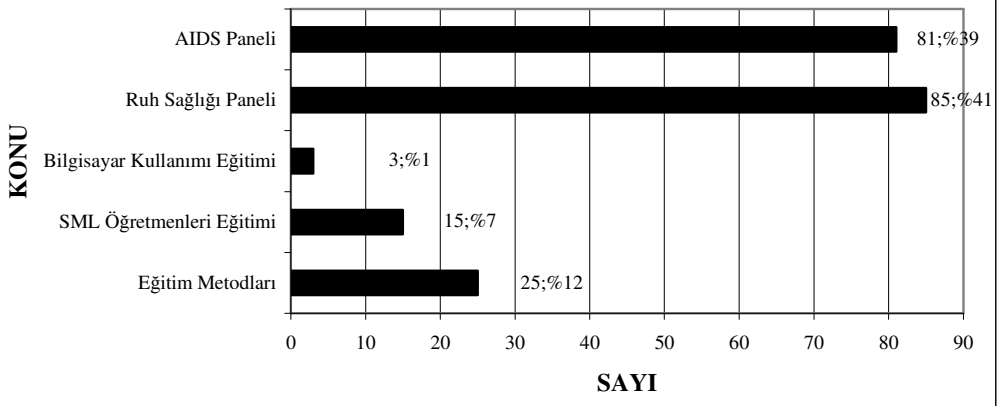
3.1.4.1.f. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılında toplam 209 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 6504 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 209 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 34'te gösterilmiştir.

Düzenlenen 209 eğitimin 25'ini "Eğitim Metotları Eğitimi" (%12), 15'ini "Sağlık Meslek Lisesi Öğretmenleri Eğitimi" (%7), 3'ünü "Bilgisayar Kullanımı Eğitimi" (%1), 85'ini "Ruh Sağlığı Eğitimi" (%41) ve 81'ini "AIDS Paneli" (%39) konuları oluşturmaktadır.

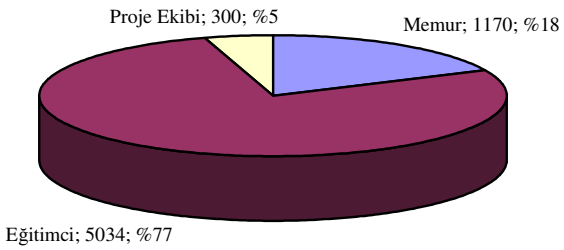
Grafik 34: Konularına Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)

Eğitimlere katılan toplam 6504 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 35'te gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 1170'ini memur (%18), 5034'ünü eğitimci (%77) ve 300'ünü proje ekibi (%5) oluşturmaktadır.

Grafik 35: Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001)

3.1.4.1.g. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.4.2.Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 4'te gösterilmiştir.

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 278 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2003 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 6504 işgören, 2002 yılında toplam 3193 işgören, 2004 yılında toplam 350 işgören, 2005 yılında toplam 720 işgören, 2006 yılında toplam 1680 işgören katılmıştır. 2001-2006 yılları arasında düzenlenen eğitimlere toplam 12447 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 250 hekim, 50 hemşire, 50 ebe, 50 sağlık memuru, 9497 eğitimci, 1250 memur, 332 yönetici, 968 diğer işgören katılmıştır.

Tablo 4: Yıllara Göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Ebe	Sağ.Mem.	Eğit.	Mem.	Yön.	Diğer		
2001	209	-	-	-	-	5034	1170	-	300	6504	52
2002	40	-	-	-	-	2885	-	-	308	3193	26
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2004	6	-	-	-	-	200	80	70	-	350	3
2005	8	200	-	-	-	310	-	-	210	720	6
2006	15	50	50	50	50	1068	-	262	150	1680	13
Topl.	278	250	50	50	50	9497	1250	332	968	12447	
% (Yüzde)		2	1	1	1	74	10	3	8		

3.1.5. Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması (AÇSAP) Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 26-27)

- Ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması konularıyla ilgili amaçları belirlemek, bu amaçlar doğrultusunda plan ve programlar hazırlamak, bunları uygulamak, denetlemek ve eşgüdümlemek,
- Aile planlaması hizmetlerinin etkili ve sürekli verilmesini sağlamak, denetlemek ve değerlendirmek,
- Gebeliği önleyici yöntemler konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla çalışmalar yapmak,
- Çocukların beden ve ruh sağlıklarını korumak için gerekli önlemleri saptamak, uygulamak, denetlemek ve değerlendirmek,
- Gebelik öncesi ve sonrası bakım ve kontrollerin yapılması için gerekli önlemleri almak,
- Doğumların sağlıklı koşullarda yapılmasını sağlayacak plan ve programlar yapmak, bunları uygulamak, denetlemek ve değerlendirmek,
- Evlenecek veya evli çiftlere aile planlaması ve evlilik konularında danışmanlık hizmeti vermek,

- Bakanlığın ilgili birimleri ile işbirliği yaparak sağlık işgörenlerinin ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması konularında eğitimlerini sağlamak,
- Ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması konularında ulusal ve uluslar arası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü'nün işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.5.1.Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması (AÇSAP) Genel Müdürlüğü'nün 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

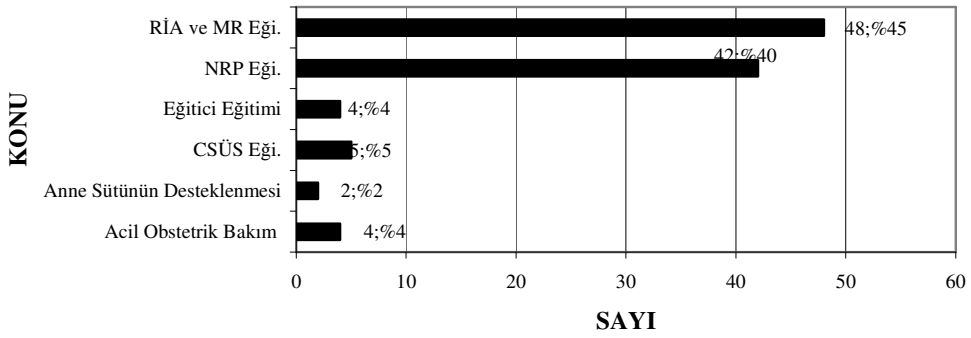
3.1.5.1.a. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü tarafından 2006 yılında toplam 105 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere toplam 4647 işgören katılması planlanmış olup, etkinlikler sürdürülmektedir.

Planlanan 105 eğitim konusu ve bu konularda düzenlenmesi planlanan hizmet içi eğitim sayısı Grafik 36'da gösterilmiştir.

Planlanan 105 eğitimin 4'ünü "Acil Obstetrik Bakım Eğitimi" (%4), 2'sini "Anne Sütünün Desteklenmesi Eğitimi" (%2), 5'ini "Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı (CSÜS) Eğitimi" (%5), 4'ünü "Eğitici Eğitimi" (%4), 42'sini "Neonatal Resüsitasyon Programı (NRP) Eğitimi" (%40) ve 48'ini "Rahim İçi Araç (RİA) Uygulama ve Menstrüel Regülasyon (MR) Eğitimi" (%45) konuları oluşturmaktadır.

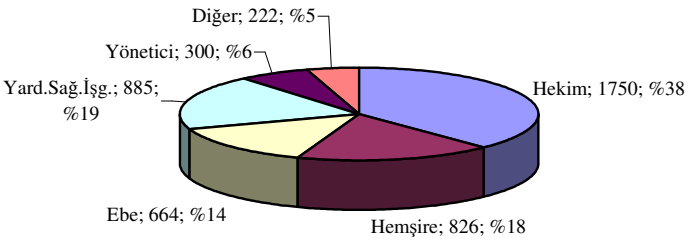
Grafik 36: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğünün Planladığı HİE Sayısı (2006)

Eğitimlere katılması planlanan toplam 4647 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 37'de gösterilmiştir.

Eğitime katılması planlanan işgörenlerin 1750'sini hekim (%38), 826'sını hemşire (%18), 664'ünü ebe (%14), 885'ini yardımcı sağlık işgöreni (%19), 300'ünü yönetici (%6) ve 222'sini diğer işgören (%5) oluşturmaktadır. Yönetici işgören grubunu; sağlık müdürleri, sağlık müdür yardımcıları, sağlık grup başkanları, diğer işgören grubunu; acil tıp teknisyenleri, laboratuvar teknisyenleri, diyetisyenler, psikologlar ve sosyal hizmet uzmanları oluşturmaktadır.

Grafik 37: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)

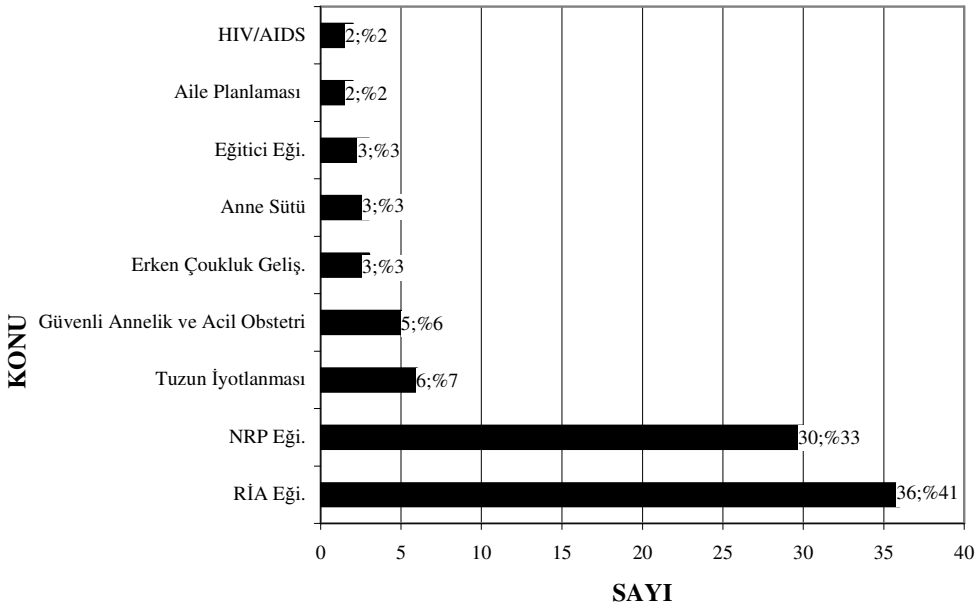
3.1.5.1.b. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılında toplam 98 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 4861 işgören katılmıştır. Ancak 1 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle, bu eğitime katılan işgören sayısı "0" kabul edilmiştir.

Düzenlenen 98 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 38'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 98 eğitimin 36'sını "RİA Uygulama Eğitimi" (%36), 30'unu "NRP Eğitimi" (%33), 6'sını "Tuzun İyotlanması Eğitimi" (%7), 5'ini "Güvenli Annelik ve Acil Obstetri" (%3), 3'ünü "Erken Çocukluk Gelişimi Eğitimi" (%3), 3'ünü "Anne Sütü Eğitimi" (%3), 3'ünü "Eğitici Eğitimi" (%3), 3'ünü "Aile Planlaması Eğitimi" (%2) ve 2'sini "HIV/Acquired Immune Deficiency Syndrome (AIDS) Eğitimi" (%2) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 38: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005)

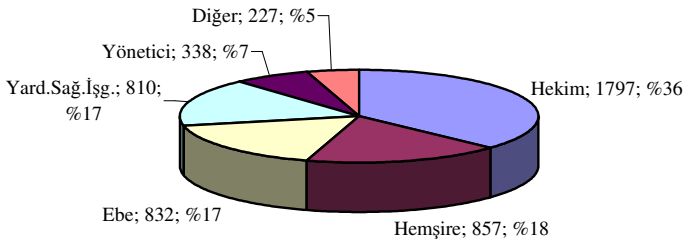

Eğitimlere katılan toplam 4861 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 39'da gösterilmiştir.

Eğitime katılan İşgörenlerin 1797'sini hekim (%37), 857'sini hemşire (%18), 832'sini ebe (%17), 810'unu yardımcı sağlık işgöreni (%17), 338'ini yönetici (%7) ve 227'sini diğer işgören (%5) oluşturmaktadır.

Yönetici grubunu; tarım il müdürleri, sağlık müdürleri, sağlık müdür yardımcıları, sağlık grup başkanları, şube müdürleri, diğer işgören grubunu ise; diyetisyenler, psikologlar ve sosyal hizmet uzmanları oluşturmaktadır.

Grafik 39: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

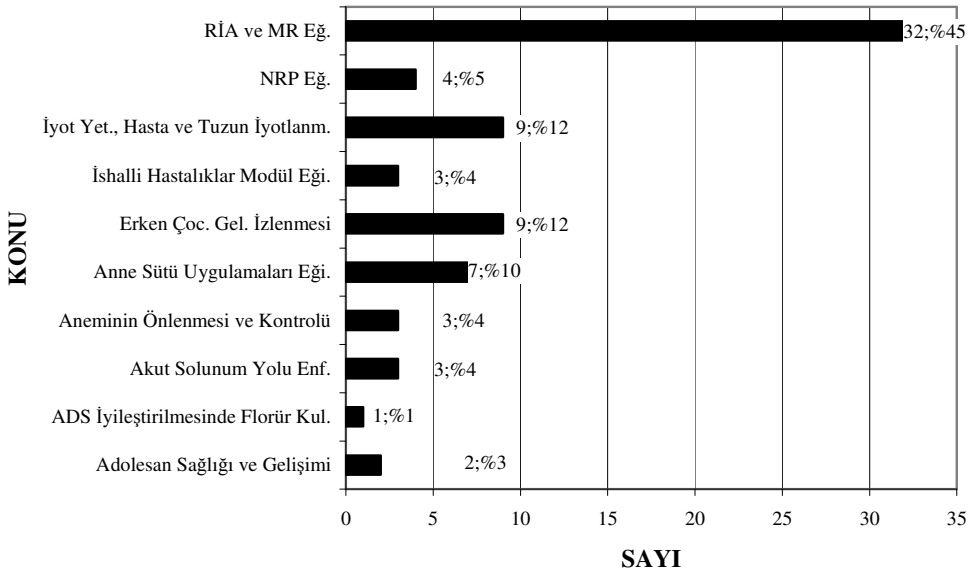
3.1.5.1.c. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılında toplam 73 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 4727 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 73 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 40'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 73 eğitimin 2'sini "Adolesan Sağlığı ve Gelişimi" (%3), 1'ini "Ağız ve Diş Sağlığının (ADS) İyileştirilmesinde Florür Kullanımı" (%1), 3'ünü "Akut Solunum Yolu Enfeksiyonları" (%4), 3'ünü "Aneminin Önlenmesi ve Kontrolü" (%4), 7'sini "Anne Sütü Uygulamaları Eğitimi" (%10), 9'unu "Erken Çocukluk Gelişiminin İzlenmesi" (%12), 3'ünü "İshalli Hastalıklar Modül Eğitimi" (%4), 9'unu "İyot Yetersizliği, Hasta ve Tuzun İyotlanması" (%12), 4'ünü "NRP Eğitimi" (%5) ve 32'sini RİA Uygulama ve MR Eğitimi" (%45) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 40: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlendiği HİE Sayısı (2004)

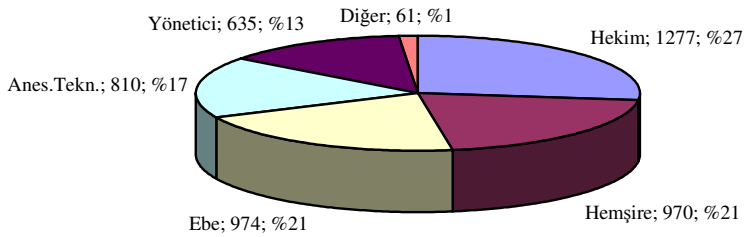

Eğitimlere katılan toplam 4727 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 41'de gösterilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 1277'sini hekim (%27), 970'ini hemşire (%21), 974'ünü ebe (%21), 810'unu anestezi teknisyeni (%17), 635'ini yönetici (%13) ve 61'ini diğer işgören (%1) oluşturmaktadır.

Yönetici grubunu; sağlık müdürleri, sağlık müdür yardımcıları, çevre sağlığı şube müdürleri, AÇSAP şube müdürleri, ağız ve diş sağlığı şube müdürleri, diğer işgören grubunu ise; gıda mühendisleri, diyetisyenler ve psikologlar oluşturmaktadır.

Grafik 41: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

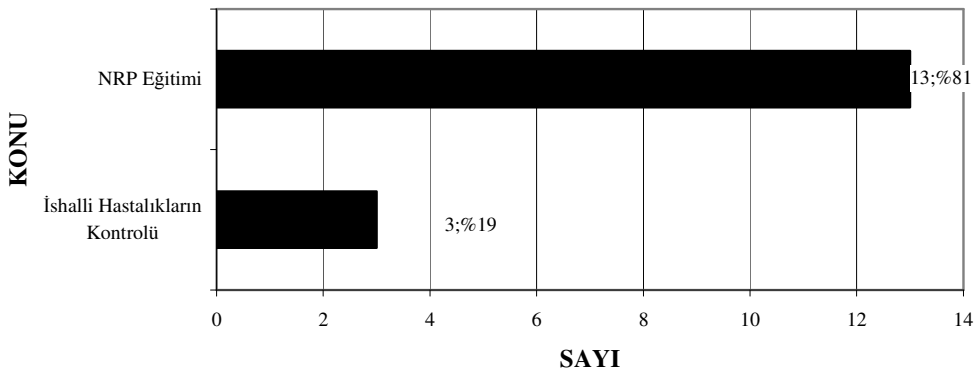
3.1.5.1.d. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından 2003 yılında toplam 16 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 586 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 16 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 42'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 16 eğitimin 3'ünü "İshalli Hastalıkların Kontrolü Eğitimi" (%19), 13'ünü "NRP Eğitimi" (%81) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 42: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğünün Düzenlediği HİE Sayısı (2003)

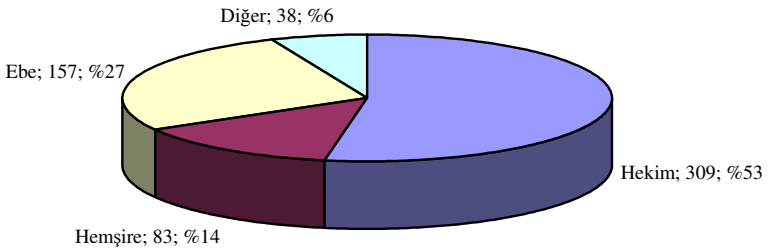

Eğitimlere katılan toplam 587 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı aşağıdaki Grafik 43'de gösterilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 309'unu hekim (%53), 83'ünü hemşire (%14), 157'sini ebe (%27) ve 61'ini diğer işgören (%6) oluşturmaktadır.

Diğer işgören grubunu, çevre sağlığı işgörenleri ve sağlık memurları oluşturmaktadır.

Grafik 43: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003)

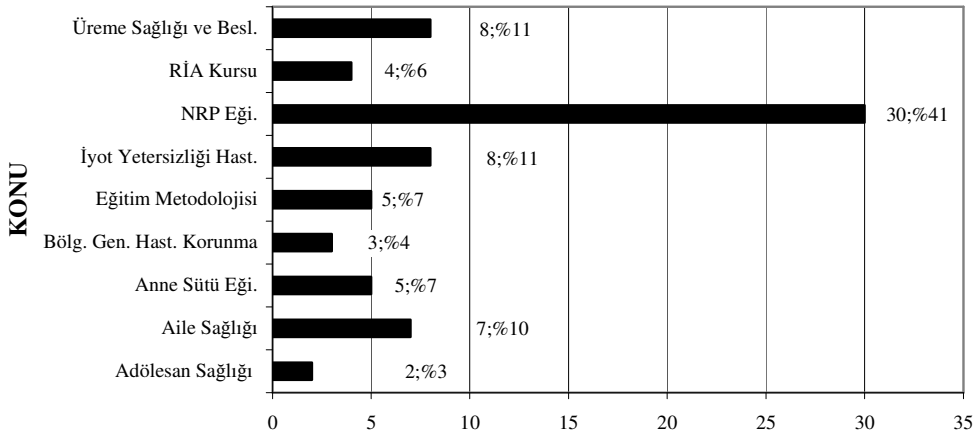
3.1.5.1.e. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından 2002 yılında toplam 72 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 3667 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 72 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 44'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 72 eğitimin 2'sini "Adölesan Sağlığı ve Gelişimi" (%3), 7'sini "Aile Sağlığı" (%10), 5'ini "Anne Sütü Eğitimi" (%7), 3'ünü "Bölgesel Genetik Hastalıklardan Korunma" (%4), 5'ini "Eğitim Metedolojisi Eğitimi" (%7), 8'ini "İyot Yetersizliği, Hasta ve Tuzun İyotlanması" (%11), 30'unu 4'ünü "NRP Eğitimi" (%41), 4'ünü "RİA Uygulama Eğitimi" (%6) ve 8'ini "Üreme Sağlığı ve Beslenme Eğitimi" konuları oluşturmaktadır.

Grafik 44: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğünün Düzenlediği HİE Sayısı (2002)

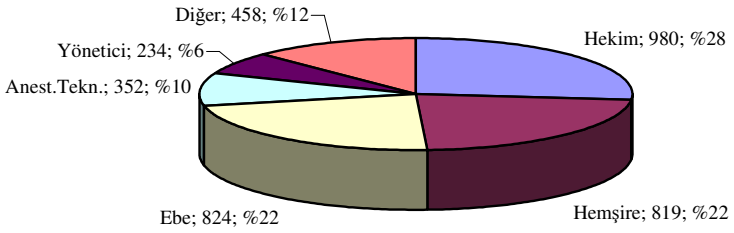

Eğitimlere katılan toplam 3667 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 45'de gösterilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 980'ini hekim (%28), 819'unu hemşire (%22), 824'ünü ebe (%22), 352'sini anestezi teknisyeni (%10), 234'ünü yöneticiler (%6) ve 458'ini diğer işgören (%12) oluşturmaktadır.

Yönetici grubunu; AÇSAP şube müdürleri, eğitim şube müdürleri, Türki Cumhuriyetleri sağlık hizmetleri yöneticileri, sağlık müdürleri, sağlık müdür yardımcıları ve ADS şube müdürleri, diğer işgören grubunu ise; ziraat mühendisleri, kimyagerler, biyologlar, eğitici ekip üyeleri, biyologlar, tıbbi teknologlar ve ADS merkezi işgörenleri oluşturmaktadır.

Grafik 45: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)

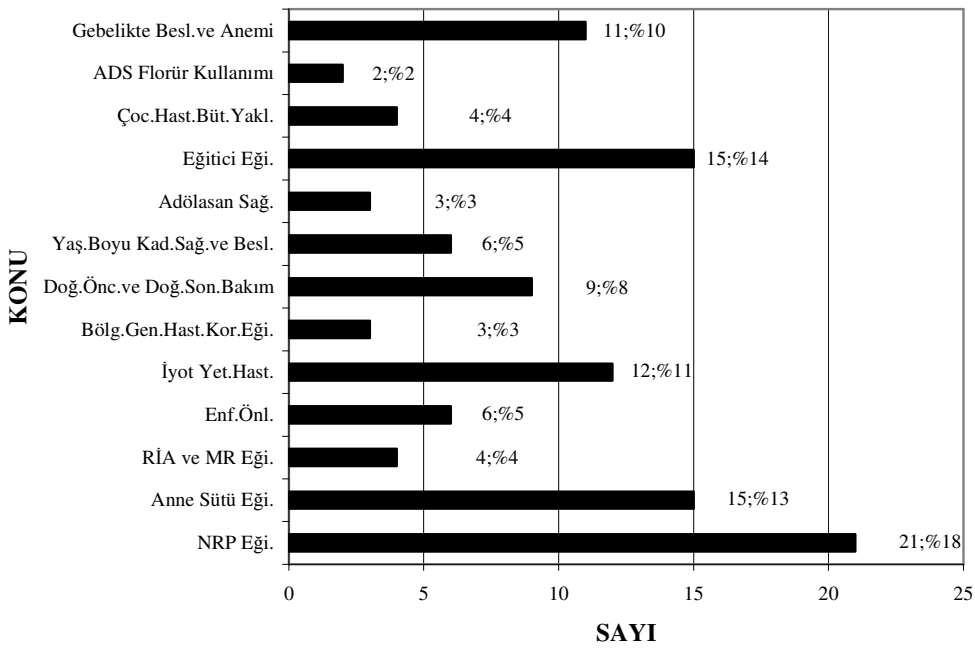
3.1.5.1.f. AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılında toplam 111 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 4878 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 111 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 46'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 111 eğitimin 3'ünü "Adolesan Sağlığı ve Gelişimi" (%3), 15'ini "Anne Sütü Eğitimi" (%13), 2'sini "ADS Florür Kullanımı" (%2), 3'ünü "Bölgesel Genetik Hastalıklardan Korunma" (%3), 4'ünü "Çocukluk Hastalıklarına Bütüncül Yaklaşım" (%4), 9'unu "Doğum Öncesi ve Doğum Sonrası Bakım Eğitimi" (%8), 6'sını "Enfeksiyonların Önlenmesi" (%5), 15'ini "Eğitici Eğitimi" (%14), 11'ini "Gebelikte Beslenme ve Anemi" (%10), 12'sini "İyot Yetersizliği, Hasta ve Tuzun İyotlanması" (%11), 21'ini "NRP Eğitimi" (%18), 4'ünü "RİA Uygulama Eğitimi" (%4) ve 6'sını "Yaşam Boyu Kadın Sağlığı ve Beslenme" (%5) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 46: Konularına Göre AÇSAP Genel Müdürlüğünün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)

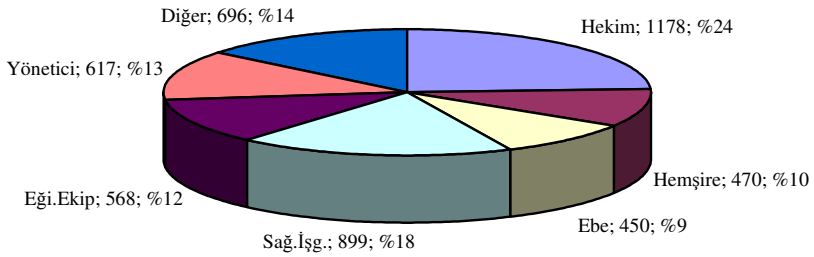

Eğitimlere katılan toplam 4878 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 47'de gösterilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 1178'ini hekim (%24), 470'ini hemşire (%10), 450'sini ebe (%9), 899'unu sağlık işgöreni (%18), 568'ini eğitici ekip (%12), 617'sini yönetici (%13) ve 696'sını diğer işgören (%13) oluşturmaktadır. 25 işgörenin meslek grubu belirlenememiş ve diğerleri grubuna alınmıştır.

Diğer işgören grubunu; mama firmaları işgörenleri ve program sorumluları oluşturmaktadır.

Grafik 47: AÇSAP Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001)

3.1.5.1.g. AÇSAP Genel Müdürlüğünün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.5.2.AÇSAP Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Düzenlenen HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 5'te gösterilmiştir.

AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 475 hizmet içi eğitim düzenlenmiştir.

Eğitimlere, 2001 yılında toplam 4878 işgören, 2002 yılında toplam 3667 işgören, 2003 yılında toplam 587 işgören, 2004 yılında toplam 4727 işgören, 2005 yılında toplam 4861 işgören, 2006 yılında ise toplam 4647 işgören katılmıştır. 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitimlere toplam 23367 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 7291 hekim, 4025 hemşire, 3901 ebe, 1162 anestezi teknisyeni, 200 diyetisyen, 2594 yardımcı sağlık işgöreni, 2124 yönetici ve 2070 diğer işgören katılmıştır.

Tablo 5: Yıllara Göre AÇSAP Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılımcı İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Ebe	Anes. Tekn.	Diyet.	Yrd.Sağ. İşg.	Yön.	Diğer		
2001	111	1178	470	450	-	81	899	617	1183	4878	20
2002	72	980	819	824	352	119	-	234	339	3667	16
2003	16	309	83	157	-	-	-		38	587	3
2004	73	1277	970	974	810			635	61	4727	20
2005	98	1797	857	832	-	-	810	338	227	4861	21
2006	105	1750	826	664	-	-	885	300	222	4647	20
Topl.	475	7291	4025	3901	1162	200	2594	2124	2070	23367	
%(Yüzde)		31	17	17	5	1	11	9	9		

3.1.6. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 32)

- Sıtma mücadelesi hizmetlerinin etkin bir biçimde yapılmasını sağlamak üzere hizmetin gerektirdiği plan ve programların, politikaların tespitine yardımcı olmak ve bu plan ve programları uygulamak,
- Sıtmanın önlenmesine katkı sağlamak amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.6.1.Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.1.6.1.a. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

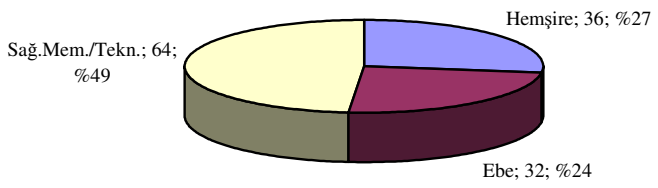
Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 4 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi planlanmıştır. Eğitimlere toplam 132 işgörenin katılması planlanmıştır.

Planlanan 4 eğitimin konusu; "Sıtma Mikroskopisi Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılması planlanan toplam 132 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 48'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılması planlanan işgörenlerin 36'sını hemşire (%27), 32'sini ebe (%24), 64'ünü sağlık memuru/laboratuvar teknisyeni oluşturmaktadır.

Grafik 48: Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)

3.1.6.1.b. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

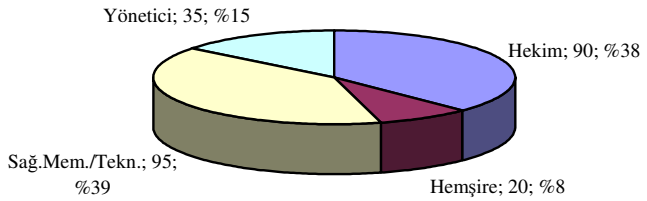
Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2005 yılında toplam 14 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 240 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 14 eğitimin konusu; "Temel Sıtma Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 240 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 49'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 90'ını hekim (%38), 20'sini hemşire (%8), 39'unu sağlık memuru/laboratuvar teknisyeni (%39) ve 35'ini yönetici (%15) oluşturmaktadır.

Grafik 49: Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

3.1.6.1.c. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

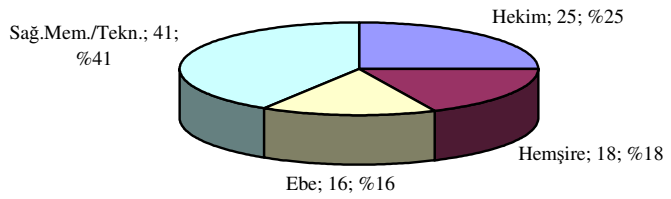
Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2004 yılında toplam 8 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 100 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 8 eğitimin konusu; "Temel Sıtma Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 100 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 50'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 25'ini hekim (%25), 18'ini hemşire (%18), 16'sını ebe (%16) ve 41'ini sağlık memuru/laboratuvar teknisyeni (%41) oluşturmaktadır.

Grafik 50: Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

3.1.6.1.d. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

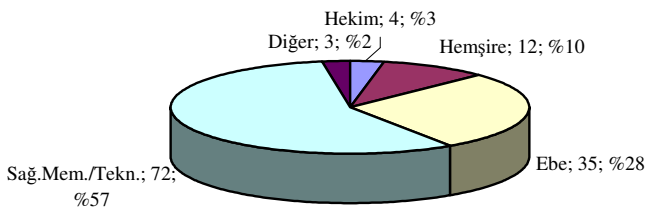
Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2003 yılında toplam 11 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 126 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 11 eğitimin konusu; "Temel Sıtma Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 126 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 51'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 4'ünü hekim (%3), 12'sini hemşire (%10), 35'ini ebe (%28), 72'sini sağlık memuru/çevre sağlığı teknisyeni (%57) ve 3'ünü diğer işgören (%2) oluşturmaktadır.

Grafik 51: Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003)

3.1.6.1.e. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2002 yılında toplam 23 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 817 işgören katılmıştır. Ancak 3 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir.

Düzenlenen 23 eğitimin konusu; "Temel Sıtma Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 817 işgörenin meslek grupları belirlenememiştir.

3.1.6.1.f. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2001 yılında toplam 21 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 60 işgören katılmıştır. Ancak 18 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir.

Düzenlenen 11 eğitimin konusu; "Temel Sıtma Eğitimi"dir.

3.1.6.1.g. Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.6.2.Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 6'da gösterilmiştir.

Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 81 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında 18 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. 3 eğitime ise toplam 60 işgören, 2002 yılında toplam 817 işgören, 2003 yılında toplam 126 işgören, 2004 yılında toplam 100 işgören, 2005 yılında toplam 240 işgören ve 2006 yılında toplam 132 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 119 hekim, 86 hemşire, 83 ebe, 137 sağlık memuru, 132 laboratuvar teknisyeni, 3 çevre sağlığı teknisyeni, 95 yönetici 3 diğer işgören olmak üzere toplam 1475 işgören katılmıştır.

Tablo 6: Yıllara Göre Sıtma Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Ebe	Sağ.Mem.	Lab. Tekn.	Çev. Sağ. Tekn.	Yön.	Diğer		
2001	21	-	-	-	-	-	-	60	-	60	4
2002	23	-	-	-	-	-	-	-	-	817	55
2003	11	4	12	35	69	-	3	-	3	126	9
2004	8	25	18	16	16	25	-	-	-	100	7
2005	14	90	20	-	20	75	-	35	-	240	16
2006	4	-	36	32	32	32	-	-	-	132	9
Topl.	81	119	86	83	137	132	3	95	3	1475	
% (Yüzde)		18	13	13	21	19	1	14	1		

3.1.7. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.7.1.Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 33)

- Verem mücadelesi hizmetlerinin etkin bir biçimde yapılmasını sağlamak üzere hizmetin gerektirdiği plan ve programların, politikaların tespitine yardımcı olmak ve bu plan ve programları uygulamak,
- Türkiye'de veremin yayılmasına karşı koruyucu önlemleri almak, hastaların kontrol ve tedavi altında bulunmalarını sağlamak,
- Bireylerin, organize toplulukların, hastaların ve çevrelerinin eğitimini yapmak,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.1.7.1.a. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

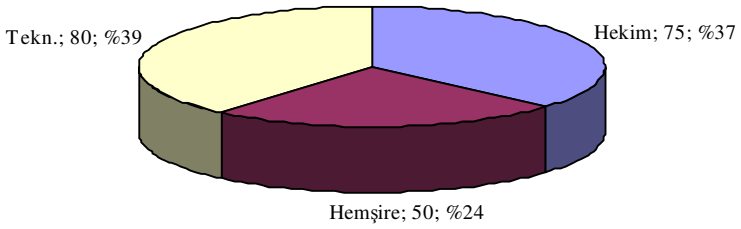
Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 9 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi planlanmıştır. Eğitime toplam 205 işgörenin katılması planlanmıştır.

Planlanan 9 eğitimin konusu; "Tüberküloz Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılması planlanan toplam 205 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 52'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılması planlanan işgörenlerin 75'ini hekim (%37), 50'sini hemşire (%24) ve 80'ini röntgen teknisyeni/laboratuvar teknisyeni (%39) oluşturmaktadır.

Grafik 52: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)

3.1.7.1.b. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

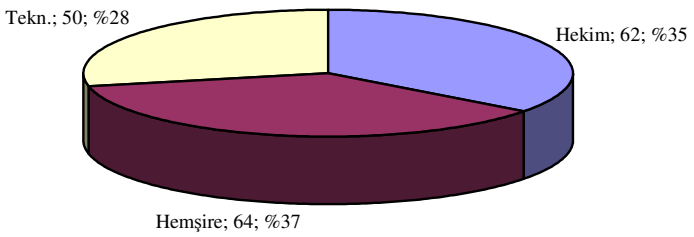
Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2005 yılında toplam 6 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitimlere toplam 176 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 6 eğitimin konusu; "Tüberküloz Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 176 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 53'te gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 62'sini hekim (%35), 64'ünü hemşire (%37) ve 50'sini röntgen teknisyeni/laboratuvar teknisyeni (%28) oluşturmaktadır.

Grafik 53: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

3.1.7.1.c. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

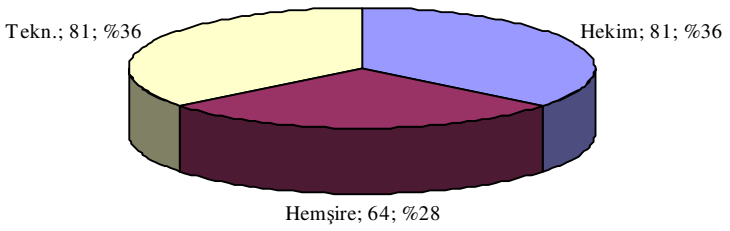
Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2004 yılında toplam 10 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitimlere toplam 226 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 10 eğitimin konusu; "Tüberküloz Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 226 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 54'te gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 81'ini hekim (%36), 64'ünü hemşire (%28) ve 81'ini röntgen teknisyeni/laboratuvar teknisyeni (%36) oluşturmaktadır.

Grafik 54: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

3.1.7.1.d. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2003 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.1.7.1.e. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2002Yılı HİE Etkinlikleri

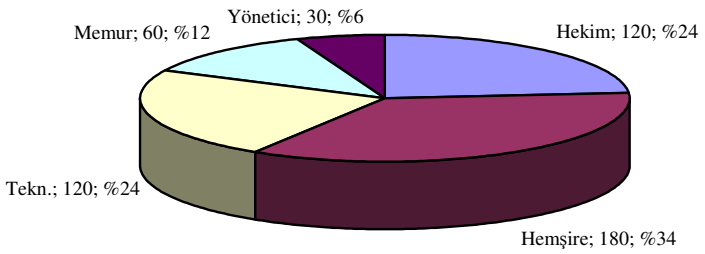
Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2002 yılında toplam 18 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitimlere toplam 510 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 10 eğitimin konusu; "Tüberküloz Eğitimi" ve "Arşiv Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 510 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 55'te gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 120'sini hekim (%24), 180'ini hemşire (%34), 120'sini röntgen teknisyeni/laboratuvar teknisyeni (%24), 60'ını arşiv memuru (%12) ve 30'unu yönetici (%6) oluşturmaktadır.

Grafik 55: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)

3.1.7.1.f. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2001Yılı HİE Etkinlikleri

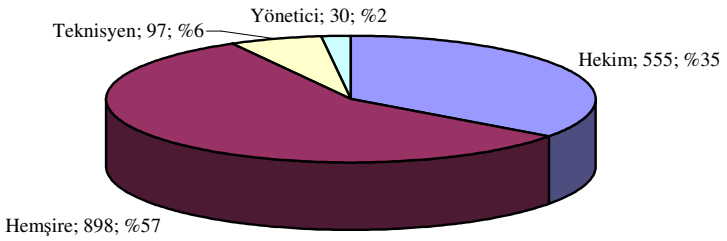
Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2001 yılında toplam 29 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitimlere toplam 1580 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 29 eğitimin konusu; "Tüberküloz Eğitimi" ve "Arşiv Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 1580 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 56'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 555'ini hekim (%35), 898'ini hemşire (%57), 97'sini laboratuar teknisyeni (%6) ve 30'unu yönetici (%2) oluşturmaktadır.

Grafik 56: Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001)

3.1.7.1.g. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.7.2. Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 7'de gösterilmiştir.

Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 72 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2003 yılında eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 1580 işgören, 2002 yılında toplam 510 işgören, 2004 yılında toplam 226 işgören, 2005 yılında toplam 176 işgören ve 2006 yılında toplam 205 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 893 hekim 1256 hemşire, 222 laboratuvar teknisyeni, 206 röntgen teknisyeni, 60 memur, 60 yönetici olmak üzere toplam 2697 işgören katılmıştır.

Tablo 7: Yıllara Göre Verem Savaşı Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Lab. Tekn.	Rönt. Tekn.	Sağ. Tekn.	Memur	Yön.	Diğer		
2001	29	555	898	97	-	-	-	30	-	1580	58
2002	18	120	180	60	60	-	60	30	-	510	19
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
2004	10	81	64	17	64	-	-	-	-	226	8
2005	6	62	64	18	32	-	-	-	-	176	7
2006	9	75	50	30	50	-	-	-	-	205	8
Topl.	72	893	1256	222	206	0	60	60	0	2697	
% (Yüzde)		33	47	8	8	-	2	2	-		

3.1.8. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 36)

- Kanserle savaş hizmetlerini planlamak, uygulamak ve bu hizmetlerin organizasyonunu sağlamak,
- İstatistiksel bilgileri toplamak, araştırma ve incelemeler yapmak ve yaptırmak,
- Kanserle savaş alanında hizmet veren sağlık kuruluşlarının tespit edilen standartlar içinde açılışına izin vermek, denetlemek ve yönlendirmek,
- İşgörenlerin yetiştirilmesi konusunda gerekli önlemleri saptamak ve bu önlemleri uygulamak ve uygulatmak,
- Halkın eğitimi için gerekli hizmetleri diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde yürütmek,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.8.1.Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

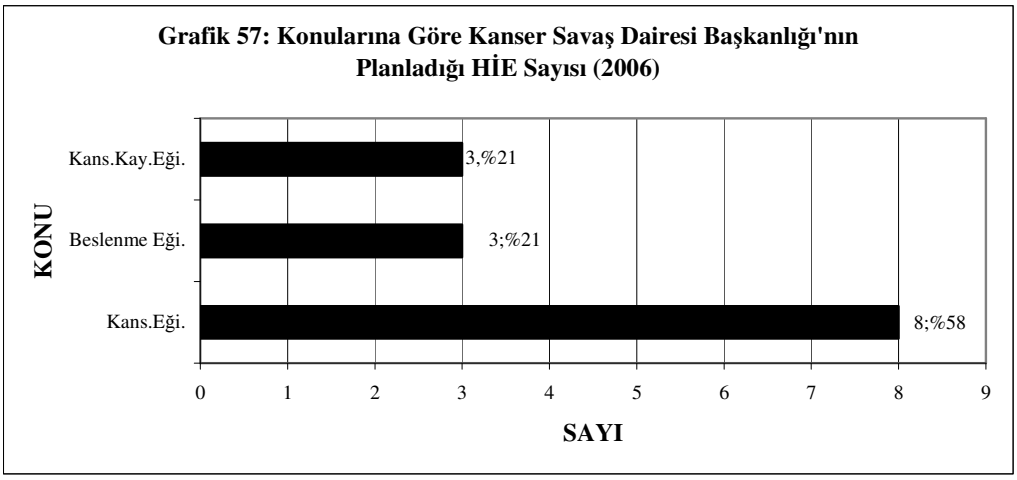
3.1.8.1.a. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 14 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere toplam 1745 işgörenin katılması planlanmıştır.

Planlanan 14 eğitim konusu ve bu konularda planlanan eğitim sayıları Grafik 57'de gösterilmiştir.

Planlanan 14 eğitimin 8'ini "Kanser Eğitimi" (%58), 3'ünü "Beslenme Eğitimi" (%21) ve 3'ünü "Kanser Kayıt Eğitimi" (%21) konuları oluşturmaktadır.

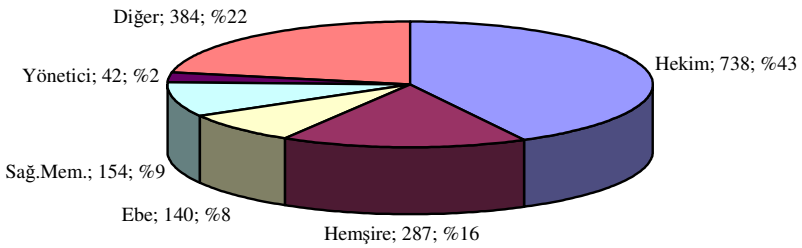
Grafik 57: Konularına Göre Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE Sayısı (2006)

Eğitimlere katılması planlanan toplam 1745 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 58'te gösterilmiştir. Ancak 1 eğitime katılacak 80 kişinin meslek grubu belirlenememiştir. Bu nedenle diğer işgörenler grubunda gösterilmiştir.

Eğitimlere katılması planlanan işgörenlerin 738'ini hekim (%43), 287'sini hemşire (%16), 140'ını ebe (%8), 154'ünü sağlık memuru (%9), 42'sini yönetici (%2) ve 384'ünü diğer işgören (%22) oluşturmaktadır. Diğer işgörenler grubuna laboratuar teknisyenleri, röntgen teknisyenleri, diyetisyenler, tıbbi teknologlar, gıda mühendisleri, jeologlar girmektedir.

Grafik 58: Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)

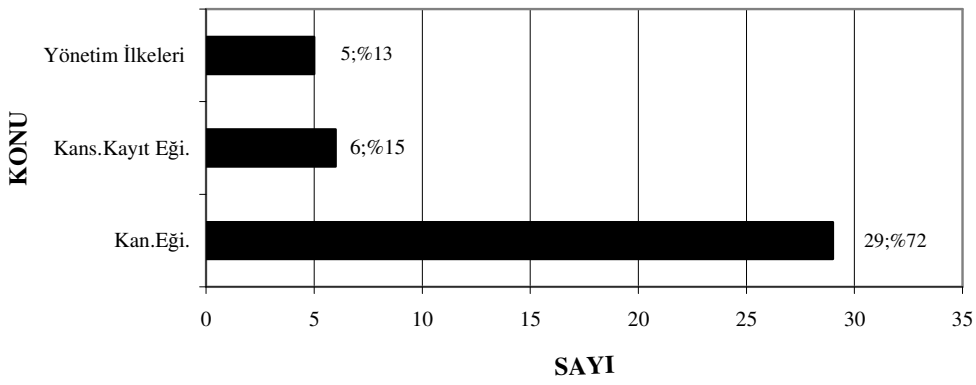
3.1.8.1.b. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2005 yılında toplam 40 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 3154 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 40 eğitim konusu ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 59'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 40 eğitimin 29'unu "Kanser Eğitimi" (%72), 6'sını "Kanser Kayıt Eğitimi" (%15) ve 5'ini "Yönetim İlkeleri Eğitimi" (%13) konuları oluşturmaktadır.

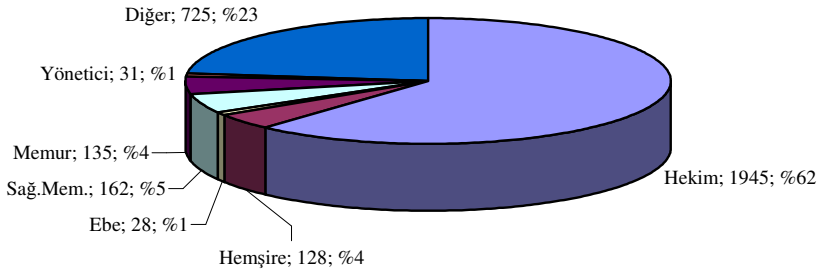
Grafik 59: Konularına Göre Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2005)

Eğitimlere katılan toplam 3154 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 60'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 1945'ini hekim (%62), 128'ini hemşire (%4), 28'ini ebe (%1), 162'sini sağlık memuru (%5), 135'ini memur (%4), 31'ini yönetici (%1) ve 725'ini diğer işgören (%23) oluşturmaktadır.

Grafik 60: Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

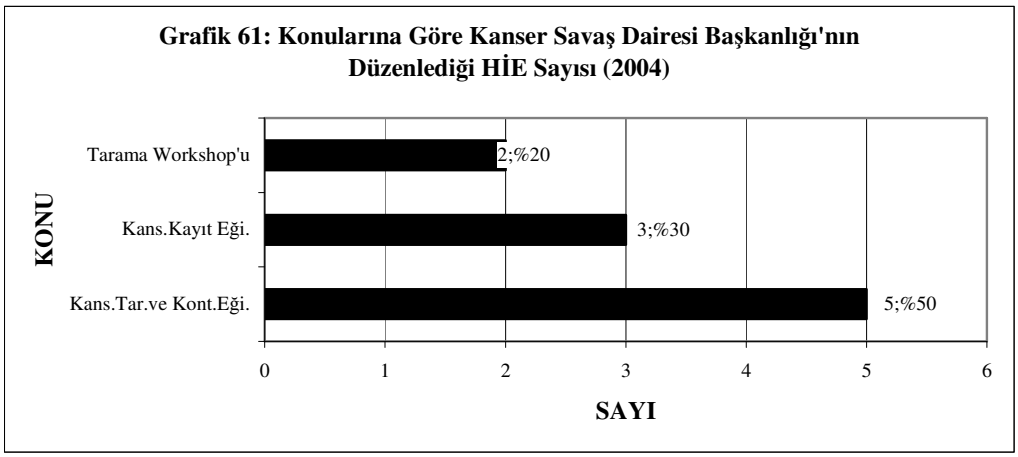

3.1.8.1.c. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2004 yılında toplam 10 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 747 işgören katılmıştır.

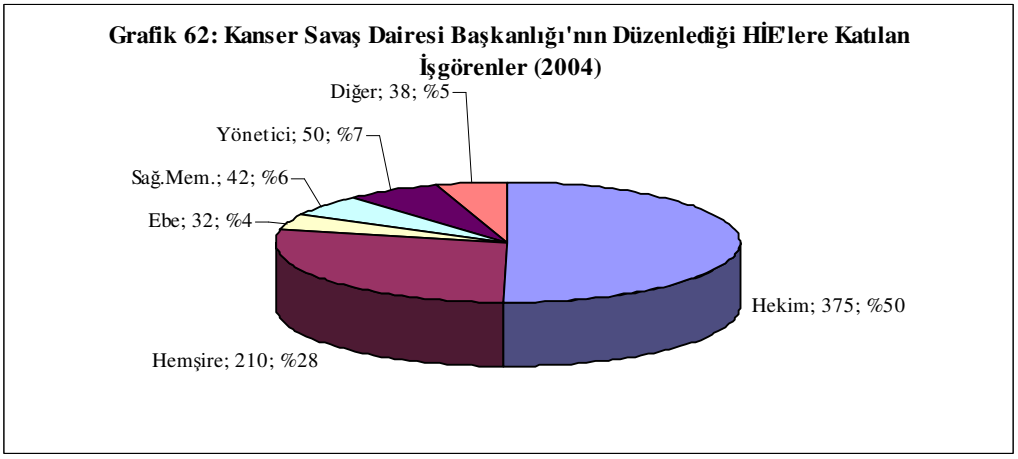
Düzenlenen 10 eğitim konusu ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 61'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 10 eğitimin 5'ini "Kanser Eğitimi" (%50), 3'ünü "Kanser Kayıt Eğitimi" (%30) ve 2'sini "Tarama Wokshopu Eğitimi" (%20) konuları oluşturmaktadır.

Eğitimlere katılan toplam 747 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 62'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 375'ini hekim (%50), 210'unu hemşire (%28), 32'sini ebe (%4), 42'sini sağlık memuru (%6), 50'sini yönetici (%7) ve 38'ini diğer işgören (%5) oluşturmaktadır.

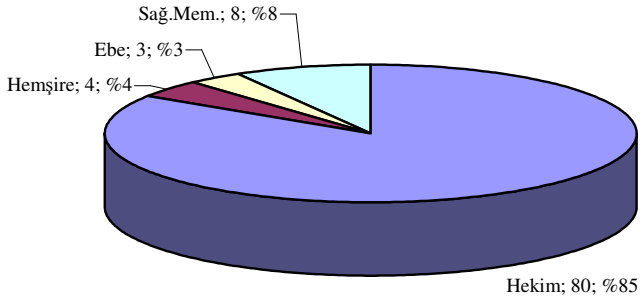
3.1.8.1.d. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2003 yılında toplam 4 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 95 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 4 eğitimin konusu; "Kanser Eğitimi"dir. Eğitimlere katılan toplam 95 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 63'te gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 80'ini hekim (%85), 4'ünü hemşire (%4), 3'ünü ebe (%3), 8'ini sağlık memuru (%8) oluşturmaktadır.

Grafik 63: Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003)

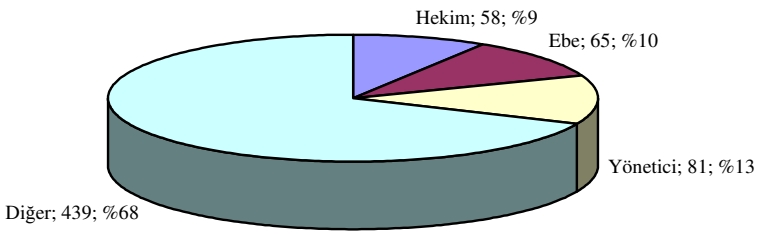
3.1.8.1.e. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2002 yılında toplam 15 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 643 işgören katılmıştır. Ancak 5 eğitime katılan İşgörenlerin meslek grupları belirlenememiştir. Bu nedenle diğer işgörenler grubunda gösterilmiştir.

Düzenlenen 15 eğitimin konusu; "Kanser Eğitimi"dir. Eğitimlere katılan toplam 643 işgörenin meslek gruplarına/görevlerine göre dağılımı Grafik 64'te gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 58'ini hekim (%9), 65'ini ebe (%10), 81'ini yönetici (%13) ve 439'unu diğer işgören (%68) oluşturmaktadır.

Grafik 64: Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)

3.1.8.1.f. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2001 yılında toplam hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.1.8.1.g. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.8.2.Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 8'de gösterilmiştir.

Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 83 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. 2001 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2002 yılında toplam 643 işgören, 2003 yılında toplam 95 işgören, 2004 yılında toplam 747 işgören, 2005 yılında toplam 3154 işgören ve 2006 yılında toplam 1745 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 3196 hekim, 629 hemşire, 268 ebe, 366 sağlık memuru, 135 memur, 204 yönetici, 1586 diğer işgören olmak üzere toplam 6384 işgören katılmıştır.

Tablo 8: Yıllara Göre Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Ebe	Sağ.Mem.	Sağ. Tekn.	Memur	Yön.	Diğer		
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2002	15	58	-	65	-	-	-	81	439	643	10
2003	4	80	4	3	8	-	-	-	-	95	1
2004	10	375	210	32	42	-	-	50	38	747	12
2005	40	1945	128	28	162	-	135	31	725	3154	50
2006	14	738	287	140	154	-	-	42	384	1745	27
Topl.	83	3196	629	268	366	0	135	204	1586	6384	
% (Yüzde)		50	10	4	6	-	2	3	25		

3.1.9. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 37)

- Milletlerarası kuruluşlar ile Bakanlık arasında sağlık alanında yapılacak anlaşmalar ile ilgili çalışmaları düzenlemek,
- Kongre, konferans ve toplantılar düzenlemek, dış burs ve kurslara araç, gereç ve teknik yardımları sağlamak,
- Bakanlığın yabancı ülkelerle olan ilişkilerini düzenlemek ve konu ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.9.1.Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

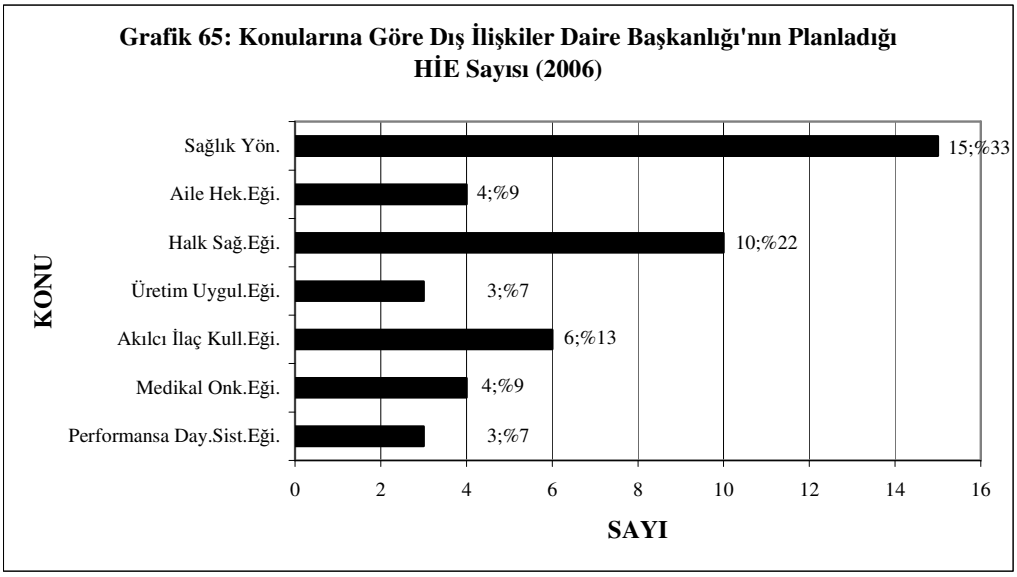
3.1.9.1.a. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 45 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi planlanmıştır. Ancak bu eğitimlere katılması planlanan işgören sayısı ve bu İşgörenlerin meslek grupları verilerine ulaşılamamıştır.

Planlanan 45 eğitim konusu ve bu konularda planlanan eğitim sayıları Grafik 65'de gösterilmiştir.

Planlanan 45 eğitimin 3'ünü "Performansa Dayalı Sistem Eğitimi" (%7), 4'ünü "Medikal Onkoloji Eğitimi" (%9), 6'sını "Akılcı İlaç Kullanımı Eğitimi" (%13), 3'ünü "Üretim Uygulamaları Eğitimi" (%7), 10'unu "Halk Sağlığı Eğitimi" (%22), 4'ünü "Aile Hekimliği Eğitimi" (%9) ve 15'ini "Sağlık Yönetimi Eğitimi" (%33) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 65: Konularına Göre Dış İlişkiler Daire Başkanlığı'nın Planladığı HİE Sayısı (2006)

3.1.9.1.b. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın 2005, 2004, 2003, 2002 ve 2001 Yılları HİE Etkinlikleri

Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı tarafından 2005, 2004, 2003, 2002 ve 2001 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.1.9.1.c. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.9.2.Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında yalnızca 2006 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmesi planlanmıştır. Önceki yıllarda hizmet içi eğitim etkinliği düzenlenmemiştir.

3.1.10. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 39-40)

- Türkiye'nin Avrupa Birliği ile olan ilişkilerinde; Bakanlık adına, hükümet programlarında ve kalkınma planlarında öngörülen aşmalara ulaşmak için, gerekli çalışmaları yürütmek,
- Türk mevzuatının Avrupa Birliği'ne uyum çalışmalarında, ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak,
- Nitelikli işgören yetiştirmek amacıyla, yurt içi ve yurt dışı eğitim programları hazırlamak veya diğer kurumlarca hazırlanan programlara Bakanlık işgörenlerinin katılımını sağlayarak, işgörenlerin Avrupa Birliği konusunda eğitilmelerini sağlamak,
- Avrupa Birliği'nin tıp ve sağlık araştırma programlarına katılmak, Bakanlık işgörenlerince yürütülen veya hazırlanan projelerin Avrupa Birliği tarafından finanse edilmesini sağlamak,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.1.10.1. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

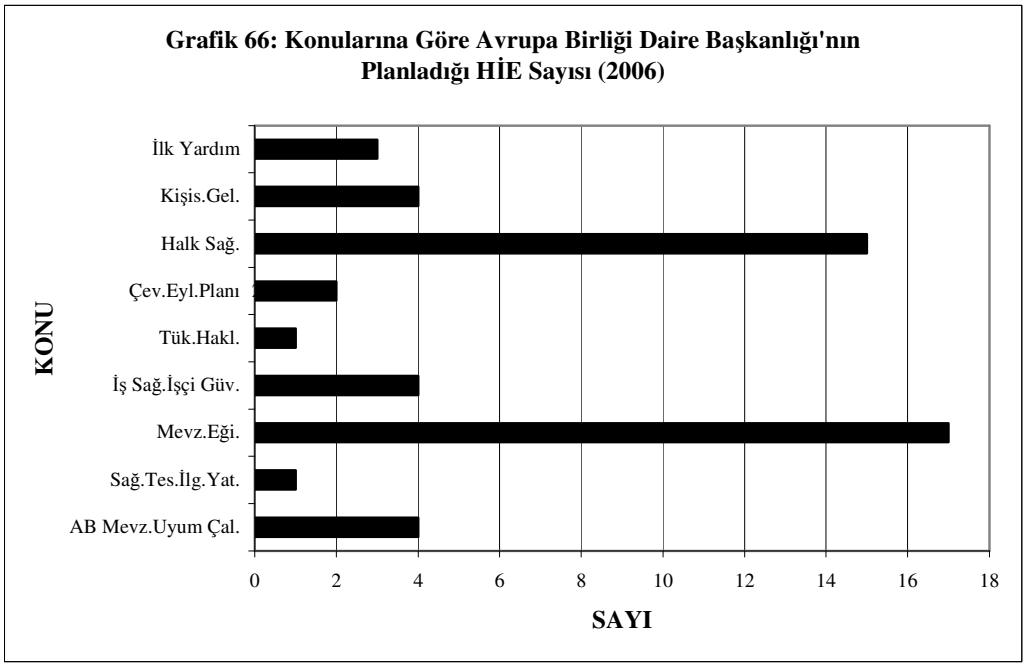
Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.1.10.1.a. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 51 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi planlanmıştır. Bu eğitimlere katılan işgören sayısına ulaşılamamış ancak eğitimlere katılan işgörenler Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı işgörenleridir.

Planlanan 51 eğitim konusu ve bu konularda düzenlenmesi planlanan hizmet içi eğitim sayısı Grafik 66'de gösterilmiştir.

Düzenlenmesi planlanan 51 eğitimin 4'ünü "AB Mevzuat Uyum Çalışmaları" (%8), 1'ini "Sağlık Tesisleriyle İlgili Yatırımları Eğitimi" (%2), 17'sini "Mevzuat Eğitimi" (%33), 4'ünü "İş Sağlığı ve İşçi Güvenliği Eğitimi" (%8), 1'ini "Tüketici Hakları Eğitimi" (%2), 2'sini "Çevre Eylem Planı Eğitimi" (%4), 15'ini "Halk Sağlığı Eğitimi" (%29), 4'ünü "Kişisel Gelişim Eğitimi" (%8) ve 3'ünü "İlk Yardım Eğitimi" (%6) konuları oluşturmaktadır.

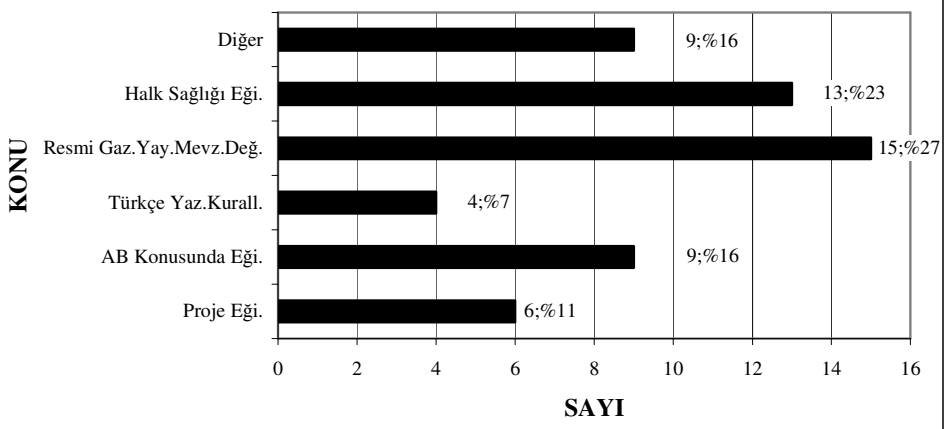
3.1.10.1.b. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından 2005 yılında toplam 56 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 2152 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 56 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 67'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 56 eğitimin 6'sını "Proje Eğitimi" (%11), 9'unu "AB Konusunda Eğitim" (%16), 4'ünü "Türkçe Yazım Kuralları Eğitimi" (%7), 15'ini "Resmi Gazetede Yayınlanan Mevzuat Değişiklikleri Eğitimi" (%27), 13'ünü "Halk Sağlığı Eğitimi" (%23) ve 9'unu "Diğer Eğitimler" (%16) konuları oluşturmaktadır.

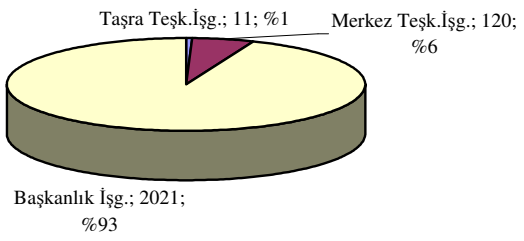
Grafik 67: Konularına Göre Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2005)

Eğitimlere katılan toplam 2152 işgörenin görevlerine göre dağılımı Grafik 68'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 11'ini taşra teşkilatı işgöreni (%1), 120'sini merkez teşkilatı işgöreni (%6) ve 2021'ini başkanlık işgöreni (%93) oluşturmaktadır.

Grafik 68: Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

3.1.10.1.c. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından 2004 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 800 işgören katılmıştır. Eğitimin konusu, "Türkiye-AB İlişkileri Mevzuat Uyum Çalışmaları"dır.

Düzenlenen eğitime katılan işgören grubunun 400'ü yöneticiler, 400'ü teknik işgörendir.

3.1.10.1.d. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından 2003 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.1.10.1.e. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından 2002 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 124 işgören katılmıştır. Eğitimin konusu, "Türkiye-AB İlişkileri Mevzuat Uyum ve Proje Çalışmaları"dır.

Düzenlenen eğitime katılan işgören grubunun tümü merkez örgütü işgörenidir.

3.1.10.1.f. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından 2001 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.1.10.1.g. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.1.10.2. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 9'da gösterilmiştir.

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 109 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. 2001 ve 2003 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir. Ancak 2002 ve 2006 yıllarında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan işgörenlerin meslek grupları belirlenememiştir.

Eğitimlere; 2002 yılında toplam 124 işgören, 2004 yılında toplam 800 işgören, 2005 yılında toplam 2152 işgören katılmıştır. 2006 yılında yapılması planlanan 51 eğitime katılacak işgören sayısı ve katılımcıların meslek grupları verileri sağlanamamıştır.

Eğitimlere, toplam 244 merkez örgütü işgöreni, 400 teknik işgören, 2021 Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı işgöreni, 400 yönetici ve 11 diğer işgören katılmıştır.

Tablo 9: Yıllara Göre Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Merk. Teş. İşg.	Hemşire	Ebe	Sağ.Mem.	Tek. İşg.	Başk. İşg.	Yön.	Diğer		
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2002	1	124	-	-	-	-	-	-	-	124	4
2003		-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2004	1	-	-	-	-	400	-	400	-	800	26
2005	56	120	-	-	-	-	2021	-	11	2152	70
2006	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Topl.	109	244	-	-	-	400	2021	400	11	3076	
% (Yüzde)		8	-	-	-	13	65	13	1		

3.1.11. Sağlık Bakanlığı Ana Hizmet Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirilmesi (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı ana hizmet birimleri tarafından düzenlenen hizmet içi eğitimlerin genel görünümü Tablo 10'da gösterilmiştir. Düzenlenen toplam 2375 hizmet içi eğitime, 20138'i hekim (%26), 10301'i hemşire (%13), 4686'sı ebe (%6), 8212'si sağlık memuru, teknisyen ve yardımcı sağlık işgöreni, 9497'si eğitmen (%12), 5380'i memur(%7), 10262'si yönetici (%13) ve 10438'i diğer işgören (%13) olmak üzere toplam 78914 işgören katılmıştır. Eğitimlere, en fazla katılım 2006 yılında (%21) olmuştur.

Tablo 10: Ana Hizmet Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerine Katılan işgören Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	%
		Hekim	Hemşire	Ebe	Sağ.Mem./ Tekn./ Yard. Sağ. İşg.	Eğitm.	Mem.	Yön.	Diğer		
2001	540	1833	1368	450	1071	5034	1170	707	1564	13197	17
2002	244	1938	1507	889	532	2885	184	2097	2528	12560	16
2003	276	1236	1444	237	543	-	804	1199	473	5936	8
2004	273	4925	1745	1077	1557	200	946	3662	1846	15958	20
2005	597	4406	1969	860	1349	310	2276	1492	1562	14224	18
2006	445	5800	2268	1173	3160	1068	-	1105	2465	17039	21
Topl.	2375	20138	10301	4686	8212	9497	5380	10262	10438	78914	
% (Yüzde)		26	13	6	10	12	7	13	13		

3.2. Sağlık Bakanlığı Danışma ve Denetleme Birimlerinin Düzenledikleri HİE Etkinlikleri

Sağlık Bakanlığı danışma ve destek hizmet birimlerinin işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasındaki hizmet içi eğitim etkinliklerinin birimlere göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.2.1. Teftiş Kurulu Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 42)

- Bakanlık ve Bakanlığa bağlı kuruluşların her türlü etkinlik ve işleriyle ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek,
- Gerekli önerileri hazırlamak ve bakana sunmak,
- Özel yasalarla verilen diğer görevleri yapmak.

Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.2.1.1.Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.2.1.1.a. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi planlanmıştır. Eğitime toplam 90 işgörenin katılması planlanmıştır.

Planlanan 1 eğitimin konusu; "Yıllık Çalışmaların Gözden Geçirilmesi, Yeni Değişen Mevzuatın Değerlendirilmesi İle Genel Denetimde Uygulanacak Usul ve Esaslar Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılması planlanan toplam 90 işgörenin görevleri; başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcılarıdır.

3.2.1.1.b. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

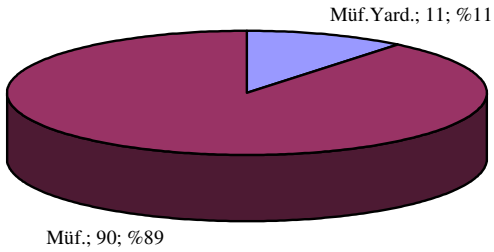
Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 2005 yılında toplam 2 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitime toplam 101 işgörenin katılmıştır.

Planlanan 2 eğitimin konusu; "Yıllık Çalışmaların Gözden Geçirilmesi" ve "Müfettiş Yardımcılarının Hazırladığı Çalışmanın Sunumu"dur.

Eğitimlere katılan toplam 101 işgören sayısının meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 69'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 11'ini müfettiş yardımcıları (%11), 90'ını müfettişler (%89) oluşturmaktadır.

Grafik 69: Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

3.2.1.1.c. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 2004 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitime toplam 90 işgörenin katılmıştır.

Düzenlenen 1 eğitimin konusu; "Sağlıkta Dönüşüm Projesinde Teftiş Kurulu'nun Yeri"dir.

Eğitimlere toplam 90 müfettiş katılmıştır.

3.2.1.1.d. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 2003 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.2.1.1.e. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 2002 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitime toplam 80 işgörenin katılmıştır.

Düzenlenen 1 eğitimin konusu belirlenememiştir.

Eğitimlere toplam müfettiş ve müfettiş yardımcıları katılmıştır.

3.2.1.1.f. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 2001 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.2.1.1.g. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.2.1.2.Teftiş Kurulu Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 11'de gösterilmiştir.

Teftiş Kurulu Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 5 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2001 ve 2003 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2002 yılında toplam 80 işgören, 2004 yılında toplam 90 işgören, 2005 yılında toplam 101 işgören ve 2006 yılında toplam 90 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 250 müfettiş, 81 müfettiş yardımcısı, 30 başmüfettiş olmak üzere toplam 361 işgören katılmıştır.

Tablo 11: Yıllara Göre Teftiş Kurulu Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinliklerinin Dağılımı (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Müf.	Müf. Yrd.	Başmüf.	Sağ.Mem.	Sağ. Tekn.	Memur	Yön.	Diğer		
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2002	1	40	40	-	-	-	-	-	-	80	22
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2004	1	90	-	-	-	-	-	-	-	90	25
2005	2	90	11	-	-	-	-	-	-	101	28
2006	1	30	30	30	-	-	-	-	-	90	25
Topl.	5	250	81	30	0	0	0	0	0	361	
% (Yüzde)		70	22	8	-	-	-	-	-		

3.2.2. Araştırma, Planlama, Koordinasyon (APK) Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı APK Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.2.2.1.APK Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

APK Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 44)

- Bakanlığın çalışma esaslarını düzenlemek ve planların hazırlanmasında yardımcı olmak,
- Uzun vadeli planlarda öncelikle yer alması gerekli görülen hizmet ve önlemlerin ve bunlarla ilgili temel politikaların tespitini sağlamak,
- Bakanlık bütçesini plan ve program esaslarına göre hazırlamak ve uygulanmasını takip etmek,
- Bakanlık yıllık çalışma programlarını hazırlamak, gerekli istatistikleri toplamak ve değerlendirmek,
- Yasa, tüzük ve yönetmelik tasarıları ve yasa önerileri hakkında Bakanlık görüşünün tespitine yardımcı olmak,
- Bakanlığın tarihçesini hazırlamak,
- İnşaat, onarım, bakım ve bunlara ait kontrol çalışmalarını yürütmek,
- Mimari proje çalışmalarını yürütmek,
- Kamulaştırma ve satın alma çalışmalarını yürütmek,
- Bakan tarafından verilen konularda araştırma ve inceleme yapmak.

APK Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.2.2.1.a. APK Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

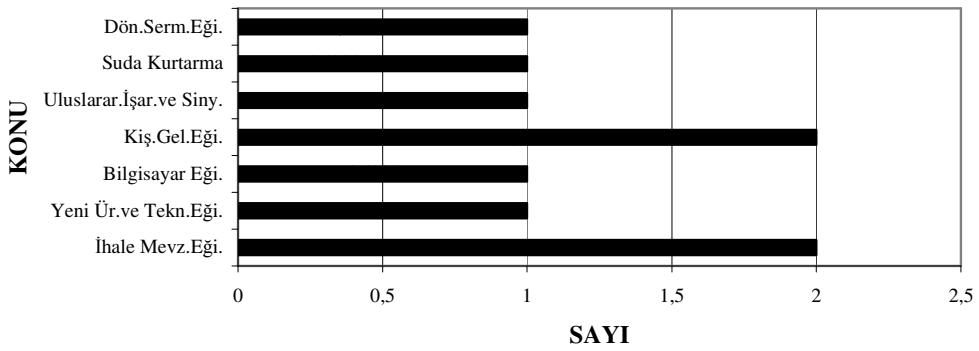
APK Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 9 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere 4341 işgören katılması planlanmıştır.

Planlanan 9 eğitim konusu ve bu konularda düzenlenmesi planlanan hizmet içi eğitim sayısı Grafik 70'de gösterilmiştir.

Düzenlenmesi planlanan 9 eğitimin 2'sini "İhale Mevzuatı Eğitimi" (%23), 1'ini "Yeni Ürün ve Teknolojiler Eğitimi" (%11), 1'ini "Bilgisayar Eğitimi" (%11), 2'sini "Kişisel Gelişim Eğitimi" (%22), 1'ini "Uluslar arası İşaretler ve

Sinyalizasyon Eğitimi" (%11), 1'ini "Suda Kurtarma Eğitimi" (%11) ve 1'ini "Döner Sermaye Eğitimi" (%11) konuları oluşturmaktadır.

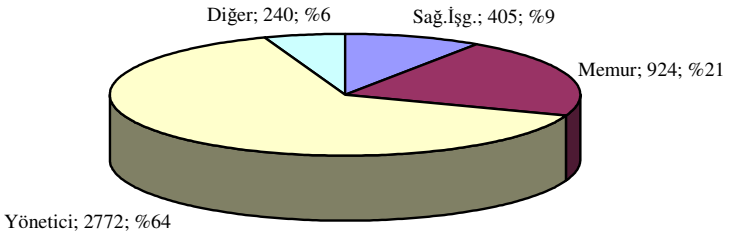
Grafik 70: Konularına Göre APK Başkanlığı'nın Planladığı HİE Sayısı (2006)

Eğitimlere katılması planlanan toplam 4341 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 71'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılması planlanan işgörenlerin 405'ini sağlık işgöreni (%9), 924'ünü memur (%21) ve 2772'sini yönetici (%64) ve 240'ını diğer işgören (%6) oluşturmaktadır.

Grafik 71: APK Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)

3.2.2.1.b. APK Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

APK Başkanlığı tarafından 2005 yılında 2 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Bu eğitimlerin konusu "İlk Yardım, Medikal Kurtarma, Ekip Yönetimi, Sedyeleme"dir. Bu eğitimlere hekim, hemşire, ebe, sağlık memuru, acil tıp teknisyeni, laboratuar teknisyeni ve diğer işgörenler olmak üzere topla 1295 işgören katılmıştır.

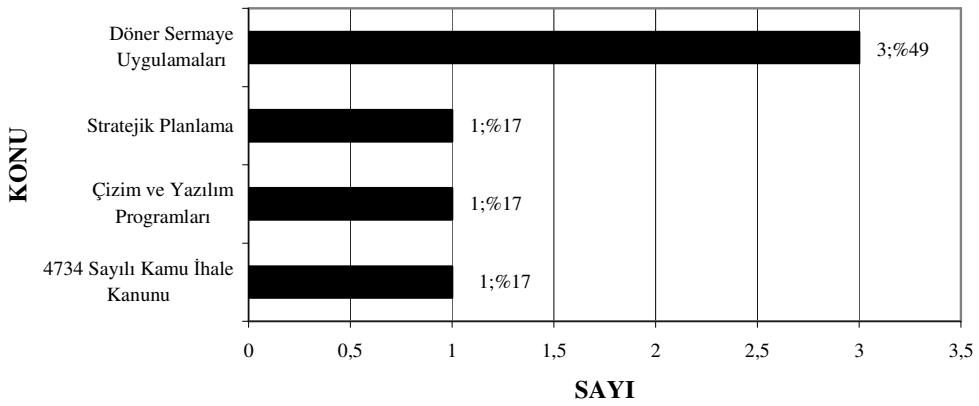
3.2.2.1.c. APK Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

APK Başkanlığı tarafından 2004 yılında toplam 6 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere 3135 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 6 eğitim konusu ve bu konularda düzenlenmesi planlanan hizmet içi eğitim sayısı Grafik 72'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 6 eğitimin 1'ini "4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu Eğitimi" (%17), 1'ini "Çizim ve Yazılım Programları Eğitim" (%17), 1'ini "Stratejik Planlama Eğitimi" (%17) ve 3'ünü "Döner Sermaye Uygulamaları Eğitimi" (%49) konuları oluşturmaktadır.

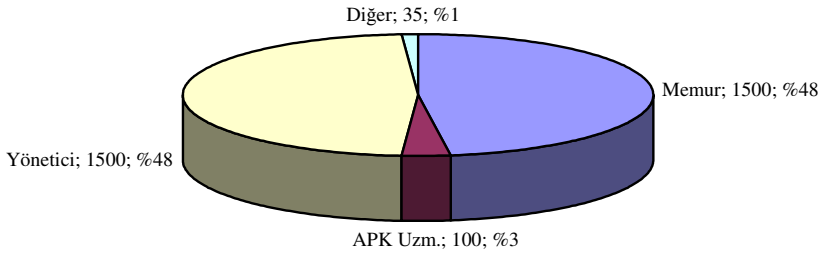
Grafik 72: Konularına Göre APK'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2004)

Eğitimlere katılan toplam 3135 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 73'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 1500'ünü memur (%48), 100'ünü APK uzmanı, araştırmacı ve APK işgöreni (%3), 1500'ünü yönetici (%48) ve 35'ini diğer işgören (%1) oluşturmaktadır.

Grafik 73: APK Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

3.2.2.1.d. APK Başkanlığı'nın 2003, 2002, 2001 Yılları HİE Etkinlikleri

APK Başkanlığı tarafından 2003, 2002 ve 2001 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.2.2.1.e. APK Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.2.2.2.APK Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

APK Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 12'de gösterilmiştir.

APK Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 17 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. 2001, 2002 ve 2003 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2004 yılında toplam 3135 işgören, 2005 yılında 1295 ve 2006 yılında toplam 4341 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 50 APK uzmanı ve araştırmacıları, 275 mimar ve mühendis, 50 APK Başkanlığı işgöreni, 750 gelir tahakkuk memuru, 750 ihale komisyon üyesi, 924 memur, 4272 yönetici, 405 diğer işgören katılmıştır. 2005 yılında düzenlenen eğitimlere katılan İşgörenlerin meslek grupları belirlenememiştir. Düzenlenen eğitimlere toplam katılan işgören sayısı ise, 8771'dir.

Tablo 12 : Yıllara Göre APK Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		APK Uzm.	Mim./Müh.	APK İşg.	Tah.Mem.	İhal. Üyel.	Mem.	Yön.	Diğer		
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2002	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2004	6	50	35	50	750	750	-	1500	-	3135	36
2005	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1295	15
2006	9	-	240	-	-	-	924	2772	405	4341	49
Topl.	17	50	275	50	750	750	924	4272	405	8771	
% (Yüzde)		1	4	1	10	10	12	57	5		

3.2.3. Hukuk Müşavirliği Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nin işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.2.3.1.Hukuk Müşavirliği'nin Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Hukuk Müşavirliği'nin görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 46)

- Yazılı ve sözlü soru önergelerinin, usul ve esaslara göre cevaplandırılmasını sağlamak,
- Bakanlığın diğer birimlerinden sorulan hukuki konular hakkında görüş bildirmek,
- Bakanlığın çıkarlarını koruyucu ve anlaşmazlıkları önleyici hukuki önlemleri zamanında almak,
- Adli davalarda gerekli bilgi ve belgeleri hazırlamak,
- Hazırlanan yasa, tüzük, yönetmelik ve benzeri tasarıları hukuki açıdan değerlendirmek.

Hukuk Müşavirliği'nin 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.2.3.1.a. Hukuk Müşavirliği'nin 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Hukuk Müşavirliği tarafından 2006 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmesi planlanmamıştır.

3.2.3.1.b. Hukuk Müşavirliği'nin 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

Hukuk Müşavirliği tarafından 2005 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitimlere toplam 23 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 1 eğitimin konusu; "Yargı ve İdari Yargı Mevzuat Değişiklikleri Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 23 işgören Hukuk Müşavirliği işgörenleridir.

3.2.3.1.c. Hukuk Müşavirliği'nin 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Hukuk Müşavirliği tarafından 2004 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitimlere toplam 25 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 1 eğitimin konusu; "Yargı ve İdari Yargı Mevzuat Değişiklikleri Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 25 işgören Hukuk Müşavirliği işgörenleridir.

3.2.3.1.d. Hukuk Müşavirliği'nin 2003, 2002 Yılları HİE Etkinlikleri

Hukuk Müşavirliği tarafından 2003 ve 2002 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.2.3.1.e. Hukuk Müşavirliği'nin 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Hukuk Müşavirliği tarafından 2001 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitimlere toplam 20 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 1 eğitimin konusu; "Yargı ve İdari Yargı Mevzuat Değişiklikleri Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 20 işgören Hukuk Müşavirliği işgörenleridir.

3.2.3.1.f. Hukuk Müşavirliği'nin 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.2.3.2.Hukuk Müşavirliği Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Hukuk Müşavirliği tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 13'de gösterilmiştir.

Hukuk Müşavirliği tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 3 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2002, 2003 ve 2006 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 20 işgören, 2004 yılında toplam 25 işgören, 2005 yılında toplam 23 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 68 hukuk müşavirliği işgöreni katılmıştır.

Tablo 13: Yıllara Göre Hukuk Müşavirliği Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Huk. Müş. İşg.	Hemşire	Lab. Tekn.	Rönt. Tekn.	Sağ. Tekn.	Memur	Yön.	Diğer		
2001	1	20	-	-	-	-	-	-	-	20	29
2002	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2004	1	25	-	-	-	-	-	-	-	25	37
2005	1	23	-	-	-	-	-	-	-	23	34
2006		-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Topl.	3	68	0	0	0	0	0	0	0	68	

3.2.4. Sağlık Bakanlığı Danışma ve Denetim Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirilmesi (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı danışma ve destek birimleri tarafından düzenlenen hizmet içi eğitimlerin genel görünümü Tablo 14'te gösterilmiştir. Düzenlenen toplam 25 hizmet içi eğitime, 361'i müfettiş (%5), 2592'si memur (%33), 4272'si yönetici (%53),

680'i diğer işgören (%9) olmak üzere toplam 7905 işgören katılmıştır. Eğitimlere, en fazla katılım 2006 yılında (%55) olmuştur.

Tablo 14: Danışma ve Denetim Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerine Katılan İşgören Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı				Topl.	%
		Müf.	Mem.	Yön.	Diğer		
2001	1	-	20	-	-	20	1
2002	1	80	-	-	-	80	2
2003	-	-	-	-	-	-	-
2004	8	90	1625	1500	35	3250	40
2005	5	101	23	-	-	124	2
2006	10	90	924	2772	645	4431	55
Topl.	25	361	2592	4272	680	7905	
% (Yüzde)		5	33	53	9		

3.3. Sağlık Bakanlığı Yardımcı Birimlerin Düzenledikleri HİE Etkinlikleri

Sağlık Bakanlığı yardımcı birimlerin işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasındaki hizmet içi eğitim etkinliklerinin birimlere göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.3.1. Personel Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Personel Genel Müdürlüğü'nün görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 49-50)

- Bakanlığın insangücü planlaması ve işgören politikasıyla ilgili çalışmalar yapmak,
- Bakanlık işgöreninin Sağlık Bakanlığı Personeli Atama ve Nakil Yönetmeliği, Taşra Teşkilatı Yatak ve Kadro Standartları Yönetmeliği çerçevesinde atama ve nakillerinin yapılmasını sağlamak,
- İşgören kadrolarının sınıf, unvan ve derece bazında kadro değişikliği çalışmalarını yapmak,
- Türkiye genelinde fakülte, yüksekokul ve liselerden mezun olan sağlık ve yardımcı sağlık işgöreninin diplomalarının tescil işlemlerini yapmak,

Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Sağlık Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.3.1.1.Personel Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Personel Genel Müdürlüğü'nün 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

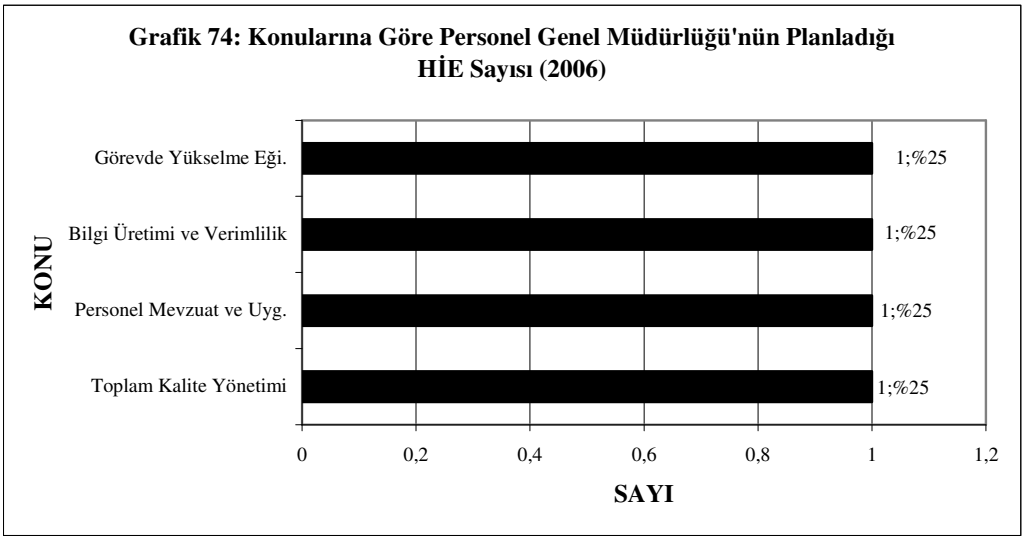
3.3.1.1.a. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2006 yılında toplam 4 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere toplam 1975 işgörenin katılması planlanmıştır.

Düzenlenecek 4 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenmesi planlanan hizmet içi eğitim sayısı Grafik 74'te gösterilmiştir.

Düzenlenmesi planlanan 4 eğitimin 1'ini "Toplam Kalite Yönetimi Eğitimi" (%25), 1'ini "Personel Mevzuat ve Uygulamaları Eğitimi" (%25), 1'ini "Bilgi Üretimi ve Verimlilik" (%25) ve 1'ini "Görevde Yükselme Eğitimi" (%25) konuları oluşturmaktadır.

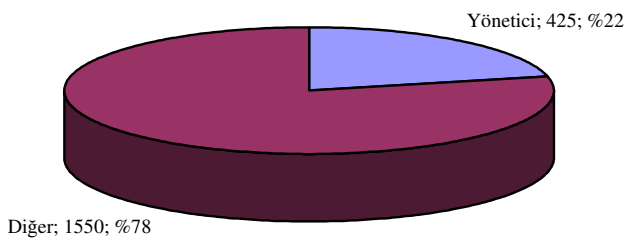
Grafik 74: Konularına Göre Personel Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE Sayısı (2006)

Eğitimlere katılması planlanan toplam 1975 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 75'de gösterilmiştir.

Eğitime katılması planlanan işgörenlerin 425'ini yönetici (%22) ve 1550'sini diğer işgören (%78) oluşturmaktadır. Diğer işgörenler grubuna hangi meslek gruplarının girdiği belirlenememiştir.

Grafik 75: Personel Genel Müdürlüğü'nün Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)

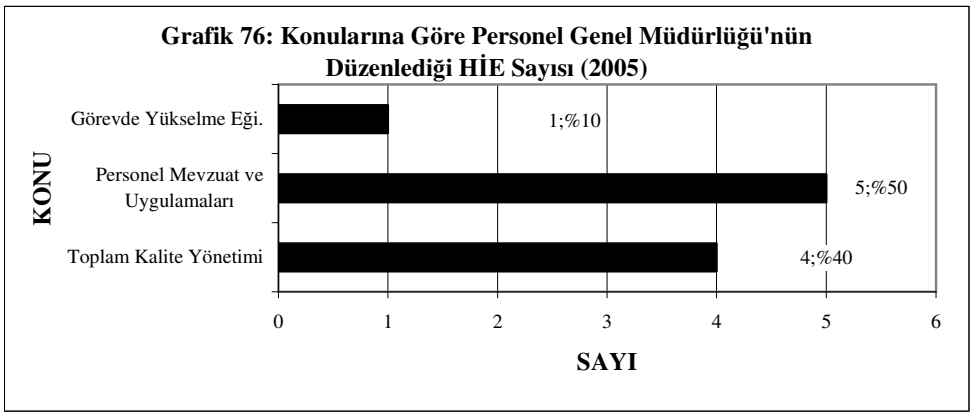

3.3.1.1.b. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılında toplam 10 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 2050 işgören katılmıştır.

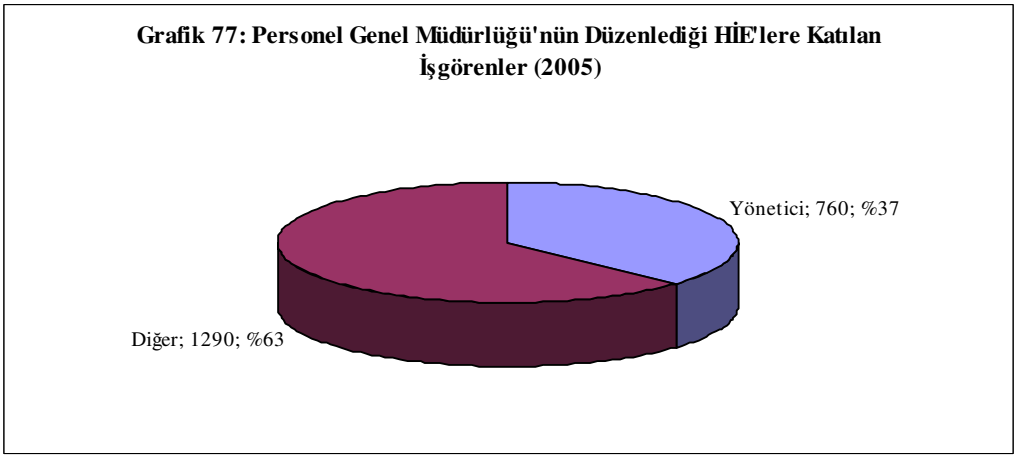
Düzenlenen 10 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 76'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 10 eğitimin 4'ünü "Toplam Kalite Yönetimi Eğitimi" (%40), 5'ini "Personel Mevzuat ve Uygulamaları Eğitimi" (%50) ve 1'ini "Görevde Yükselme Eğitimi" (%10) konuları oluşturmaktadır.

Eğitimlere katılan toplam 2050 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 77'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 760'ını yönetici (%37) ve 1290'ını diğer işgören (%63) oluşturmaktadır. Diğer işgörenler grubuna hangi meslek gruplarının girdiği belirlenememiştir.

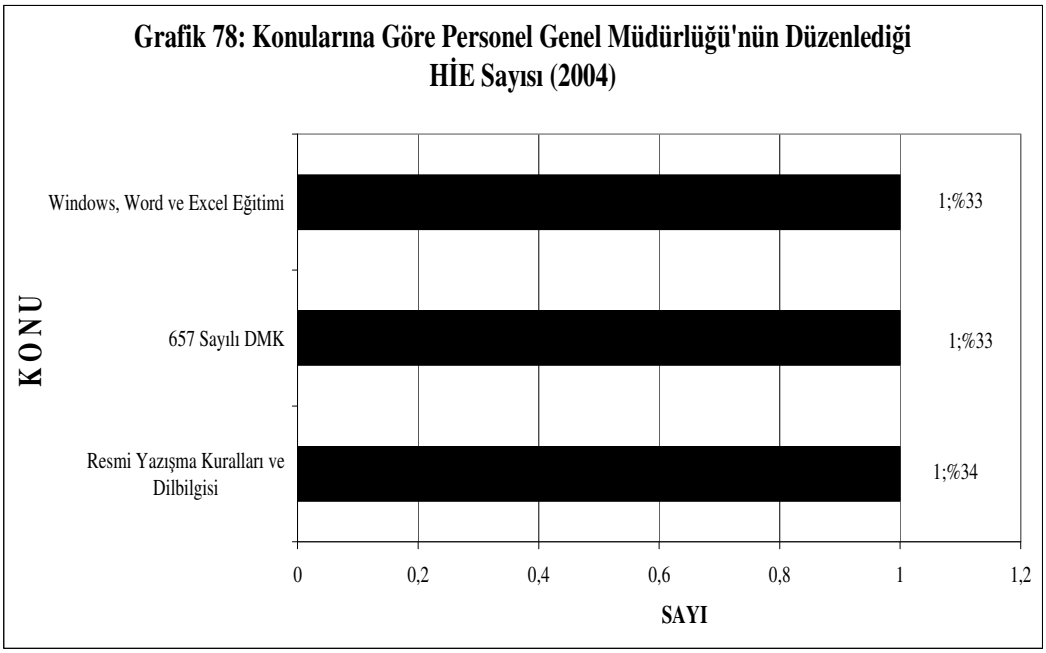

3.3.1.1.c. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2004 yılında toplam 3 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 1050 işgören katılmıştır.

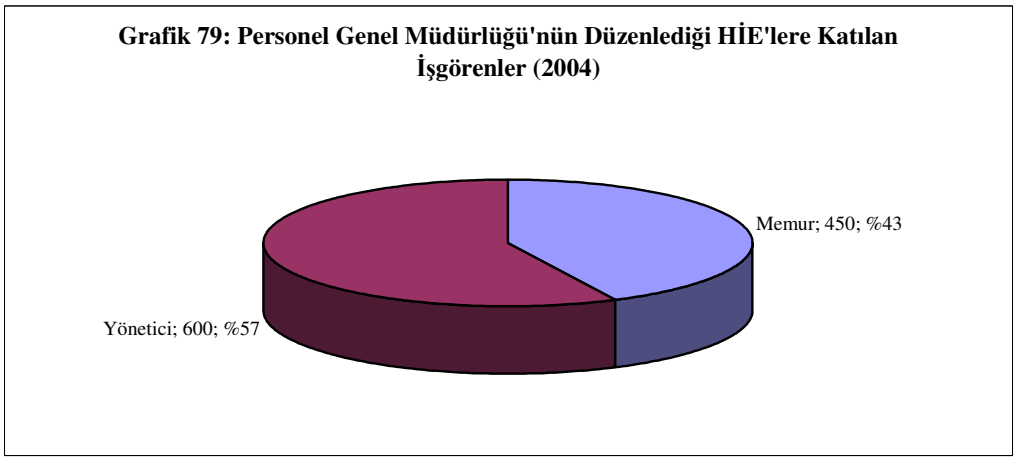
Düzenlenen 3 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 78'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 3 eğitimin 1'ini "Resmi Yazışma Kuralları ve Dilbilgisi Eğitimi" (%34), 1'ini "657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu Eğitimi" (%33) ve 1'ini "Bilgisayar Eğitimi" (%33) konuları oluşturmaktadır.

Eğitimlere katılan toplam 1050 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 79'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 450'sini memur (%43) ve 600'ünü yönetici (%57) oluşturmaktadır.

3.3.1.1.d. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2003 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

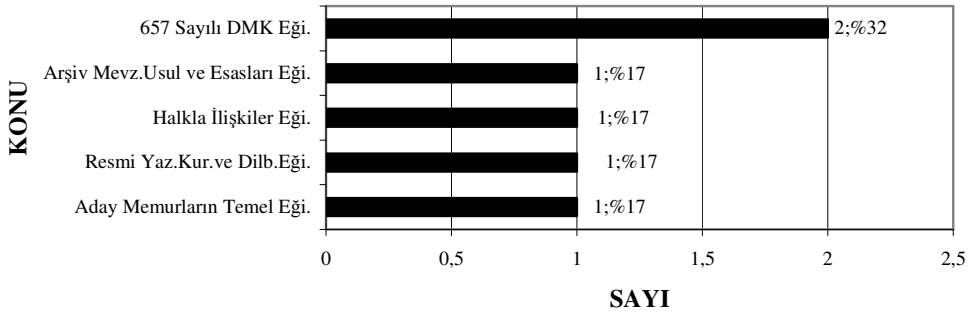
3.3.1.1.e. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2002 yılında toplam 6 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 915 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 6 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 80'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 6 eğitimin 1'ini "Aday Memurların Temel Eğitimi" (%17), 1'ini "Halkla İlişkiler Eğitimi" (%17), 1'ini "Arşiv Mevzuatı Usul ve Esasları Eğitimi" (%17) ve 2'sini "657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu Eğitimi" (%32) konuları oluşturmaktadır.

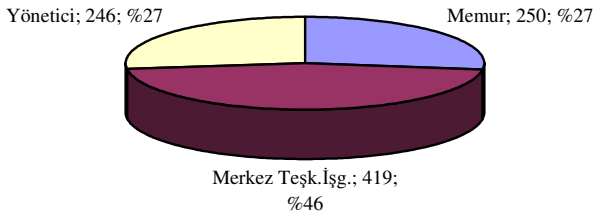
Grafik 80: Konularına Göre Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002)

Eğitimlere katılan toplam 915 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 81'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 250'sini memur (%27), 419'unu merkez teşkilatı işgöreni (%46) ve 246'sını yönetici (%27) oluşturmaktadır.

Grafik 81: Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)

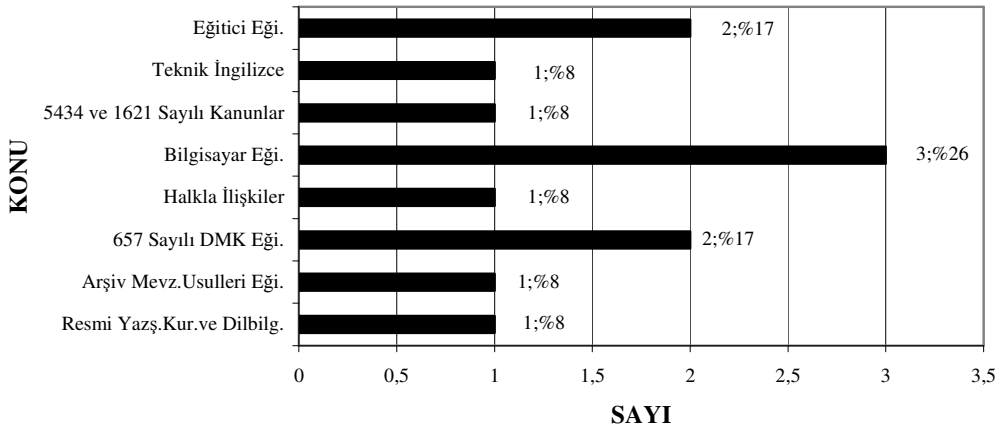
3.3.1.1.f. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılında toplam 12 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 875 işgören katılmıştır. Ancak 2 eğitime katılan işgören sayısı belirlenemediği için bu eğitimlere katılan işgören sayısı 0 kabul edilmiştir.

Düzenlenen 12 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 82'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 12 eğitimin 1'ini "Resmi Yazışma Kuralları ve Dilbilgisi Eğitimi" (%8), 1'ini "Arşiv Mevzuatı Usul ve Esasları Eğitimi" (%8), 2'sini "657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu Eğitimi" (%17), 1'ini "Halkla İlişkiler Eğitimi" (%8), 3'ünü "Bilgisayar Eğitimi", 1'ini "5434 ve 1621 Sayılı Kanunlar" (%8), 1'ini "Teknik İngilizce" (%8) ve 2'sini "Eğitici Eğitimi" (%17) konuları oluşturmaktadır.

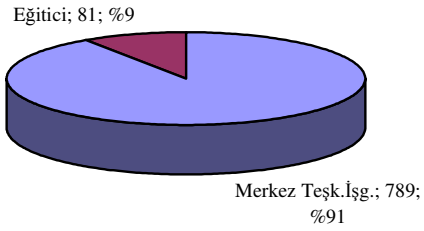
Grafik 82: Konularına Göre Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)

Eğitimlere katılan toplam 870 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 83'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 789'unu merkez teşkilatı işgöreni (%91) ve 81'ini il sağlık müdürlüğü eğitimcileri (%9) oluşturmaktadır.

Grafik 83: Personel Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001)

3.3.1.1.g. Personel Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.3.1.2.Personel Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 15'de gösterilmiştir.

Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 7 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2003 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 870 işgören, 2002 yılında toplam 915 işgören, 2004 yılında toplam 1050 işgören, 2005 yılında toplam 2050 işgören, 2006 yılında toplam 1975 işgören katılmıştır. 2001-2006 yılları arasında düzenlenen eğitimlere toplam 6867 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 1639 memur, 2300 yönetici, 2921 diğer işgören katılmıştır.

Tablo 15: Yıllara Göre Personel Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Ebe	Sağ.Mem.	Sağ. Tekn.	Memur	Yön.	Diğer		
2001	12	-	-	-	-	-	789	-	81	870	13
2002	6	-	-	-	-	-	400	515	-	915	13
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2004	3	-	-	-	-	-	450	600	-	1050	15
2005	10	-	-	-	-	-	-	760	1290	2050	30
2006	4	-	-	-	-	-	-	425	1550	1975	29
Topl.	35	0	0	0	0	0	1639	2300	2921	6867	
% (Yüzde)							24	34	42		

3.3.2. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.3.2.1.İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 52)

- Bakanlık için gerekli araç, gereç ve malzemenin sağlanması ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- Bakanlığın mali işlerle ilgili hizmetlerini yürütmek,
- Sosyal tesislerin kurulması ve yönetimi ile ilgili hizmetleri düzenlemek ve yürütmek,
- Bakanlık işgöreninin ve ailelerinin sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak,
- Genel evrak, arşiv ve haber merkezinin hizmet ve etkinliklerini düzenlemek ve yürütmek,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.3.2.1.a. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

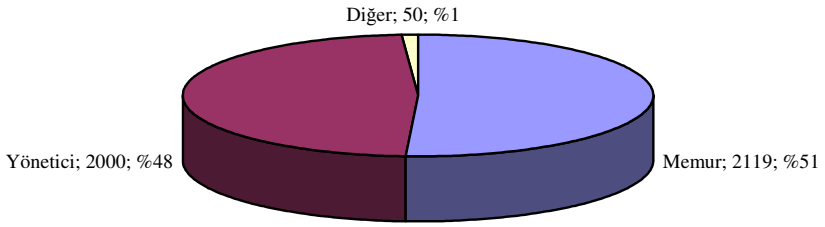
İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 3 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi planlanmıştır. Bu eğitimlere toplam 4169 işgörenin katılması planlanmıştır.

Planlanan 3 eğitim konuları; "Özel Güvenlik Hukuku Eğitimi", "Arşiv Hizmetleri Eğitimi" ve "Ayniyat Talimatnamesi Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılması planlanan toplam 4169 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 84'te gösterilmiştir.

Eğitimlere katılması planlanan işgörenlerin 2119'unu memur (%51), 2000'ini yönetici (%48) ve 50'sini diğer işgören (koruma güvenlik görevlisi) (%1) oluşturmaktadır.

Grafik 84: İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Planladığı HİE'lere Katılacak İşgörenler (2006)

3.3.2.1.b. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

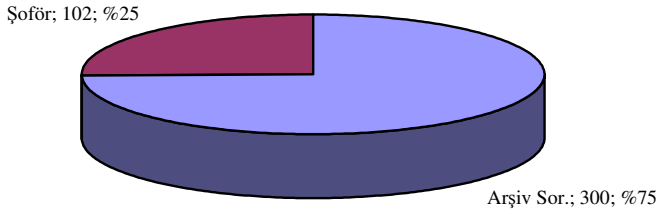
İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından 2005 yılında toplam 2 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 402 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 2 eğitimin konuları; "Arşiv Mevzuatı Eğitimi" ve "Araç, Bakım, İlk Yardım Trafik Davranış Biçimi eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 402 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 85'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 300'ünü hastanelerde çalışan arşiv sorumlusu (%75) ve 102'sini şoför (%25) oluşturmaktadır.

Grafik 85: İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

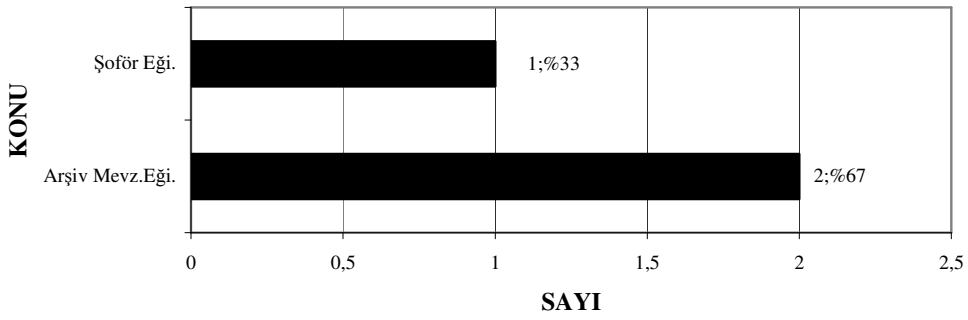
3.3.2.1.c. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından 2004 yılında toplam 3 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 2200 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 3 eğitim konusu ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayıları Grafik 86'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 3 eğitimin 2'sini "Arşiv Mevzuatı Eğitimi" (%67) ve 1'ini "Şoför Eğitimi" (%33) konuları oluşturmaktadır.

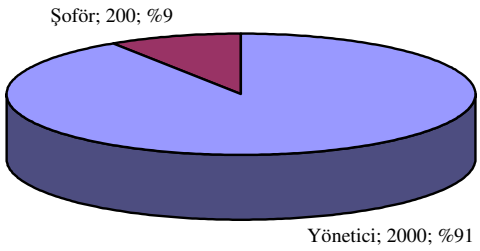
Grafik 86: Konularına Göre İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2004)

Eğitimlere katılan toplam 2200 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 87'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 2000'ini yönetici (%91) ve 200'ünü şoförler (%9) oluşturmaktadır.

Grafik 87: İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

3.3.2.1.d. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

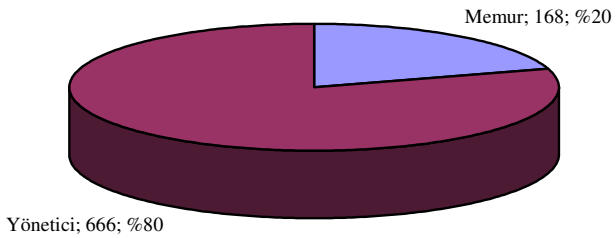
İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından 2003 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 834 işgören katılmıştır.

Düzenlenen eğitimin konusu; "Döner Sermayelerin Kuruluşu, Gelişimi ve Bugünkü Durumu"dur.

Eğitimlere katılan toplam 834 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 88'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 168'ini memur (%20) ve 666'sını yönetici (%80) oluşturmaktadır.

Grafik 88: İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003)

3.3.2.1.e. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından 2002 yılında toplam 1 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 85 işgören katılmıştır.

Düzenlenen eğitimin konusu; "Ödeneklerin Planlanması Eğitimi"dir. Eğitime katılan 85 işgörenin tümü şube müdürüdür.

3.3.2.1.f. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından 2001 yılında toplam hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.3.2.1.g. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.3.2.2.İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 16'da gösterilmiştir.

İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 10 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. 2001 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2002 yılında toplam 85 işgören, 2003 yılında toplam 834 işgören, 2004 yılında toplam 2200 işgören, 2005 yılında toplam 402 işgören ve 2006 yılında toplam 4169 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 50 koruma güvenlik görevlisi, 302 şoför, 2587 memur, 4751 yönetici olmak üzere toplam 7690 işgören katılmıştır.

Tablo 16: Yıllara Göre İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Ebe	Kor. Güv.	Şoför	Memur	Yön.	Diğer		
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2002	1	-	-	-	-	-	-	85	-	85	1
2003	1	-	-	-	-	-	168	666	-	834	11
2004	3	-	-	-	-	200	-	2000	-	2200	29
2005	2	-	-	-	-	102	300	-	-	402	5
2006	3	-	-	-	50	-	2119	2000	-	4169	54
Topl.	10	0	0	0	50	302	2587	4751	0	7690	
% (Yüzde)		-	-	-	1	4	34	61	-		

3.3.3. Savunma Sekreterliği Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı Savunma Sekreterliği'nin işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.3.3.1.Savunma Sekreterliği'nin Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Savunma Sekreterliği'nin görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 53)

- Bakanlığın topyekun savunma ve milli seferberlik hizmetlerini, milli güvenlik amaçlarına uygun olarak bağlı bulunduğu makam adına planlamak ve yürütmek, bu konuda yapılması gereken plan ve çalışmaları kontrol ve takip etmek,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Savunma Sekreterliği'nin 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.3.3.1.a. Savunma Sekreterliği'nin 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Savunma Sekreterliği tarafından 2006 yılında toplam 11 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere toplam 415 işgörenin katılası planlanmıştır.

Düzenlenen 11 eğitimin konusu; "Sevk Tehir İşlemleri ve Sivil Savunma Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 415 işgören il sağlık müdür yardımcıları ve sivil savunma uzmanlarıdır.

3.3.3.1.b. Savunma Sekreterliği'nin 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

Savunma Sekreterliği tarafından 2005 yılında toplam 9 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 370 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 11 eğitimin konusu; "Sivil Savunma Eğitimi"dir.

Eğitimlere katılan toplam 370 işgören, Savunma Sekreterliği işgörenleri ve sivil savunma uzmanlarıdır.

3.3.3.1.c. Savunma Sekreterliği'nin 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Savunma Sekreterliği tarafından 2004 yılında toplam 10 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak bu eğitimlere katılan işgören sayısı belirlenememiştir.

Düzenlenen 11 eğitimin konusu; "Sivil Savunma Eğitimi"dir.

3.3.3.1.d. Savunma Sekreterliği'nin 2003, 2002 ve 2001 Yılları HİE Etkinlikleri

Savunma Sekreterliği tarafından 2003, 2002 ve 2001 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.3.3.1.e. Savunma Sekreterliği'nin 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.3.3.2.Savunma Sekreterliği Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Savunma Sekreterliği tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 17'de gösterilmiştir.

Savunma Sekreterliği tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 32 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2001, 2002 ve 2003 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir. 2004 yılında düzenlenen eğitimlere katılan işgören sayısı belirlenememiştir.

Eğitimlere; 2005 yılında toplam 370, 2006 yılında toplam 415 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 60 Savunma Sekreterliği işgöreni, 517 sivil savunma uzmanı, 218 il sağlık müdür yardımcısı olmak üzere toplam 785 işgören katılmıştır.

Tablo 17: Yıllara Göre Savunma Sekreterliği Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Sav. Sek. İşg.	Siv. Sav. Uzm	İl Sağ. Md. Yrd.	Rönt. Tekn.	Sağ. Tekn.	Memur	Yön.	Diğer		
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2002	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2004	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2005	11	60	310	-	-	-	-	-	-	370	47
2006	11	-	207	208	-	-	-	-	-	415	53
Topl.	32	60	517	208	0	0	0	0	0	785	
% (Yüzde)		8	66	26	-	-	-	-	-		

3.3.4. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.3.4.1.Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 53)

- Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini planlamak ve yürütmek, bu konuda yapılması gereken plan ve çalışmaları kontrol ve takip etmek,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.3.4.1.a. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 7 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere 50 işgören katılması planlanmıştır.

Planlanan 7 eğitim konusu "Bilgisayar Eğitimi"dir ve bu eğitimlere katılacak işgörenlerin tümü ise memurdur.

3.3.4.1.b. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2005 yılında toplam hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

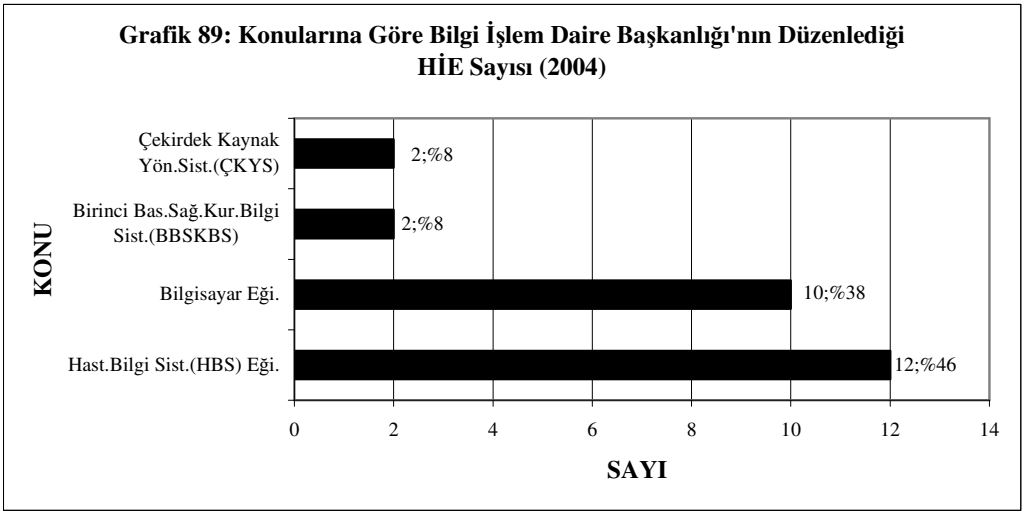
3.3.4.1.c. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2004 yılında toplam 26 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi ve bu eğitimlere 751 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 26 eğitim konusu ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 89'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 26 eğitimin 12'sini "Hastane Bilgi Sistemleri (HBS) Eğitimi" (%46), 10'unu "Bilgisayar Eğitimi" (%38), 2'sini "Birinci Basamak Sağlık Kurumları Bilgi Sistemleri (BBSKBS) Eğitimi" (%8) ve 2'sini "Çekirdek Kaynak Yönetim Sistemleri Eğitimi" (%8) konuları oluşturmaktadır.

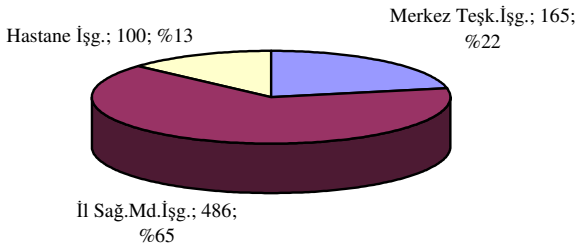
Grafik 89: Konularına Göre Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2004)

Eğitimlere katılan toplam 751 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 90'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 165'ini merkez teşkilatı işgöreni (%22), 486'sını il sağlık müdürlükleri işgörenleri (%65) ve 100'ünü hastanelerdeki ilgili işgören (%13) oluşturmaktadır.

Grafik 90: Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

3.3.4.1.d. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2003 yılında toplam hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.3.4.1.e. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2002 yılında toplam 3 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 342 işgören katılmıştır. Ancak 1 eğitime katılan işgören sayısı verilerine ulaşılamamıştır. Bu nedenle bu eğitime katılan işgören sayısı "0" kabul edilmiştir.

Düzenlenen 3 eğitimin konuları; "Temel Sağlık İstatistikleri Modülü (TSİM)" (%34), "BBSKBS Eğitimi" (%33) ve "Tekdüzen Muhasebe Sistemleri Eğitimi" (%33) dir. Bu konularda 1'er adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Eğitimlere il sağlık müdürlüğü işgörenleri katılmıştır.

3.3.4.1.f. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2001 yılında toplam 2 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 367 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 2 eğitimin konuları; "Web Tasarımı Eğitimi" (%50) ve "BBSKBS Eğitimi" (%50) dir. Bu konularda 1'er adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir.

Eğitimlere katılanların 215'i ilgili birimlerdeki işgörenler ve 152'si bilgi işlem daire başkanlığı işgörenleridir.

3.3.4.1.g. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.3.4.2.Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 18'de gösterilmiştir.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 38 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. 2003 ve 2005 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 367 işgören, 2002 yılında toplam 342 işgören, 2004 yılında toplam 751 işgören ve 2006 yılında toplam 50 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 165 merkez örgütü işgöreni, 828 il sağlık müdürlükleri işgöreni, 100 hastanelerden ilgili işgören, 152 bilgi işlem daire başkanlığı işgöreni, 215 ilgili birim işgöreni olmak üzere toplam 1510 işgören katılmıştır.

Tablo 18: Yıllara Göre Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Merk.Teşk. İşg.	İl Sağ. Md. İşg.	Hast. İşg.	Sağ.Mem.	Bil.İşl. Dai. Bşk. İşg.	İlg. Bir. İşg.	Yön.	Diğer		
2001	2	-	-	-	-	152	215	-	-	367	24
2002	3	-	342	-	-	-	-	-	-	342	23
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2004	26	165	486	100	-	-	-	-	-	751	50
2005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2006	7	-	-	-	-	-	50	-	-	50	3
Topl.	38	165	828	100	0	152	265	0	0	1510	
% (Yüzde)		11	54	7	-	10	18	-	-		

3.3.5. Sağlık Bakanlığı Yardımcı Birimlerinin Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirilmesi (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı yardımcı birimleri tarafından düzenlenen hizmet içi eğitimlerin genel görünümü Tablo 19'da gösterilmiştir. Düzenlenen toplam 115 hizmet içi eğitime, 2087'si ilgili birim işgöreni (%12), 4226'sı memur (%25), 7259'u yönetici (%44), 3273'ü diğer işgören (%19) olmak üzere toplam 16845 işgören katılmıştır. Eğitimlere, en fazla katılım 2006 yılında (%39) olmuştur.

Tablo 19: Yardımcı Birimlerin Düzenlediği HİE Etkinliklerine Katılan İşgören Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı				Topl.	%
		İlgili İşg.	Mem.	Yön.	Diğer		
2001	14	367	789	-	81	1237	7
2002	10	342	400	600	-	1342	8
2003	1	-	168	666	-	834	5
2004	42	751	450	2600	200	4001	24
2005	23	370	300	760	1392	2822	17
2006	25	257	2119	2633	1600	6609	39
Topl.	115	2087	4226	7259	3273	16845	
% (Yüzde)		12	25	44	19		

3.4. Sağlık Bakanlığı'na Bağlı Kuruluşların Düzenledikleri HİE Etkinlikleri

Sağlık Bakanlığı'na bağlı kuruluşların işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasındaki hizmet içi eğitim etkinliklerinin birimlere göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.4.1. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.4.1.1.Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 58-60)

- Bulaşıcı ve salgın hastalıklara karşı hudut kapılarında koruyucu önlemleri almak ve uygulamak,
- Deniz ve çevrenin kirlenmesini önleyici çalışmalar yapmak, önlemler almak,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.4.1.1.a. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2006 yılında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.4.1.1.b. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

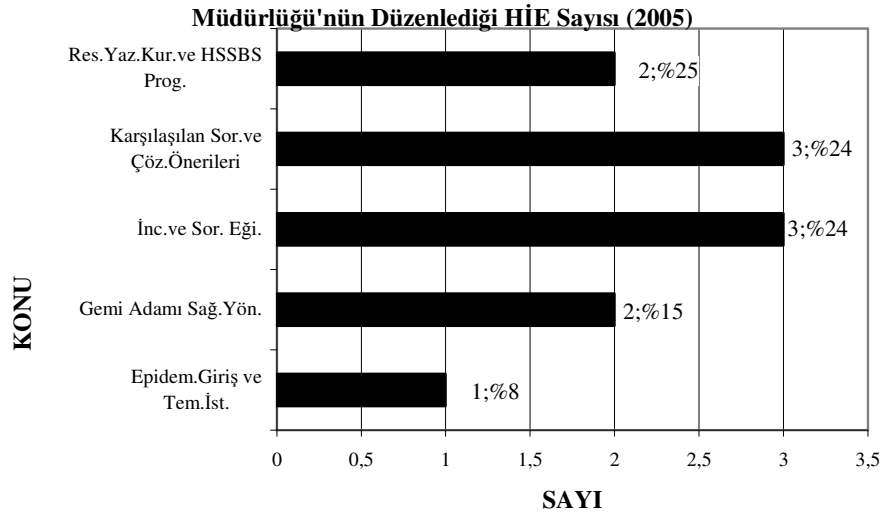
Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılında toplam 13 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 105 işgören katılmıştır. Ancak 2 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitimlere katılımcı sayısı "0" kabul edilmiştir.

Düzenlenen 13 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 91'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 13 eğitimin 1'ini "Epidemiyolojiye Giriş ve Temel İstatistik Eğitimi" (%8), 2'sini "Gemi Adamı Sağlık Yönergesi Eğitimi" (%15), 3'ünü "İncelemeci ve Soruşturmacı Eğitimi" (%24), 3'ünü "Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri Eğitimi" (%24) ve 2'sini "Resmi Yazışma Kuralları ve

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Bilgisayar Sistemleri (HSSBS) Programı Eğitimi" (%25) konuları oluşturmaktadır.

Grafik 91: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2005)

Eğitimlere katılan toplam 105 işgörenin meslek gruplarına ulaşılamadığı için grafikle gösterilememiştir.

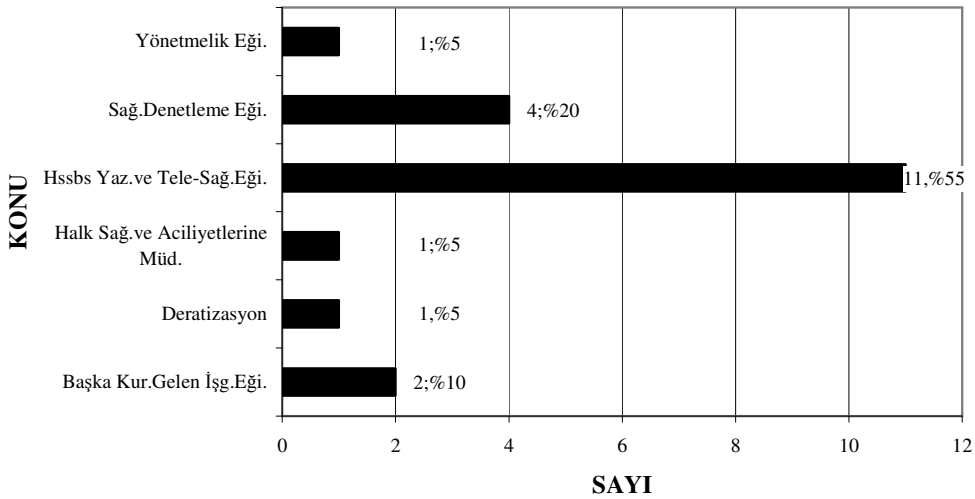
3.4.1.1.c. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2004 yılında toplam 20 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 158 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 20 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 92'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 20 eğitimin 2'sini "Başka Kurumlardan Gelen İşgörenlerin Eğitimi" (%10), 1'ini "Deratizasyon Eğitimi" (%5), 1'ini "Halk Sağlığı ve Aciliyetlerine Müdahale Eğitimi" (%5), 11'ini "HSSBS Yazılım ve Tele-Sağlık Eğitimi" (%55), 4'ünü "Sağlık Denetleme Eğitimi" (%20) ve 1'ini "Yönetmelik Eğitimi" (%5) konuları oluşturmaktadır.

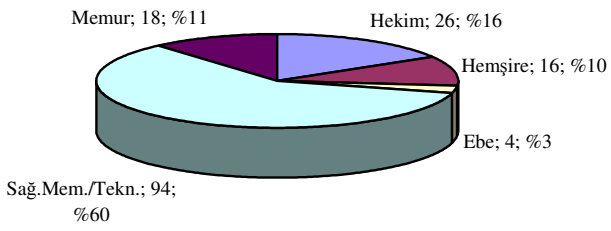
Grafik 92: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2004)

Eğitimlere katılan toplam 158 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 93'de gösterilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 26'sını hekim (%16), 16'sını hemşire (%10), 4'ünü ebe (%3), 94'ünü sağlık memuru/teknisyen (%60) ve 51'ini memur (%11) oluşturmaktadır.

Grafik 93: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

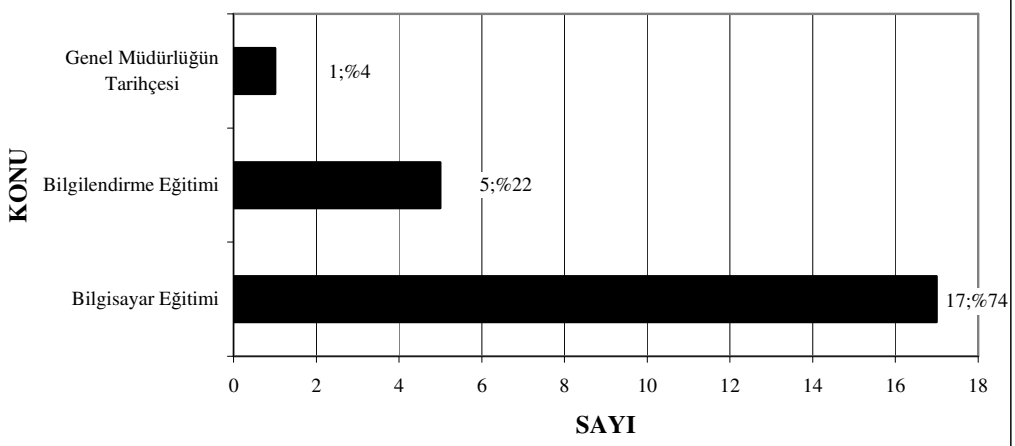
3.4.1.1.d. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2003 yılında toplam 23 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 300 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 23 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı aşağıdaki Grafik 94'te gösterilmiştir.

Düzenlenen 23 eğitimin 17'sini "Bilgisayar Eğitimi" (%17), 5'ini "Bilgilendirme Eğitimi" (%5), 1'ini "Genel Müdürlüğün Tarihçesi Eğitimi" (%1) konuları oluşturmaktadır.

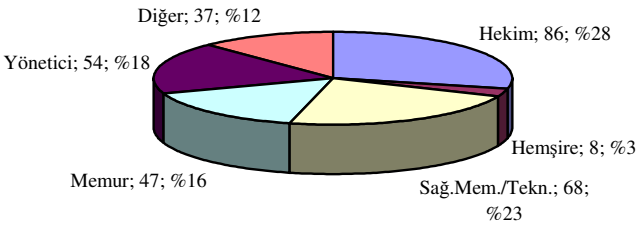
Grafik 94: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2003)

Eğitimlere katılan toplam 300 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 95'de gösterilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 86'sını hekim (%28), 8'ini hemşire (%3), 68'ini sağlık memuru/teknisyen (%23), 47'sini memur (%16), 54'ünü yönetici (%18) ve 37'sini diğer işgören (%12) oluşturmaktadır.

Grafik 95: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2003)

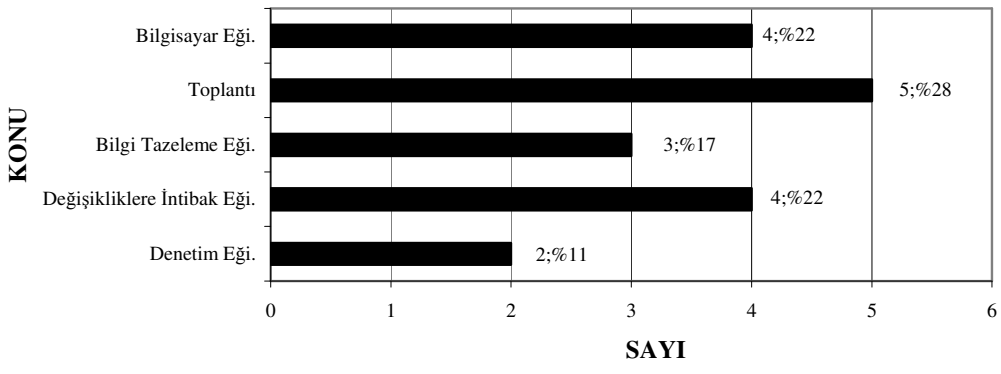
3.4.1.1.e. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2002 Yılı HİE Etkinlikleri

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2002 yılında toplam 18 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 237 işgören katılmıştır.

Düzenlenen 18 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 96'da gösterilmiştir.

Düzenlenen 18 eğitimin 2'sini "Denetim Eğitimi" (%11), 4'ünü "Değişikliklere İntibak Eğitimi" (%22), 3'ünü "Bilgi Tazeleme Eğitimi" (%17), 5'ini "Dönemsel Toplantılar" ve 4'ünü "Bilgisayar Eğitimi" konuları oluşturmaktadır.

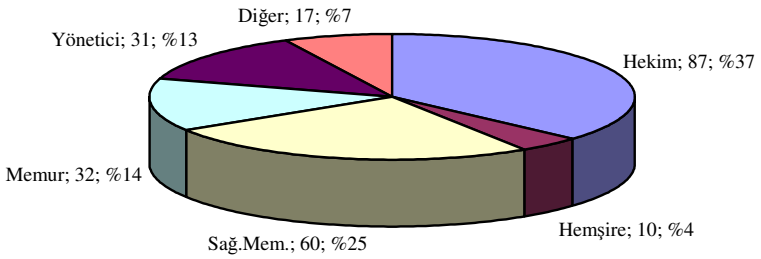
Grafik 96: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2002)

Eğitimlere katılan toplam 237 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 97'de gösterilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 87'sini hekim (%37), 10'unu hemşire (%4), 60'ını sağlık memuru (%25), 32'sini memur (%14), 31'ini yönetici (%13) ve 17'sini diğer işgören (avukat ve mühendis) (%7) oluşturmaktadır.

Grafik 97: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2002)

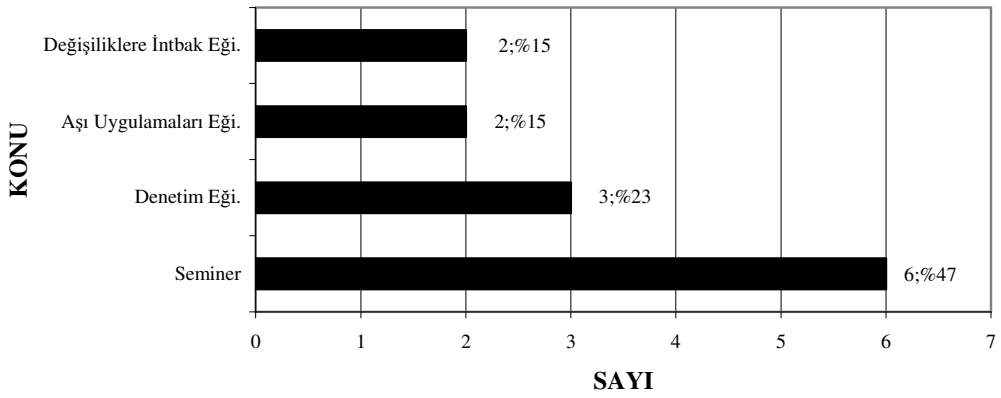
3.4.1.1.f. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2001 Yılı HİE Etkinlikleri

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2001 yılında toplam 13 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere toplam 77 işgören katılmıştır. Ancak 1 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitime katılan işgören sayısı"0" kabul edilmiştir.

Düzenlenen 13 eğitimin konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 98'te gösterilmiştir.

Düzenlenen 13 eğitimin 6'sını "Seminer Eğitimi" (%47), 3'ünü "Denetim Eğitimi" (%23), 2'sini "Aşı Uygulamaları Eğitimi" (%15) ve 2'sini "Değişikliklere İntibak Eğitimi" (%15) konuları oluşturmaktadır.

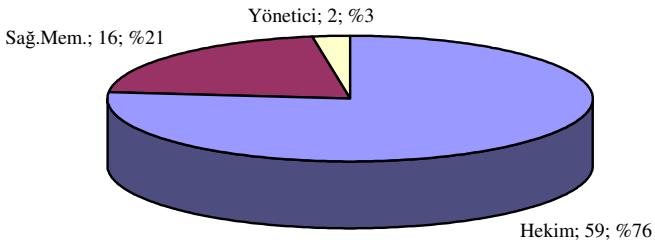
Grafik 98: Konularına Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE Sayısı (2001)

Eğitimlere katılan toplam 77 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 99'da gösterilmiştir.

Eğitime katılan işgörenlerin 59'unu hekim (%76), 16'sını sağlık memuru (%21) ve 2'sini yönetici (%3) oluşturmaktadır.

Grafik 99: Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2001)

3.4.1.1.g. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.4.1.2.Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 20'de gösterilmiştir.

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 87 hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Ancak 2006 yılında yapılması planlanan eğitim yoktur.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 77 işgören, 2002 yılında toplam 237 işgören, 2003 yılında toplam 300 işgören, 2004 yılında toplam 158 işgören, 2005 yılında toplam 105 işgören katılmıştır. 2001-2006 yılları arasında düzenlenen eğitimlere toplam 877 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 7291 hekim, 4025 hemşire, 3901 ebe, 1162 anestezi teknisyeni, 200 diyetisyen, 2594 yardımcı sağlık işgöreni, 2124 yönetici ve 2070 diğer işgören katılmıştır.

Tablo 20: Yıllara Göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	% Yüzde
		Hekim	Hemşire	Ebe	Sağ.Mem.	Sağ. Tekn.	Memur	Yön.	Diğer		
2001	13	59	-	-	16	-	-	2	-	77	9
2002	18	87	10	-	60	-	32	31	17	237	27
2003	23	86	8	-	35	18	47	54	52	300	34
2004	20	26	16	4	51	43	18	-	-	158	18
2005	13	-	-	-	-	-	-	-	-	105	12
2006	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Topl.	87	258	34	4	146	61	97	87	69	877	
% (Yüzde)		34	4	1	19	8	13	12	9		

3.4.2. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı (RSHMB) Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler aşağıda gösterilmiştir.

3.4.2.1.Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın Yıllara Göre HİE Etkinlikleri

Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın görevleri: (Bardak ve Ark., 2002, s.: 65)

- Koruyucu hekimliğin gerektirdiği aşı, serum ve biyolojik maddeleri üretmek,
- Her türlü ilaç ve kozmetiklerin, biyolojik maddelerin kontrolünü yapmak, araştırma ve laboratuvar hizmetlerini yürütmek, gıda kontrol ve beslenme hizmetlerinin gerektirdiği araştırma ve laboratuvar hizmetlerini yürütmek,
- Zehir kontrol ve araştırma hizmetlerini yürütmek,
- Tababet ve uzmanlık tüzüğü uyarınca uzmanlık eğitimi vermek,
- İşgörenin hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak,
- Bakanlıkça verilen benzeri görevleri yapmak.

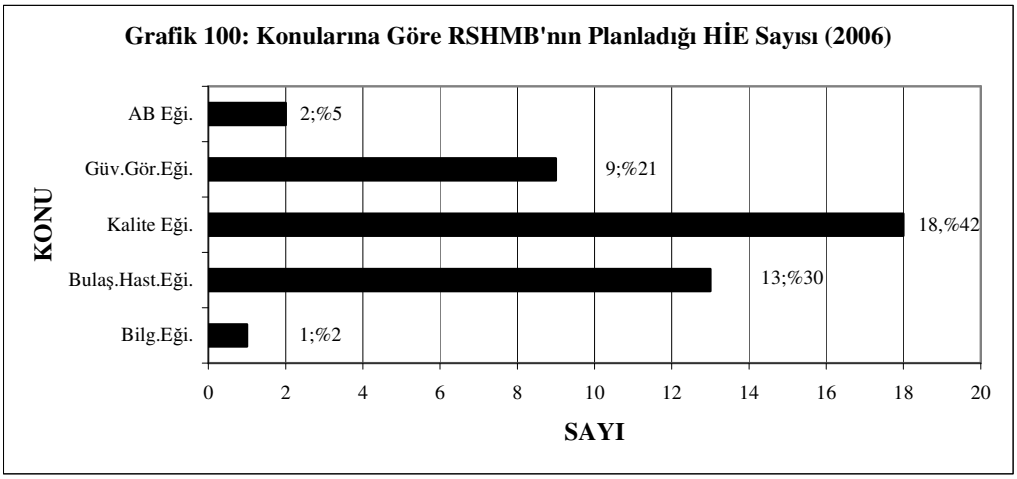
Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2001-2006 yılları arasında düzenlediği hizmet içi eğitim etkinliklerinin yıllara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

3.4.2.1.a. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2006 Yılı HİE Etkinlikleri

Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı tarafından 2006 yılında toplam 43 adet hizmet içi eğitim düzenlenmesi planlanmıştır. Ancak 19 eğitime katılan işgören sayısına ulaşılamamıştır. Geri kalan 24 eğitime katılması planlanan toplam işgören sayısı 905'tir.

Planlanan 43 eğitim konusu ve bu konularda planlanan eğitim sayıları Grafik 100'de gösterilmiştir.

Planlanan 14 eğitimin 1'ini "Bilgisayar Eğitimi" (%2), 13'ünü "Bulaşıcı Hastalıklar Eğitimi" (%30), 18'ini "Kalite Eğitimi" (%42), 9'unu "Güvenlik Görevlisi Eğitimi" (%21) ve 2'sini "Avrupa Birliği Eğitimi" (%5) konuları oluşturmaktadır.

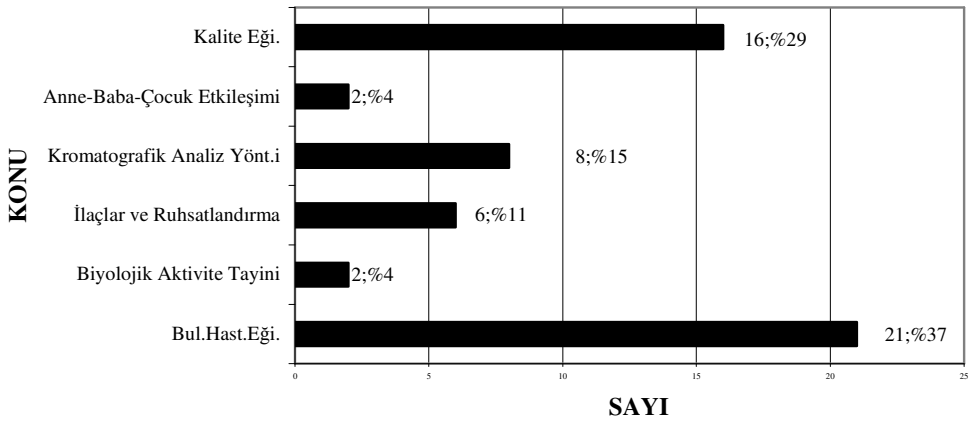
3.4.2.1.b. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2005 Yılı HİE Etkinlikleri

Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı tarafından 2005 yılında toplam 55 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 2063 işgören katılmıştır. Ancak 4 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitimlere katılan işgören sayısı "0" kabul edilmiştir.

Düzenlenen 55 eğitim konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 101'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 55 eğitimin 21'ini "Bulaşıcı Hastalıklar Eğitimi" (%37), 2'sini "Biyolojik Aktivite Tayini Eğitimi" (%4), 6'sını "İlaçlar ve Ruhsatlandırma Eğitimi" (%11), 8'ini "Kromatografik Analiz Yöntemleri Eğitimi" (%15), 2'sini "Anne-Baba Çocuk Etkileşimi Eğitimi" (%4) ve 16'sını "Kalite Eğitimi" (%29) konuları oluşturmaktadır.

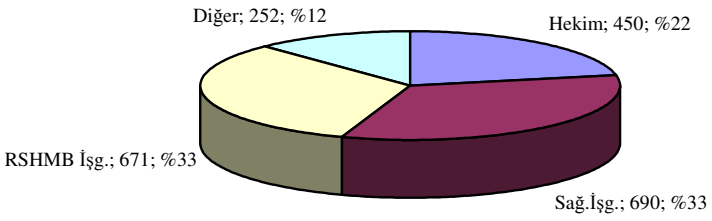
Grafik 101: Konularına Göre RSHMB'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2005)

Eğitimlere katılan toplam 2063 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 102'de gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 450'sini hekim (%22), 690'ını sağlık işgöreni (%33), 671'ini RSHMB işgörenleri (%33) ve 252'sini diğer işgören (%12) oluşturmaktadır.

Grafik 102: RSHMB'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2005)

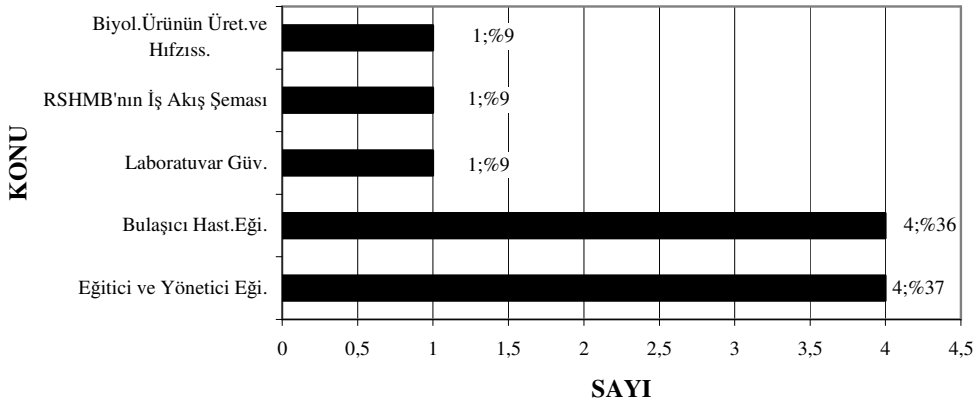
3.4.2.1.c. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2004 Yılı HİE Etkinlikleri

Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı tarafından 2004 yılında toplam 11 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 609 işgören katılmıştır. Ancak 1 eğitime katılan işgören sayısı belirlenememiştir. Bu nedenle bu eğitimlere katılan işgören sayısı "0" kabul edilmiştir.

Düzenlenen 11 eğitim konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 103'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 11 eğitimin 4'ünü "Eğitici ve Yönetici Eğitimi" (%37), "Bulaşıcı Hastalıklar Eğitimi" (%36), 1'ini "Laboratuar Güvenliği Eğitimi" (%9), 1'ini "RSHMB'nın İş Akış Şeması Eğitimi" (%9), 1'ini "Biyolojik Ürünlerin Üretimi ve Hıfzıssıhhası Eğitimi" (%9) konuları oluşturmaktadır.

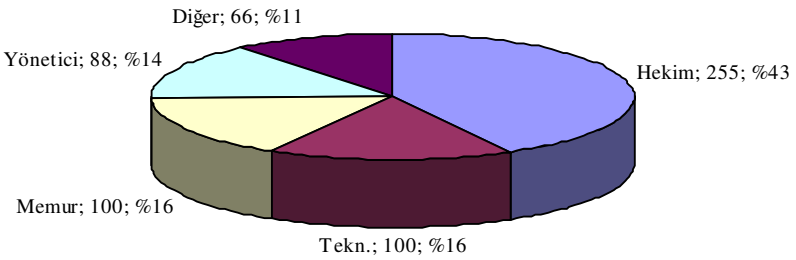
Grafik 103: Konularına Göre RSHMB'nın Düzenlediği HİE Sayısı (2004)

Eğitimlere katılan toplam 609 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 104'te gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 255'ini hekim (%43), 100'ünü laboratuar teknisyeni (%16), 100'ünü memur (%16), 88'ini yönetici (%14), 66'sını diğer işgören (%11) oluşturmaktadır.

Grafik 104: RSHMB'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan İşgörenler (2004)

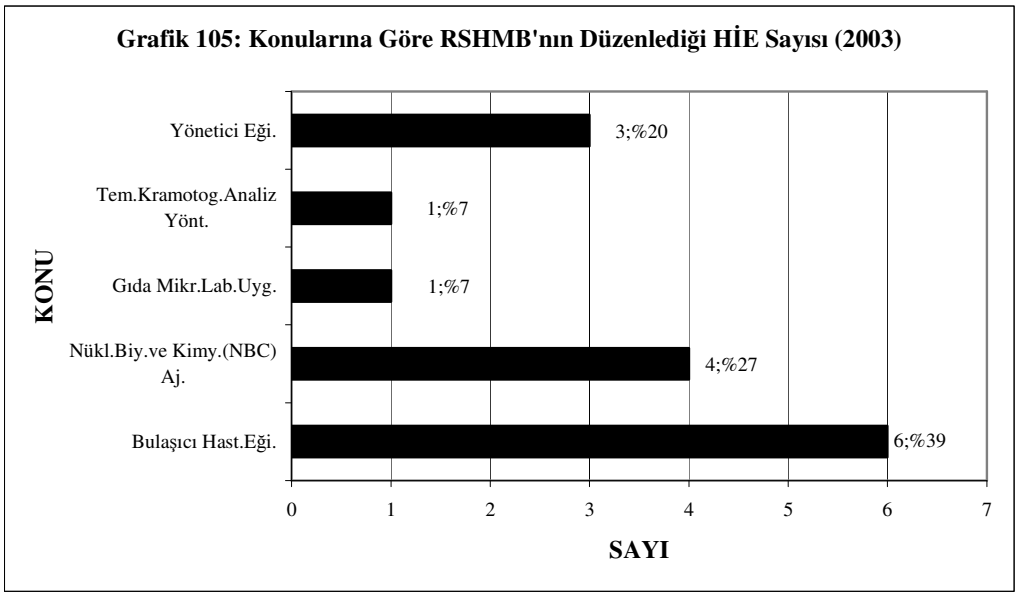

3.4.2.1.d. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2003 Yılı HİE Etkinlikleri

Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı tarafından 2003 yılında toplam 15 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiş ve bu eğitimlere 530 işgören katılmıştır.

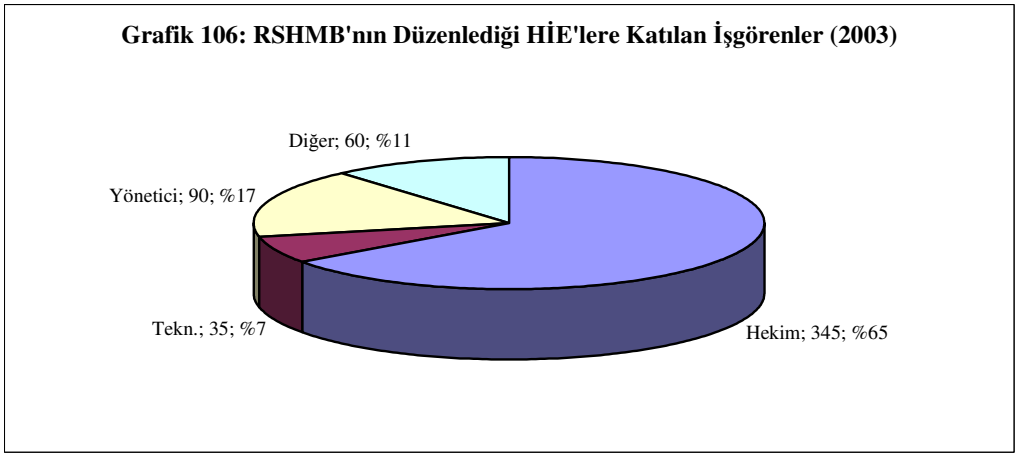
Düzenlenen 15 eğitim konuları ve bu konularda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı Grafik 105'de gösterilmiştir.

Düzenlenen 15 eğitimin 6'sını "Bulaşıcı Hastalıklar Eğitimi" (%39), 4'ünü "Nükleer ve Biyolojik ve Kimyasal Ajanlar Eğitimi" (%27), 1'ini "Gıda Mükrobiyolojisi Laboratuar Uygulamaları Eğitimi" (%7), 1'ini "Temel Kramotografik Analiz Yöntemleri Eğitimi" (%7), 3'ünü "Yönetici Eğitimi" (%20) konuları oluşturmaktadır.

Eğitimlere katılan toplam 530 işgörenin meslek gruplarına göre dağılımı Grafik 106'da gösterilmiştir.

Eğitimlere katılan işgörenlerin 345'ini hekim (%65), 35'ini teknisyen (%7), 90'ını yönetici (%17) ve 60'ını diğer işgören (%11) oluşturmaktadır.

3.4.2.1.e. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2001, 2002 Yılları HİE Etkinlikleri

Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı tarafından 2001 ve 2002 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

3.4.2.1.f. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nın 2000 Yılı ve Öncesi HİE Etkinlikleri

Bu konuda literatür taraması ve yetkililerle yüzyüze yapılan görüşmeler sonrasında bilgiye ulaşılamamıştır.

3.4.2.2.Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı Tarafından 2001-2006 Yılları Arasında Yapılan HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine genel bir bakış Tablo 21'de gösterilmiştir.

Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında toplam 124 adet hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. 2001 ve 2002 yıllarında hizmet içi eğitim düzenlenmemiştir.

Eğitimlere; 2003 yılında toplam 530 işgören, 2004 yılında toplam 603 işgören, 2005 yılında toplam 2063 işgören ve 2006 yılında toplam 905 işgören katılmıştır.

Eğitimlere, toplam 1050 hekim, 771 merkez örgütü işgöreni, 560 teknik işgören, 115 laboratuvar teknisyeni, 30 biyolog, 178 yönetici, 492 diğer işgören olmak üzere toplam 4101 işgören katılmıştır.

Tablo 21: Yıllara Göre Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı Tarafından Düzenlenen HİE Etkinlikleri (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.	%
		Hekim	Hemşire	Merk. Teş. İşg.	Tekn. İşg.	Lab. Tekn.	Biyolog	Yön.	Diğer		Yüzde
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2002	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2003	15	345	-	-	20	15	30	90	30	530	13
2004	11	255	-	100	-	100	-	88	60	603	15
2005	55	450	-	671	540	-	-	-	402	2063	50
2006	43	-	-	-	-	-	-	-	-	905	22
Topl.	124	1050	0	771	560	115	30	178	492	4101	
% (Yüzde)		32	-	24	18	4	1	6	15		

3.4.3. Sağlık Bakanlığı'na Bağlı Kuruluşların Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirilmesi (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı'na bağlı kuruluşlar tarafından düzenlenen hizmet içi eğitimlerin genel görünümü Tablo 22'de gösterilmiştir. Düzenlenen toplam 211 hizmet içi eğitime, 1308'i hekim (%27), 38'i hemşire ve ebe (%1), 898'i sağlık memuru, teknisyen ve yardımcı sağlık işgöreni (%18), 868'i memur (%18), 265'i yönetici (%5), 1496'sı diğer işgören (%31) olmak üzere toplam 4873 işgören katılmıştır. Eğitimlere, en fazla katılım 2005 yılında (%41) olmuştur.

Tablo 22: Bağlı Kuruluşların Düzenlediği HİE Etkinliklerine Katılan İşgören Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı						Topl.	%
		Hekim	Hemş./ Ebe	Sağ.Mem./ Tekn./ Yard. Sağ. İşg.	Mem.	Yön.	Diğer		Yüzde
2001	13	59	-	16	-	2	-	77	2
2002	18	87	10	60	32	31	17	237	5
2003	38	431	8	88	47	144	112	830	17
2004	31	281	20	194	118	88	60	761	16
2005	68	450	-	540	671	-	402	2063	41
2006	43	-	-	-	-	-	905	905	19
Topl.	211	1308	38	898	868	265	1496	4873	
% (Yüzde)		27	1	18	18	5	31		

3.5. Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE Etkinliklerinin Genel Değerlendirmesi

Sağlık Bakanlığı'nın işgörenlerine yönelik 2001-2006 yılları arasındaki hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin veriler Tablo 19'da gösterilmiştir.

Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen toplam 1887 eğitime, toplam 15558 hekim (%19), 10004 hemşire (%12), 4568 ebe (%6), 1646 sağlık memuru (%2), 2426 teknisyen (%3), 9438 memur (%12), 13880 yönetici (%17), 22662 diğer işgören (%29) olmak üzere toplam 80182 işgören katılmıştır.

Yönetici grubuna il sağlık müdürleri, il sağlık müdür yardımcıları daire başkanları, şube müdürleri, v.b. meslek grupları girmektedir.

Diğer işgören sınıfına ise; mühendis, diyetisyen, yardımcı sağlık işgöreni, v.b. girmektedir. Yardımcı sağlık işgöreni grubunun kimlerden oluştuğu araştırılmış, hekim dışındaki tüm meslek gruplarının bu sınıfa girebileceği verisi elde edilmiştir.

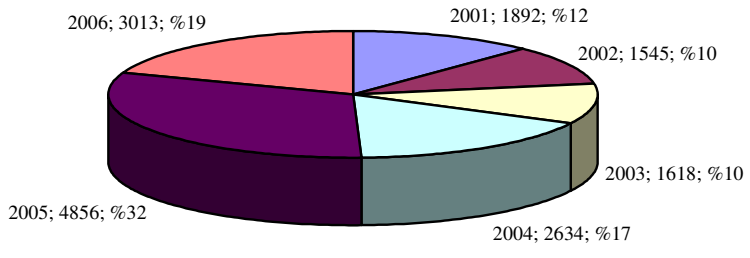
Tablo 23: Yıllara Göre Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine Katılan İşgören Sayısı (2001-2006)

Yıllar	HİE Sayı	HİE Katılan İşgören Sayısı								Topl.
		Hekim	Hemşire	Ebe	Sağ. Mem.	Tekn.	Mem.	Yön.	Diğer	
2001	509	1892	1368	450	16	97	2346	709	7578	14456
2002	224	1545	1517	889	60	472	834	1680	4570	11567
2003	312	1618	1438	220	467	56	959	2009	550	7317
2004	253	2634	1726	1046	241	1042	1424	4100	584	12797
2005	331	4856	1969	860	414	647	1499	2353	4465	17063
2006	258	3013	1986	1103	448	112	2376	3029	4915	16982
Topl.	1887	15558	10004	4568	1646	2426	9438	13880	22662	80182
% (Yüzde)		19	12	6	2	3	12	17	29	

Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan hekim sayısının yıllara göre dağılımı Grafik 107'de gösterilmiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 1892 hekim (%12), 2002 yılında toplam 1545 hekim (%10), 2003 yılında toplam 1618 hekim (%10), 2004 yılında toplam 2634 hekim (%17), 2005 yılında toplam 4856 hekim (%32), 2006 yılında toplam 3013 hekim (%19) olmak üzere toplam 15558 hekim katılmıştır.

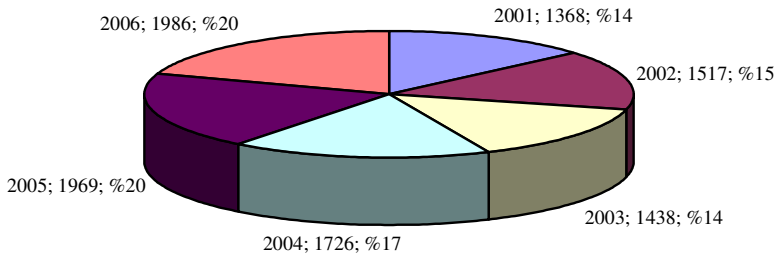
Grafik 107: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Hekim Sayısı (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan hemşire sayısının yıllara göre dağılımı Grafik 108'de gösterilmiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 1368 hemşire (%14), 2002 yılında toplam 1517 hemşire (%15), 2003 yılında toplam 1438 hemşire (%14), 2004 yılında toplam 1726 hemşire (%17), 2005 yılında toplam 1969 hemşire (%20), 2006 yılında toplam 1986 hemşire (%20) olmak üzere toplam 10004 hemşire katılmıştır.

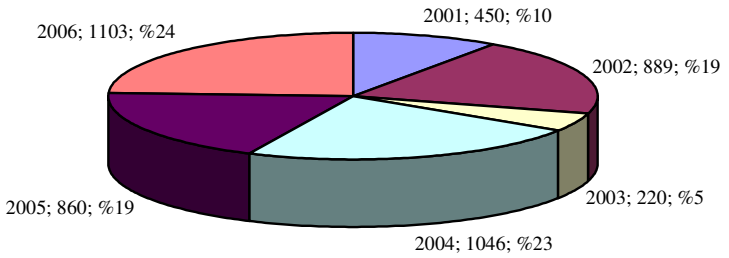
Grafik 108: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Hemşire Sayısı (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan ebe sayısının yıllara göre dağılımı Grafik 109'da gösterilmiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 450 ebe (%10), 2002 yılında toplam 889 ebe (%19), 2003 yılında toplam 220 ebe (%5), 2004 yılında toplam 1046 ebe (%23), 2005 yılında toplam 860 ebe (%19), 2006 yılında toplam 1103 ebe (%24) olmak üzere toplam 4568 ebe katılmıştır.

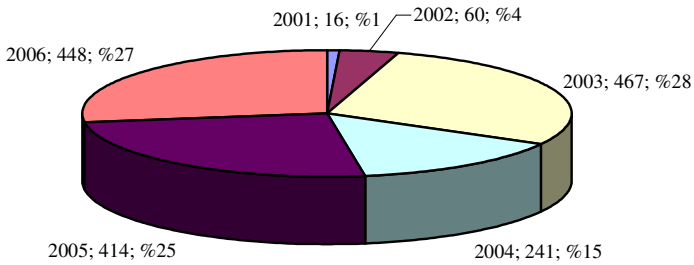
Grafik 109: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Ebe Sayısı (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan sağlık memuru sayısının yıllara göre dağılımı Grafik 110'da gösterilmiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 16 sağlık memuru (%1), 2002 yılında toplam 60 sağlık memuru (%4), 2003 yılında toplam 467 sağlık memuru (%28), 2004 yılında toplam 241 sağlık memuru (%15), 2005 yılında toplam 414 sağlık memuru (%25), 2006 yılında toplam 448 sağlık memuru (%27) olmak üzere toplam 1646 sağlık memuru katılmıştır.

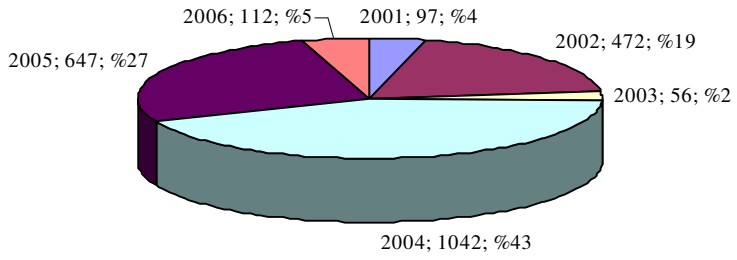
Grafik 110: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Sağlık Memuru Sayısı (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan teknisyen sayısının yıllara göre dağılımı Grafik 111'de gösterilmiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 97 teknisyen (%4), 2002 yılında toplam 472 teknisyen (%19), 2003 yılında toplam 56 teknisyen (%2), 2004 yılında toplam 1042 teknisyen (%43), 2005 yılında toplam 647 teknisyen (%27), 2006 yılında toplam 112 teknisyen (%5) olmak üzere toplam 2426 teknisyen katılmıştır.

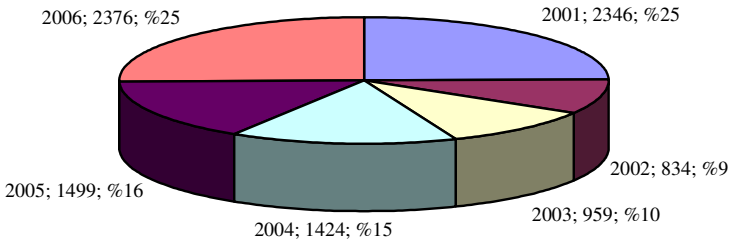
Grafik 111: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Teknisyen Sayısı (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan memur sayısının yıllara göre dağılımı Grafik 112'de gösterilmiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 2346 memur (%25), 2002 yılında toplam 834 memur (%9), 2003 yılında toplam 959 memur (%10), 2004 yılında toplam 1424 memur (%15), 2005 yılında toplam1499 memur (%16), 2006 yılında toplam 2376 memur (%25) olmak üzere toplam 9438 memur katılmıştır.

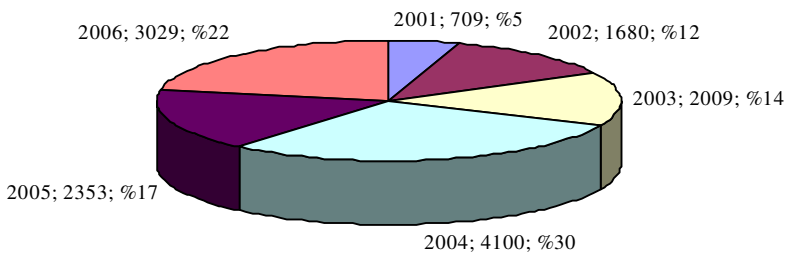
Grafik 112: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Memur Sayısı (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan yönetici sayısının yıllara göre dağılımı Grafik 113'de gösterilmiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 709 yönetici (%5), 2002 yılında toplam 1680 yönetici (%12), 2003 yılında toplam 2009 yönetici (%14), 2004 yılında toplam 4100 yönetici (%30), 2005 yılında toplam 2353 yönetici (%17), 2006 yılında toplam 3029 yönetici (%22) olmak üzere toplam 13880 yönetici katılmıştır.

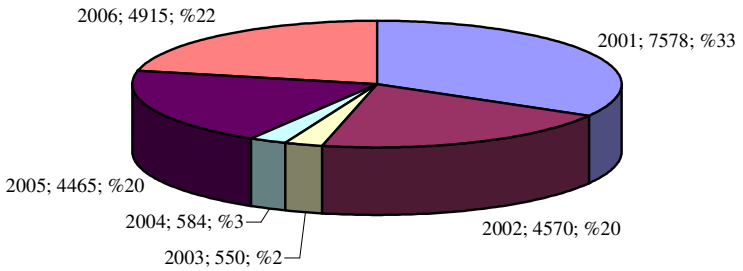
Grafik 113: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Yönetici Sayısı (2001-2006)

Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan diğer işgören sayısının yıllara göre dağılımı Grafik 114'de gösterilmiştir.

Eğitimlere; 2001 yılında toplam 7578 diğer işgörenler (%33), 2002 yılında toplam 4570 diğer işgörenler (%20), 2003 yılında toplam 550 diğer işgörenler (%2), 2004 yılında toplam 584 diğer işgörenler (%3), 2005 yılında toplam 4465 diğer işgörenler (%20), 2006 yılında toplam 4915 diğer işgörenler (%22) olmak üzere toplam 22662 diğer işgörenler katılmıştır.

Grafik 114: Sağlık Bakanlığı'nın Düzenlediği HİE'lere Katılan Diğer İşgören Sayısı (2001-2006)

4. TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı, Sağlık Bakanlığı'nda düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerini incelemektir. Bu amaca dönük olarak 2001-2006 yılları arasında Sağlık Bakanlığı'nda düzenlenen hizmet içi eğitim planlarına ulaşılmış ve bu planlardan betimsel nitelikte bir araştırma yapılmıştır. Hizmet içi eğitim planları; düzenlenen eğitimlerin konularına, eğitimlere katılan toplam işgören sayısına ve eğitimlere katılan işgörenlerin meslek gruplarına göre dağılımı açısından incelenmiştir. 2001-2006 yılları arasında eğitimlere katılan toplam işgören sayısı 80182 olarak belirlenmiştir.

Türkiye ekonomisinde hizmet veren tüm kamu ve özel kuruluşların bireysel ve örgütsel gelişmelerinde büyük katkı sağlayacak hizmet içi eğitim etkinliklerini önemseyerek, önemle ele almaları ulusal kalkınma açısından büyük önem taşımaktadır. Hizmet içi eğitimin önemini Pehlivan (1997) nin araştırması da desteklemektedir.

AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- Eğitim konularının büyük çoğunluğunu NRP, RİA ve MR konuları oluşturmaktadır. Bu verilere göre AÇSAP Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitimleri ağırlıklı olarak geliştirme eğitimi olduğu söylenebilir.
- En fazla eğitim 2001 yılında düzenlenmiştir (111).
- Eğitimlere en fazla katılım 2005 yılında (%21) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hekimler (%31) oluşturmaktadır.

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2006 yılında eğitim düzenlenmesi planlanmamaktadır ve eğitim konularının büyük çoğunluğunu bilgisayar eğitimi ve HSSBS eğitimi konuları oluşturmaktadır. Bu verilere göre Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitimleri ağırlıklı olarak özel alan eğitimi olduğu söylenebilir.
- En fazla eğitim 2003 yılında düzenlenmiştir (23).

- Eğitimlere en fazla katılım 2003 yılında (%34) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hekimler (%34) oluşturmaktadır.

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2003, 2004 ve 2005 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve eğitim konularının büyük çoğunluğunu standart tanı ve tedavi protokolleri konusu oluşturmaktadır.
- En fazla eğitim 2001 yılında düzenlenmiştir (5).
- Eğitimlere en fazla katılım 2002 yılında (%80) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu diğer işgörenler (%42) oluşturmaktadır.

Personel Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2003 yılında eğitim düzenlenmemiştir ve eğitim konularının genel olarak kendi arasında düzenli dağılım gösterdiği görülmektedir. Eğitimlerin oryantasyon, geliştirme, temel, yükselme, özel alan eğitimi türlerinde olduğu görülmektedir.
- En fazla eğitim 2001 yılında düzenlenmiştir (12).
- Eğitimlere en fazla katılım 2005 yılında (%30) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu diğer işgörenler (%42) oluşturmaktadır.

Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2003 yılında eğitim düzenlenmemiştir ve eğitim konularının büyük çoğunluğunu eğitici eğitimi oluşturmaktadır. Bu verilere göre Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitimler ağırlıklı olarak özel alan eğitimi olduğu söylenebilir.
- En fazla eğitim 2001 yılında düzenlenmiştir (209).
- Eğitimlere en fazla katılım 2001 yılında (%52) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu eğitici ekip (%74) oluşturmaktadır.

Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- Düzenlenen eğitim konularının genel olarak kendi arasında düzenli dağılım gösterdiği görülmektedir. Verilere göre Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitimleri ağırlıklı olarak geliştirme eğitimi olduğu söylenebilir.
- En fazla eğitim 2003 yılında düzenlenmiştir (242).
- Eğitimlere en fazla katılım 2003 yılında (%28) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hemşireler (%31) oluşturmaktadır.

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- Düzenlenen eğitim konularının genel olarak kendi arasında düzenli dağılım gösterdiği görülmektedir. Verilere göre düzenlenen eğitimlerin ağırlıklı olarak geliştirme eğitimi olduğu söylenebilir.
- En fazla eğitim 2005 yılında düzenlenmiştir (304).
- Eğitimlere en fazla katılım 2004 yılında (%35) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hekimler (%35) oluşturmaktadır.

Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2001 ve 2003 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının genel olarak kendi arasında düzenli dağılım gösterdiği görülmektedir. Verilere göre düzenlenen eğitimlerin ağırlıklı olarak özel alan eğitimi olduğu söylenebilir.
- En fazla eğitim 2005 yılında düzenlenmiştir (56).
- Eğitimlere en fazla katılım 2005 yılında (%70) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı işgörenleri (%65) oluşturmaktadır.

APK tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2001, 2002 ve 2003 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının genel olarak kendi arasında düzenli dağılım gösterdiği

görülmektedir. Verilere göre düzenlenen eğitimlerin ağırlıklı olarak özel alan eğitimi olduğu söylenebilir.

- En fazla eğitim 2006 yılında düzenlenmiştir (9).
- Eğitimlere en fazla katılım 2006 yılında (%49) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu yöneticiler (%57) oluşturmaktadır.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2003 ve 2005 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının genel olarak kendi arasında düzenli dağılım gösterdiği görülmektedir. Verilere göre düzenlenen eğitimlerin ağırlıklı olarak özel alan eğitimi olduğu söylenebilir.
- En fazla eğitim 2004 yılında düzenlenmiştir (26).
- Eğitimlere en fazla katılım 2004 yılında (%50) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu il sağlık müdürlükleri işgörenleri (%54) oluşturmaktadır.

Dış İlişkiler Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2001, 2002, 2003, 2004 ve 2005 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve 2006 yılında düzenlenen eğitimlerin konusunu ağırlıklı olarak sağlık yönetimi eğitimi oluşturmaktadır. Bu eğitim türü geliştirme eğitimi türündedir.

İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2001 yılında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının genel olarak arşiv mevzuat eğitimi oluşturmaktadır.
- En fazla eğitim 2004 ve 2006 yıllarında düzenlenmiştir (3).
- Eğitimlere en fazla katılım 2006 yılında (%54) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu yöneticiler (%61) oluşturmaktadır.

Kanser Savaş Daire Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2001 yılında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının genel olarak kanser eğitimi geliştirme oluşturmaktadır. .
- En fazla eğitim 2005 yılında düzenlenmiştir (40).
- Eğitimlere en fazla katılım 2005 yılında (%50) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hekimler (%50) oluşturmaktadır.

Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2001 ve 2002 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının çoğunluğunu bulaşıcı hastalıklar eğitimi geliştirme oluşturmaktadır. .
- En fazla eğitim 2005 yılında düzenlenmiştir (55).
- Eğitimlere en fazla katılım 2005 yılında (%50) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hekimler (%32) oluşturmaktadır.

Sıtma Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- Düzenlenen eğitim konularının çoğunluğunu sıtma eğitimi geliştirme oluşturmaktadır. .
- En fazla eğitim 2002 yılında düzenlenmiştir (23).
- Eğitimlere en fazla katılım 2002 yılında (%55) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu laboratuar teknisyenleri (%19) oluşturmaktadır.

Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2001 ve 2003 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının çoğunluğunu yıllık çalışmaların gözden geçirilmesi eğitimi geliştirme oluşturmaktadır.
- En fazla eğitim 2005 yılında düzenlenmiştir (2).
- Eğitimlere en fazla katılım 2005 yılında (%28) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu müfettişler (%70) oluşturmaktadır.

Verem Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2003 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının çoğunluğunu tüberküloz eğitimi geliştirme oluşturmaktadır.
- En fazla eğitim 2001 yılında düzenlenmiştir (29).
- Eğitimlere en fazla katılım 2001 yılında (%58) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hemşireler (%47) oluşturmaktadır.

Hukuk Müşavirliği tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2002 ve 2003 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının çoğunluğunu yargı ve idari yargı mevzuat değişikliği eğitimi geliştirme oluşturmaktadır.
- En fazla eğitim 2004 yılında düzenlenmiştir (25).
- Eğitimlere en fazla katılım 2004 yılında (%37) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hukuk müşavirliği işgörenleri (%68) oluşturmaktadır

Savunma Sekreterliği Müşavirliği tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde;

- 2001, 2002 ve 2003 yıllarında eğitim düzenlenmemiştir ve düzenlenen eğitim konularının çoğunluğunu sivil savunma eğitimi geliştirme oluşturmaktadır.
- En fazla eğitim 2005 ve 2006 yılında düzenlenmiştir (11).
- Eğitimlere en fazla katılım 2006 yılında (%53) olmuştur.
- Eğitimlere katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu sivil savunma işgörenleri (%66) oluşturmaktadır.

Sağlık Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim etkinlikleri değerlendirildiğinde düzenlenen eğitimlere katılan sağlık işgöreni sayısının, Sağlık Bakanlığı'nda görevli sağlık işgörenleri içerisinde çok küçük bir oran teşkil ettiği görülmüştür.

Sağlık Bakanlığı ana hizmet birimleri daha çok hekimlere (%26), danışma ve destek birimleri yöneticilere (%53), yardımcı birimler yöneticilere (%44), bağlı kuruluşlar ise hekimlere (%23) yönelik hizmet içi eğitimler düzenlemiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 7. kısmı kurumların memurlarını hizmet içinde yetiştirme ilkelerini düzenlemektedir. Bu kısmın 215. maddesi her örgütte, yetiştirme etkinliğini düzenlemek, yürütmek ve değerlendirmekle görevli bir "Eğitim Birimi" kurulmasını ve birden çok birim kurulan örgütlerde bunlardan birinin "Merkezi Eğitim Birimi" olması gerektiğini vurgulayarak hizmet içi eğitim etkinliklerinin nasıl eşgüdümlenmesi gerektiğini belirtmektedir (Devlet Memurları Kanunu, 2005, s.:157).

Tüm yöneticilere hizmet içi eğitimin önemini anlatan ve benimsetmeyi amaçlayan seminerler düzenlenmesinin hizmet içi eğitim etkinliklerine gereken önemin verilerek hazırlanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ulaşılan hizmet içi eğitim planlarının kimi bölümlerinde katılan işgören sayısı, kimi bölümlerinde konu bölümü verileri elde edilememiştir. Eğitimlerin türü (oryantasyon, geliştirme, yükselme vb.) ise planların çoğunda yer almamaktadır. Bu sorunun yöneticilerin hizmet içi eğitim etkinliklerinin öneminin sunulduğu seminerlere katılmasının eğitim planlarının bilimsel temellere oturtulmasında katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yöneticilerin eğitilmesinin önemi konusunu Canman (1997) nin araştırması da desteklemektedir.

Hizmet içi eğitim etkinliği düzenlenen birimlerde hazırlanan eğitim planlarının formatlarının birbirlerinden farklı olabildiği belirlenmiştir. Bu farklılığı ortadan kaldırabilmek için eğitim yöneticilerinin sistemli biçimde yetiştirilmelerinin önemli olduğu düşünülmektedir. Eğitim yöneticilerinin hizmet içi eğitim sürecinin aşamaları ile ilgili konularda eğitimlerinin önemini Canman (1997) nin araştırması da desteklemektedir.

İncelenen eğitim planlarının bilimsel temellere dayanılarak hazırlanmasının eğitim gereksinmelerine yanıt verme temelinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Plan hazırlanmadan önce iyi bir eğitim planının özelliklerinin neler olması gerektiği ya da böyle bir planı ortaya çıkarabilmede örgütün eğitimi ne biçimde ele alması gerektiği ve uygulanacak aşamaların neler olacağı sorularının yanıtlandırılması gerekmektedir. (Özdemir, 1967; s.:27). Etkili bir eğitim planı, her şeyden önce güvenilir bir bilgiye dayanan ve gerçek gereksinmelere yanıt verebilen bir plan olmalıdır (Özdemir, 1967; s.:27).

Sayısal olarak bakıldığında, Sağlık Bakanlığı bünyesinde hizmet içi eğitim etkinliği düzenleyen birimlerin başında Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü gelmektedir.

Sağlık Bakanlığı'nda 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerinin planlarının yapılmasında birimler arasında eşgüdümün sağlanamadığı düşünülmektedir. Hizmet içi eğitime ilişkin örgütsel ve yönetsel düzenlemelerin yapılmasının, eşgüdüm sağlanmasında ve etkinliklerin daha sağlıklı yürütülmesinde yararlı olacağı düşünülmektedir. Sağlık Bakanlığı'nın bu bağlamda hizmet içi eğitim etkinliklerini sürdürülmesinin önemini Pehlivan (1995)'ın araştırması da desteklemektedir.

İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından düzenlen hizmet içi eğitim etkinliklerinin konuları daha çok yönetici eğitimi, proje eğitimi ve halk sağlığı eğitimi biçiminde gerçekleşmiştir. Düzenlenen bu eğitimlerde akılcı ilaç kullanımının yetersiz kaldığı görülmektedir. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planına bakıldığında ilaç savurganlığının önüne geçilmesi gerektiği, akılcı ilaç kullanımı programı başlatılıp yaygınlaştırılması gerektiğinin önemi vurgulanmaktadır.

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını daha çok yoğun bakım hemşireliği, acil hemşireliği, organ nakli eğitimi oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hemşireler oluşturmaktadır. Sekizinci Beş Yıllık Plana bakıldığında özellikle organ naklinin önemine değinilmiş bu konuda yalnızca hemşirelerin değil, hekimlerin ve diğer sağlık işgörenlerinin de bu konuda yeterli eğitim alması gerektiği belirtilmiştir.

Personel Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerinin büyük çoğunluğunu personel mevzuat ve toplam kalite yönetimi eğitimi oluşturmaktadır. Kavuncubaşı (2000)' na göre hizmet sunan sağlık personelinin kendi alanı ile ilgili güncel, bilimsel bilgi ve becerilere sahip olabilmesi ve bu bilgi ve becerileri uygulayabilmesi mesleki yeterlilik demektir. Nitelikli sağlık personeli istihdamı ve personelin sürekli geliştirilmesiyle sağlanacağını belirtmiştir. Mesleki yeterliliğin sağlık hizmetlerinde kalitenin sağlanması açısından büyük önem taşıdığını vurgulamaktadır.

Kurum içinden işgöreni eğitmek için eğitici sağlama, kurumlar için daha ekonomik olmaktadır. Bütçe düzenlemeleri ve ödeme mevzuatı açısından kurum içinden bir eğiticinin sağlanması, hem işgören açısından hem kurum açısından kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerine bakıldığında, bu eğitimlerin büyük çoğunluğunu eğitici eğitimlerinin oluşturduğu görülmektedir. Pehlivan (1995) eğitici eğitimlerinin önemini vurgulamıştır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuçlar

Bulgular doğrultusundaki sonuçlar aşağıda sunulmuştur:

5.1.1. Sağlık Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim etkinlikleri ile ilgili olmak üzere yalnızca 2001-2006 yılları arasındaki verilere ulaşılabilmiş; gerek literatür taraması, gerekse yetkililerle yapılan görüşmeler sonucu olarak 2001 yılı öncesine ait veriye ulaşılamamıştır.

5.1.2. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan işgörenlerin büyük bir çoğunluğunu diğer işgören grubu (%29) oluşturmaktadır. Daha sonra hekim (%19), yönetici (%17), hemşire (%12), memur (%12), ebe (%6), teknisyen (%3), sağlık memuru (%2) gelmektedir. Diğer işgören grubuna yardımcı sağlık işgöreni, şoför, mühendis, v.b. girmektedir. Yardımcı sağlık işgöreni grubunun hangi mesleklerden oluştuğu incelenmiş, yazılı bir belge bulunamamış, yüzyüze yapılan görüşmelerde yardımcı sağlık işgöreni grubuna hekim dışı sağlık işgöreninin tümünün girdiği belirlenmiştir. Düzenlenen eğitimlerde ilk sıraları hekimlerin, yöneticilerin, hemşirelerin ve memurların aldığı gözlenmiştir.

5.1.3. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerinin sayısının en yüksek olduğu (509) yıl 2001, en düşük olduğu (224) yıl ise 2002 olmuştur.

5.1.4. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan işgören sayısının en yüksek olduğu (17063) yıl 2005, en düşük olduğu (7317) yıl ise 2003 olmuştur.

5.1.5. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan hekim sayısına yıllar yönüyle bakıldığında, etkinliklere katılan hekim sayısının en yüksek olduğu (4856-%32) yıl 2005, en düşük olduğu (1545-%10) yıl ise 2002 olmuştur. 2001-2006 yılları arasında Sağlık Bakanlığı bünyesindeki yalnızca yataklı tedavi kurumlarındaki hekim sayısının her bir yıl için yaklaşık 25000 olduğu (Ek-2) göz önünde

bulundurulduğunda, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan hekim sayısının oldukça düşük kalmış olduğu söylenebilir.

5.1.6. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan hemşire sayısına yıllar yönüyle bakıldığında, etkinliklere katılan hemşire sayısının en yüksek olduğu (1986-%20) yıl 2006, en düşük olduğu (1386-%14) yıl ise 2001 olmuştur. 2001-2006 yılları arasında Sağlık Bakanlığı bünyesindeki yalnızca yataklı tedavi kurumlarındaki hemşire sayısının her bir yıl için yaklaşık 27000 olduğu (Ek-2) göz önünde bulundurulduğunda, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan hemşire sayısının oldukça düşük kalmış olduğu söylenebilir.

5.1.7. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan ebe sayısına yıllar yönüyle bakıldığında, etkinliklere katılan ebe sayısının en yüksek olduğu (1103-%24)yıl 2006, en düşük olduğu (220-%5) yıl ise 2003 olmuştur. 2001-2006 yılları arasında Sağlık Bakanlığı bünyesindeki yalnızca yataklı tedavi kurumlarındaki ebe sayısının her bir yıl için yaklaşık 12500 olduğu (Ek-2) göz önünde bulundurulduğunda, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan ebe sayısının oldukça düşük kalmış olduğu söylenebilir.

5.1.8. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan sağlık memuru sayısına yıllar itibariyle bakıldığında, etkinliklere katılan sağlık memuru sayısının en yüksek olduğu (467-%28) yıl 2003, en düşük olduğu (16-%1) yıl ise 2001 olmuştur.

5.1.9. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan teknisyen sayısına yıllar itibariyle bakıldığında, etkinliklere katılan teknisyen sayısının en yüksek olduğu (1042-%43) yıl 2004, en düşük olduğu (56-%2) yıl ise 2003 olmuştur. 2001-2006 yılları arasında Sağlık Bakanlığı bünyesindeki teknisyen sayısının her bir yıl için yaklaşık 19000 olduğu (Ek-2) göz önünde bulundurulduğunda, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan teknisyen sayısının oldukça düşük kalmış olduğu söylenebilir.

5.1.10. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan memur sayısına yıllar itibariyle bakıldığında, etkinliklere katılan memur sayısının en yüksek olduğu (2376-%25) yıl 2006, en düşük olduğu (834-%9) yıl ise 2002 olmuştur. 2001-2006 yılları arasında Sağlık Bakanlığı bünyesindeki memur sayısının her bir yıl için yaklaşık 5600 olduğu (Ek-2) göz önünde bulundurulduğunda, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan teknisyen sayısının oldukça düşük kalmış olduğu söylenebilir.

5.1.11. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan yönetici sayısına yıllar itibariyle bakıldığında, etkinliklere katılan yönetici sayısının en yüksek olduğu (4100-%30) yıl 2004, en düşük olduğu (709-%5) yıl ise 2003 olmuştur. Yönetici grubunda değerlendirilen işgörenleri; il sağlık müdürleri, il sağlık müdür yardımcıları, daire başkanları, şube başkanları, müfettişler, hastane müdürleri, hastane müdür yardımcıları, v.b. oluşturmaktadır.

5.1.12. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan diğer işgören sayısına yıllar itibariyle bakıldığında, etkinliklere katılan diğer işgören sayısının en yüksek olduğu (7578-%33) yıl 2001, en düşük olduğu (550-%2) yıl ise 2003 olmuştur.

5.1.13. Sağlık Bakanlığı tarafından 2001-2006 yılları arasında düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine bakıldığında, en fazla etkinlik Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenmiştir (744 adet). En az etkinlik düzenleyen birim ise Hukuk Müşavirliği olmuştur (3 adet).

5.1.14. Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü'nde en çok NRP, RİA ve MR konulu hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenlenmiştir. Bu eğitimlere katılan İşgörenlerin büyük çoğunluğunu hekimler oluşturmuştur.

5.1.15. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü tarafından 2001 ve 2002 yıllarında en fazla toplantı ve seminer eğitimleri verilmiştir. 2003 ve 2004 yıllarında en fazla bilgisayar ve yazılım programları eğitimi verilmiştir. 2005 yılında ise, uygulamada karşılaşılan sorunlara yönelik olarak eğitimler verilmiştir. Hizmet içi eğitim etkinliklerine daha çok hekim, sağlık memuru ve memurlar katılmıştır.

5.1.16. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim etkinlikleri daha çok yönetici eğitimi, proje eğitimi ve halk sağlığı eğitimi biçiminde gerçekleşmiştir. Eğitimlere katılan işgörenlerin meslek gruplarına bakıldığında, yöneticilerin hekimlere göre daha ağırlıkta olduğu düşünülmektedir.

5.1.17. Personel Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerinin büyük çoğunluğunu personel mevzuat ve uygulama eğitimi, toplam kalite yönetimi eğitimi, görevde yükselme ve bilgisayar eğitimi oluşturmaktadır. Bu eğitim etkinliklerine hekimler hiç katılmamıştır. Katılımcı grubunu daha çok memur ve yöneticiler oluşturmuştur.

5.1.18. Sağlık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin büyük bir çoğunluğunu eğitici eğitimleri oluşturmaktadır. Katılımcılar çoğunlukla, hekim, yönetici ve öğretmenler şeklinde olmuştur.

5.1.19. Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını daha çok yoğun bakım hemşireliği, acil hemşireliği, diyaliz eğitimi, kan bankası eğitimi, organ nakli eğitimi oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine katılan işgörenlerin büyük çoğunluğunu hemşireler oluşturmaktadır. Daha sonra hekimler gelmektedir.

5.1.20. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen eğitimlerin konularını daha çok erişkin ileri yaşam desteği, eğitici eğitimi, halk sağlığı eğitimi, bulaşıcı hastalıklar, ilk yardım eğitimi gibi konular oluşturmaktadır. Eğitimlere ağırlıklı olarak hekim, teknisyen ve bulaşıcı hastalıkları şube müdürleri katılmıştır.

5.1.21. Avrupa Birliği Koordinasyon Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını, mevzuat değişiklikleri oluşturmaktadır ve eğitim etkinliklere daire başkanlığı işgörenleri katılmıştır.

5.1.22. APK tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını ağırlıklı olarak ihale, mevzuat ve döner sermaye konuları oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine ağırlıklı olarak yöneticiler katılmıştır.

5.1.23. Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını ağırlıklı olarak bilgisayar ve hastane bilgi sistemi konuları oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine ağırlıklı olarak il sağlık müdürlüğü işgörenleri katılmıştır.

5.1.24. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını ağırlıklı olarak sağlık yönetimi ve halk sağlığı konuları oluşturmaktadır. Düzenlenen hizmet içi eğitim etkinliklerine ağırlıklı olarak yöneticiler ve memurlar katılmıştır.

5.1.25. İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını ağırlıklı olarak arşiv mevzuat konusu oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine ağırlıklı olarak arşiv sorumluları ve hastane müdürleri katılmıştır.

5.1.26. Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını ağırlıklı olarak kanser konusu oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine ağırlıklı olarak hekimler ve hemşireler katılmıştır.

5.1.27. Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını ağırlıklı olarak bulaşıcı hastalıklar, kalite yönetim sistemi, yönetici ve eğitici eğitimi konuları oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine ağırlıklı olarak hekim, merkez örgütü işgörenleri ve teknik işgörenler katılmıştır.

5.1.28. Sıtma Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konusunu ağırlıklı olarak temel sıtma eğitimi oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine ağırlıklı olarak hekim, sağlık memuru, laboratuar teknisyenleri katılmıştır.

5.1.29. Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerine ağırlıklı olarak müfettişler katılmıştır.

5.1.30. Verem Savaş Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konusunu ağırlıklı olarak tüberküloz eğitimi oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerinin ağırlıklı olarak hekim, hemşire, röntgen teknisyeni katılmıştır.

5.1.31. Hukuk Müşavirliği tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konularını ağırlıklı olarak yargı ve idari yargı, mevzuat değişiklikleri konuları oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine, hukuk müşavirliği işgörenleri katılmıştır.

5.1.32. Savunma Sekreterliği tarafından düzenlenen eğitim etkinliklerinin konusunu sivil savunma eğitimi oluşturmaktadır. Eğitim etkinliklerine katılan işgörenleri ağırlıklı olarak sivil savunma uzmanları oluşturmaktadır.

5.2.Öneriler

5.2.1. Ulaşılabilen hizmet içi eğitim planlarının bilimsel kriterler bakımından bir örneklik niteliği taşımadığı ve noksanlıklarının olduğu gözlenmiştir. Bundan hareketle Sağlık Bakanlığı bundan sonraki hizmet içi eğitim etkinliklerinde planların hazırlanması bilimsel eğitim tekniklerine uymalı ve diğer bilimsel kriterleri bu planlara yansıtmalıdır.

5.2.2. Sağlık Bakanlığı'nın istihdam ettiği işgören sayısının fazlalığı çerçevesinde her işgören grubu için düzenlenecek hizmet içi eğitim etkinliği konusu ve sayısı ile etkinliğe katılacak işgören sayısı, çağın bilimsel ve teknolojik gelişme hızı ile sağlık sektörünün önemi çerçevesinde artırılmalı, etkinlik konuları bilimsel yaklaşımlarla gereksinmeler doğrultusunda belirlenmelidir.

ÖZET

SAĞLIK BAKANLIĞI'NIN HİZMET İÇİ EĞİTİM ETKİNLİKLERİNE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

Bu araştırma, Sağlık Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim etkinliklerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Bu araştırma, betimsel nitelikte, genel tarama modeli bir alan araştırması olarak planlanmış ve yürütülmüştür. Bu çerçevede literatür taranmış, Sağlık Bakanlığı hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin verilere ulaşılmış ve gerekli durumlarda yetkililerle görüşülmüştür.

Sağlık Bakanlığı'nın hizmet içi eğitim etkinlikleri ile ilgili olmak üzere 2001-2006 yılları arasındaki verilere ulaşılabilmiş ve değerlendirmeye alınmıştır. Buna göre hizmet içi eğitim etkinliklerine en yüksek katılım hekim grubunda olmuş, diğerleri bunu izlemiştir.

Hizmet içi eğitim etkinliğini en fazla Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü düzenlemiş, en az etkinliği ise Hukuk Müşavirliği düzenlemiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerlendirme, Eğitim, Hizmet içi Eğitim, Sağlık Bakanlığı, Sağlık İşgöreni.

SUMMARY

AN EVALUATION OF INHOUSE TRAINING IN THE MINISTIRY OF HEALTH

The research was carried out to evaluate Ministry of Health's in service training activities for health professionals.

This research was plannned and conducted as a descriptive, general scanning model field study. In this concept, literature was scanned, data was reached pertaining to Ministry of Health in service training activities and was interviewed with authorities if required.

With related to Ministry of Health's in service training activities, the data which is amogst 2001 and 2006 was reached and was taken into consideration. According to this, the highest particapation for in service training was found in physcians and was followed by others, respectively.

In service training activities was carried out by General Directorate of Primary Health Care Services within the highest level and was carried out by Law Consultancy within the lowest level.

Key Words: Education, Evaluation, Inhouse Training Activities, Social Security Institution, Medical Staff.

KAYNAKLAR

ACUNER, A., M., (2005). Demokrasi bilinci, öğrenme, sağlıklı yaşam ilişkisi ve yükseköğretim gençliği. *Sağlık ve Hastane Yönetimi 2. Ulusal Kongresi Bildiriler Kitabı (28-30 Eylül 2005),* 390-397.

AKGEYİK, T., (1998). Stratejik Üretim Yönetimi. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

AKSOY, Ş., (1984). Verimlilik ve hizmet içi eğitim: Türk kamu yönetiminde yasal durum, uygulama ve değerlendirme. *Amme İdaresi Dergisi.,* **4 (17):** 48-61.

ANDERSEN, A., (2000). 2001'e Doğru İnsan Kaynakları Araştırması. İstanbul: Ayhan Matbaası. 1. Baskı.

APPS, W. J., (1985). Improving Practice In Continuning Education. San Fransisco: Jossey Bass Inc.

ASHCROFT, K., (1992). Working together: developing reflective student teachers. (Working And Learning Together For Change). Edited by: BIOTT, C., NIAS, N., open University Pres, Philadelphia, First Published.

ASLANGİL, H., C., (2000). Hizmet içi eğitim. *Çağdaş Eğitim Dergisi,* **261:** 13-18.

AYCAN, Z., BALCI, H., (2001). Hizmet içi eğitimin etkililiğini yordayan bireysel ve kurumsal faktörler. *Türk Psikolojisi Dergisi.,* **16 (48):** 13-31.

BARDAK, M., ve Ark., (2002). Aday Memur Hazırlayıcı Eğitim Ders Notları. Ankara.

BAŞARAN, İ.E., (1966). 8952 İlk ve Orta Dereceli Okul Öğretmeninin Katıldığı Hizmet İçi Eğitim Araştırması. Ed: AYTAŞ, H., Ankara: Ayyıldız Matbaası A.Ş.

BAŞARAN, İ., E., (2000). Yönetim. Ankara:Feryal Matbaası. 3. Basım.

BEKTAŞ, G., ARSLANERER, F., (2001). Sağlık insangücü planlamasının önemi ve hastane yönetiminde sağlık insangücü planlaması. *Yeni Türkiye Sağlık Özel Sayısı I,* **39 (7):** 397-408.

BİLİR, M., (2004). İlköğretim öğretmenlerinin hizmet içi eğitimi. *Çağdaş Eğitim Dergisi.* **308 (29):** 27-33.

BOZAN, M., (2004). Yönetici ve denetici yetiştirmede hizmet içi eğitimin yeri: bir örnek olay çalışması. *Çağdaş Eğitim Dergisi.,* **314:** 39-48.

CAN, H., (1999). Organizasyon ve Yönetim. Ankara: Siyasal Kitabevi. 5. Baskı.

CAN, H., TUNCER, D., AYHAN, D.,Y., (1999). Genel işletmecilik Bilgileri. Ankara: Siyasal Kitabevi. 10. Baskı.

CAN, H., AKGÜN, A., KAVUNCUBAŞI, Ş., (1998). Kamu ve Özel Kesimde Personel Yönetimi. Ankara: Siyasal Kitabevi.

CANMAN, D., (1979). Türk Kamu Kesiminde Hizmet İçi Eğitim Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Yayınları, No:181, Doğan Basımevi.

ÇELİKKOL, Ş., (1964). Hizmet içi eğitim ve hizmet içi eğitim usulleri hakkında genel bilgi. *Beşeri Münasebetler Seminerleri.,* Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları. **176 (158):** 31-39.

DEVLET MEMURLARI KANUNU, (2005), Seçkin Yayıncılık, Ankara.

DOĞRAMACI, İ., (2001). İnsan sağlığının kaynağı ve eğitim. *Yeni Türkiye Sağlık Özel Sayısı I,* **39 (7):** 325-330.

EFİL, İ., (1998). İşletmelerde Yönetim ve Organizasyon. Bursa: VİPAŞ A.Ş., 5. Baskı.

EKDEMİR, Ş., (1972). Türkiye'nin Eğitim Sorunu Işığında Kurumlar İçin Hizmet İçi Eğitim Sistematiği. Ankara: Cihan Matbaası. 2. Baskı.

ERASLAN, M., TAŞÇI, N., BERK, E., (2003). Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Kurumlarında Yapılan Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi. Ankara: Milli Eğitim Basımevi. Milli Eğitim Yayınları. **34.syf:5-6.**

ERTÜRK, S., (1982). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Yelkentepe Yayınları.

FINDIKÇI, İ., (2003). İnsan Kaynakları Yönetimi. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti. 5. baskı.

HOPPER, J., R., (1967). Kamu personelinin eğitimi. *Eğitim Yöneticileri Semineri Raporlar (22 Şubat-9 Mart 1966).,* **14:** 44-53.

KALKANDELEN, A., H., (1967). Eğitim politikası. *Eğitim Yöneticileri Semineri Raporlar (22 Şubat-9 Mart 1966).,* **14:** 26-31.

KALKANDELEN, A.H., (1979). İşletmeler, Kit'ler ve Kamu Kuruluşları İçin Hizmet İçi Eğitim El Kitabı. Ankara: Ajans Türk Gaz. ve Matbaacılık Sanayi.

KARABULUT, E., (2001). Örgütlerde eğitimin önemi ve uygulanması. *Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi.,* **10 (6):** 45-47.

KAVUNCUBAŞI, Ş., (2000). Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetimi. Ankara: Siyasal Kitabevi.

KESTANE, D., (2000). Yerel yönetimlerde devlet memurlarının hizmet içi eğitimle yetiştirilmesi. *Belediye Dünyası.,* **8:** 17-25.

KÖSE, A.H., ALPKENT, N., BİRBİL, D., (1993). Kamu İktisadi Teşebbüslerinde Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri Gereksinmesi. Ankara: Milli Produktivite Merkezi Yayınları: 512.

KURT, İ., (2000). Yetişkin Eğitimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

LEWIS, C., FORREST, ve Jr. Ed. D.(1990). Training for The Hospitality Industry. Michigan: East Lansing, Second Published.

MIHÇIOĞLU, C., (1967). Personel idaresinde eğitimin yeri. *Eğitim Yöneticileri Semineri Raporlar (22 Şubat-9 Mart 1966).,* **14:** 38-43.

Yayım Grubu: EKİNCİ, Y., KASIM, H., TAŞKAYA, O., (1988). Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim Kuruluş, Gelişme, Faaliyetler (1960-1987), Ankara.

OĞUZKAN, F., (1974). Eğitim Terimleri Sözlüğü Türk Dil Kurumu, Ankara.

OLDROYD, D., HALL, V., (1991). Managing Staff Development: A Handbook For Secondary Schools. London: Paul Chapman Publishing Ltd. First Published.

ÖZBEY, A., (2001). Kamusal eğitim ve önemi. *İdarecinin Sesi.,* **85:** 47-48.

ÖZKAYA, Ö., (1967). Hizmet İçi Eğitimde Temel İlkeler ve Teknikler. Başbakanlık Devlet Personel Dairesi Yayın No: 16, Ankara: Başbakanlık Devlet Matbaası.

ÖZTÜRK, Y., (1967). Eğitim tipleri. *Eğitim Yöneticileri Semineri Raporlar (22 Şubat-9 Mart 1966).,* **14:** 26-31.

PEHLİVAN, İ,. (1995). Türk kamu kesiminde 1985-1993 yılları arasında hizmet içi eğitime ilişkin sayısal gelişmeler. *Amme İdaresi Dergisi.,* **4:** 105-120.

PEHLİVAN, İ., (1997). Örgütsel ve bireysel gelişme aracı olarak hizmet içi eğitim. *Amme İdaresi Dergisi.,* **30 (4):** 105-120.

PEKER, Ö., (1991). Kamu kuruluşlarında hizmet içi eğitimin yapısı ve işleyişi. *Amme İdaresi Dergisi.*, **4:** 73-87.

PHILIPS, J., (1987). Recruiting Training And Retaining New Employees, California: Jossey Bass Inc.

SABAZ, S., (2004). Hizmet içi eğitime bakış. *Çağdaş Eğitim Dergisi.,***307 (29):** 58-59.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (Sağlık Hizmetlerinde Etkinlik), (2001), Ankara.

SÖNMEZ, V., (1997). Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı, Ankara: Özen Matbaası.

SÖZEN, Ü., (2003). Hizmet içi eğitiminde yeni açılım e-eğitim. *Polis Dergisi.,* **37 (9):** 46-48.

ŞENATALAR, F., (1978). Personel Yönetimi ve Beşeri İlişkiler. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınevi. Genişletilmiş ikinci baskı.

TANYELİ, H., (1967). Eğitim programlarının hazırlanması. *Eğitim Yöneticileri Semineri Raporlar (22 Şubat-9 Mart 1966).,* **14:** 63-70.

TAYMAZ, A.H., (1997). Hizmet İçi Eğitim (Kavramlar, İlkeler, Yöntemler). Ankara: Tapu ve Kadastro Vakfı Matbaası.

TEKIŞIK, H. H., (2000). Hizmet içi eğitim. *Çağdaş Eğitim Dergisi.,* **267:** 1-5.

TUTUM, C., (1967). Eğitim çalışmalarının değerlendirilmesi. *Eğitim Yöneticileri Semineri Raporlar (22 Şubat-9 Mart 1966).,* **14:** 71-82.

VARIŞ, F., (1978). Eğitimde Program Geliştirme, Ankara: A.Ü.E.B.F. Yayınları

VURAL, Z., B., A., (2003). Kurum Kültürü. İstanbul: İletişim Yayınları.

YAŞAR, İ., (2001). Sağlık insangücü. *Yeni Türkiye Sağlık Özel Sayısı I,* **39 (7):** 409-410.

YAZICI, S., (2001). Öğrenen Organizasyonlar. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.

YÜCEL, T., (1989). TODAİE'de hizmet içi eğitim. *Amme İdaresi Dergisi.,* **1:** 123-128.

EKLER

EK 1: Özgeçmiş

EK 2: Sağlık Bakanlığı Tez Çalışma İzni.

EK 3: Sağlık Bakanlığı İşgörenleri 2001-2006 Yılları Arasındaki Sayısı.

I- Bireysel Bilgiler

Adı : Arzu
Soyadı : ÜZGÜL
Doğum yeri ve tarihi : Zonguldak-23.10.1973
Uyruğu : T.C.
Medeni durumu : Bekâr
İletişim adresi ve telefonu : Çamlıca mah. 3.cad. no: 9/5
06200 Yenimahalle/ANKARA
0532 2274648
e-mail : arzuuzgul@mynet.com

II- Eğitimi

Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans (2006)
Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksek Okulu (2003)
Karaelmas Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu (1995)
Zonguldak Fener Lisesi (1990)
Yabancı Dil: KPDS: 69

III- Ünvanları

Hemşire

IV- Mesleki Deneyimi

Gazi Devlet Hastanesi (1996-2005) Hemşire
Gazi Devlet Hastanesi (2005-2006) Kalite Yönetimi
Ankara İl Sağlık Müdürlüğü Proje ve Ar-Ge Birimi (2006-)

V- Bilimsel İlgi Alanları

Ankara Üniveritesi İbn-I Sina Hastanesi'nde Yatan Hasta Memnuniyeti (Genel Cerrahi Anabilim Dalı Örneği) (I.Uluslararası Sağlığı Geliştirme ve Sağlık Eğitimi Sempozyumu'nda Poster Bildiri, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası'nda Makale)

SSK Çocuk Hastanesi'nde Çalışan Hemşirelerin Örgütsel Stres Kaynakları (I.Uluslararası Sağlığı Geliştirme ve Sağlık Eğitimi Sempozyumu'nda Poster Bildiri)

VI- Bilimsel Etkinlikleri

1. TSE Toplam Kalite Yönetimi Temel Eğitimi (Nisan 2006)
2. TSE Toplam Kalite Yönetimi Dokümantasyon Eğitimi (Nisan 2006)
3. TSE Toplam Kalite Yönetimi İç Tetkik Eğitimi (Mayıs 2006)
4. Kal-Der 7. Kamu Kalite Sempozyumu (24-25 Mayıs 2006)
5. Sağlıkta Kalite Sempozyumu (15-16 Nisan 2006)
6. SİF Akademi-Joint Commision Internetional Akreditasyon Standartları Eğitim Toplantısı (17-20 Kasım 2005)
7. Sağlık ve Hastane Yönetimi 2. Ulusal Kongresi (Uluslararası Katılımlı 28-30 Eylül 2005)
8. Sağlık Bakanlığı İl Sağlık Müdürlüğü Kalite Yönetim Sistemi Hizmet İçi Eğitim (26-30 Eylül 2005)

9. I. Ulusal Sağlığı Geliştirme ve Sağlık Eğitimi Sempozyumu (Uluslararası Katılımlı) (24-26 Kasım 2004)
10. Sağlık İdaresi ve Hastane Yöneticiliğinin 40. Yılı Bilimsel Etkinlikleri (26 Aralık 2003).

VII- Diğer Bilgiler

ANKÜSEM Bilgisayar Kursu (İşletmenlik)
BEM Bilgisayar Kursu (Programcılık)
TODAİE İngilizce Kursu

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması
Genel Müdürlüğü

ANKARA

Sayı : B100ACS0730000/2600-16
Konu : Yüksek Lisans öğrencisi
Arzu ÜZGÜL'ün talebi

21 EKİM 2005

BAKANLIK MAKAMINA

Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans öğrencisi olan Arzu ÜZGÜL.Genel Müdürlüğümüze vermiş olduğu 11/10/2005 tarihli dilekçesinde " Sağlık Bakanlığında Hizmet İçi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi " konusunda tez çalışması yaptığını belirterek Genel Müdürlüğümüzün hizmet içi eğitim programları ile ilgili çalışma yapmayı talep etmektedir.

Uygun görüldüğü taktirde, adı geçen yüksek lisans öğrencisinin Genel Müdürlüğümüzce yürütülen hizmet içi eğitim programları konusunda tez çalışmasını yapmasını onaylarınıza arz ederim.

Dr.M.Rifat KÖSE
Genel Müdür

O L U R
./10/2005

Rüstem ZEYDAN
Müsteşar Yardımcısı

Ek 3: Sağlık Bakanlığına Bağlı Yataklı Tedavi Kurumlarında Yıllara Göre Görevli Per. Sayısı

T O P L A M	Sağlık Bak. Bağlı Yatk. Ted. Kurumları Görevli Per. Sayısı (2001)	Sağlık Bak.Bağl. Yataklı Ted. Kurumları GörevliPers. Sayısı(2002	Sağlık Bak. Bağl. Yataklı Ted. Kurumları GörevliPers. Sayısı(2003)	Sağlık Bak. Bağl. Yataklı Ted. Kurumları GörevliPers. Sayısı(2004)
Sağlık Personeli :				
Uzman Hekim (1)	13448	14151	15435	16549
Asistan	4078	4288	4110	4007
Pratisyen Hekim	5245	5597	6418	6834
Diş Hekimi	1485	1917	1912	1907
Eczacı	407	413	437	470
Diyetisyen	283	287	275	347
Biyolog	242	258	289	300
Psikolog	267	266	269	307
Fizyoterapist	284	281	321	399
Tıbbi Teknolog	417	546	594	606
Sosyal Çalışmacı	173	170	245	168
Çocuk Gelişimcisi	12	8	2	3
Diğer Sağlık Pers.				
Hemşire , Ebe-Hem., HemşireYard	25805	27221	27008	27512
Ebe	11709	12392	12191	12961
Anestezi Teknisyeni	2590	2585	2656	3293
Ameliyathane Tek.	179	179	33	56
Laboratuvar Tek.	5954	5995	5870	6405
Röntgen Teknisyeni	4432	4232	4339	4875
Diş Protez Tek.	970	952	1103	971
Fizik Tedavi Tek.	36	71	27	32
Eczacı Teknisyeni	2	38	1	1
Diğer Sağlık Teknis (2)	3491	4339	4735	5600
İdari Personel:				
Hastane Müdürü	528	544	553	578
Müdür Yardımcısı	1054	1150	1260	1390
Memur	5760	5764	5637	5512
Şoför	2234	2282	2287	2447
Hizmetli	11327	10986	10624	10102
Teknik Personel:				
Mühendis	74	90	104	134
Teknisyen	1239	1277	1224	1222
Teknisyen Yard	330	283	314	320
İmam-Gassal	179	186	219	237
Diğer	1980	2075	1779	1794